

DANSK
DENDROLOGISK
ÅRSSKRIFT

Pseudolarix amabilis

V

UDGIVET af DANSK DENDROLOGISK FORENING

1961

DANSK
DENDROLOGISK
ÅRSSKRIFT

Udgivet af

DANSK DENDROLOGISK FORENING

V

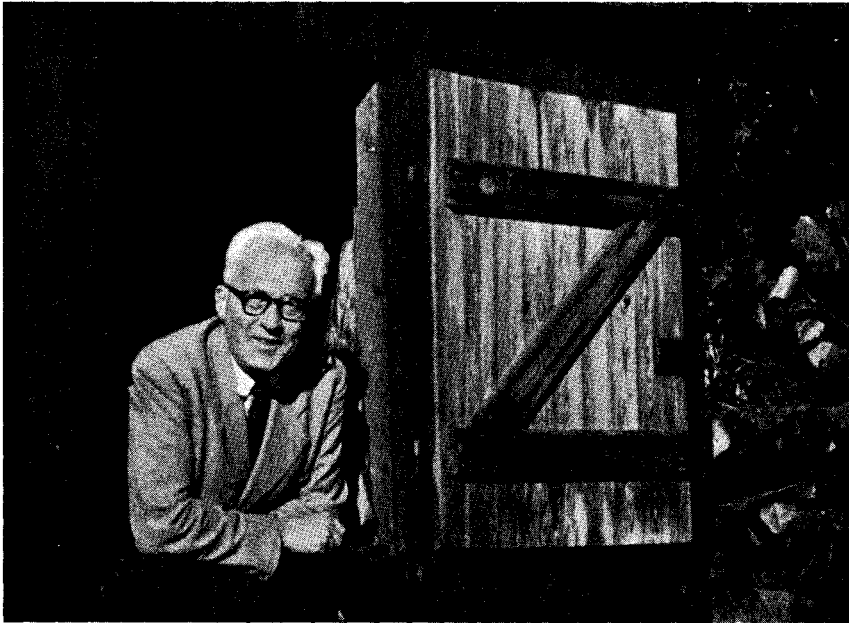
1961

KØBENHAVN . EGET FORLAG

TILEGNET
PROFESSOR, DR. PHIL.
KAI GRAM

INDHOLD

C. SYRACH LARSEN: Professor, dr. phil. Kai GRAM	539
H.VEDEL: Fortegnelse over træer og buske på Anholt med bemærkninger om nogle naturligt forekommende og forvildede arter	541
KIRSTEN SYRACH LARSEN: Lidt om skovene på Vancouver og tilgrænsende øer..	555
H. NILAUS JENSEN: <i>Idesia polycarpa</i> MAXIM.....	563
P. CHR. NIELSEN: Guldlærken, <i>Pseudolarix amabilis</i> (NELSON) REHD	567
ANMELDELSER	581
EKSKURSIONER 1956-1959	587
FORENINGSMEDDELELSER 1956-1960	615
MEDLEMSLISTE pr. 1. maj 1961	619
REGISTER til steder, besøgt på ekskursioner 1949-1959	626
REGISTER til planter, nævnt eller omtalt i bd. 1 (hefte I-V)	630

Professor, dr. phil. Kai Gram

27. april 1897–25. juni 1961.

Det er meget værdsat, når en mand er dygtig, og professor Gram besad i fuldt mål denne egenskab. Desuden kom hans store viden mange tilgode, da han følte glæde ved at fremlægge sit stof for andre. Det vanskelige som det simple spørgsmål var ham lige vigtigt, og da han samtidig besad sjældne pædagogiske evner og venlighed i sit foredrag, blev han den højt værdsatte lærer og vejleder. – Forelæsninger, eksaminationer, ekskursioner og alt, hvad GRAM foretog sig, var omhyggelig forberedt. Han var aldrig besværet af at skulle erindre enkeltheder eller andet forstyrrende. Det hele samlede sig om fremlæggelsen, der da også blev eksemplarisk. Tilhørerne fik ikke alene forøget viden, men blev draget med ind i glæden over emnet.

Da tanken om stiftelse af Dansk dendrologisk Forening opstod, gik han grundigt til værks i sine overvejelser, medens andre forholdt sig afventende, da det stod klart, at der ikke kunne blive nogen forening uden hans deltagelse. Fra det tidspunkt GRAM ikke alene

så det som sin pligt, men også som en kærkommen opgave til derigennem at udbrede kendskabet til træer og buske, gik han helt op i opgaven.

Omkring sig samlede han en kreds af deltagere og medarbejdere, der fra første færd blev ledet af hans tanker om organisation og formål. Det var ikke nogen let opgave, for GRAM var overbebyrdet med arbejde, da han kom til Landbohøjskolen i 1938, og selvom han i nogen grad blev aflastet ved undervisningens deling i 1948, var det ligesom nye byrder kom til. Det afgørende for GRAM – og lykkelige for os – var formentlig udsigten til, at en dendrologisk kreds yderligere kunne bidrage til styrkelse af interessen om emner, som han fandt det påkrævet at dyrke til gavn for vort land, og hvor han selv følte sig grebet af problemerne.

Det lykkedes professor GRAM at udforme en forening, der beskæftigede sig med mere end at registrere de flest mulige arter og former af træer og buske. Samtidig med at opretholde en botanisk videnskabelig standard søgte han at nyttiggøre sådan viden i forbindelse med glæden over det skønne og biologisk fængslende. Hertil havde GRAM en forunderlig evne. Ikke alene beherskede han den systematiske botanik, men det lå ham samtidig fjernt af afvise dertil knyttede spørgsmål vedrørende fysiologi, patologi, genetik og anden biologi. Glimrende sprogkundskaber, litterær viden, glæde over musik og meget andet gav det yderligere liv.

Professor GRAM var aldrig negativ i tom kritik, han byggede op. Ved hvert eneste møde i stuen eller mark og skov føjede han noget værdifuldt til Dansk dendrologisk Forening. Som formand var han foreningen selv og som redaktør af vor årbog har han efterladt os noget håndgribeligt.

I sin gerning »kom han mennesker imøde«. Det varmede og virkede berigende for os, der dybt vil savne hans strålende personlighed.

C. SYRACH LARSEN.

FORTEGNELSE

OVER TRÆER OG BUSKE PÅ ANHOLT

med bemærkninger om nogle naturligt
forekommende og forvildede arter

Af H. VEDEL

I begyndelsen af september 1959 opholdt jeg mig nogle dage på Anholt og havde da bl. a. lejlighed til at optage en liste over øens vedplanter. En del af disse er tidligere blevet optegnet (DEICHMANN BRANTH 1872, I. P. JACOBSEN 1879, OVE PAULSEN 1898, JOHS. GRØNTVED 1931, A. HANSEN & S.-E. SANDERMANN OLSEN 1958 – i artslisten forkortet til D. B., J. P. J., O. P., J. G., A. H. & S. O.) og nedenstående liste indeholder såvel de gamle som de nye fund. På grund af opholdets korte varighed kan listen ikke gøre krav på at være komplet, ligesom lokalitetsangivelserne næppe er tilstrækkelig udtømmende, men der er dog føjet 61 arter til de tidligere kendte 42 bl. a. og fortrinsvis, fordi også havernes og plantagernes trævækst er medtaget. De nyfundne arter er mærket *. Kortet fig. 1 angiver de vigtigste lokaliteter. Nomenklaturen er i overensstemmelse med REHDER 1947. For økonomisk støtte til undersøgelsen takker jeg herved Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles skovbrugsfond.

Taxaceae

* *Taxus baccata* L. – Haver i byen. Ny kirkegård.

Pinaceae

* *Abies alba* Mill. – »Vilhelminelyst«.

*— *Nordmanniana* (Stev.) Spach. – Have i byen.

* *Pseudotsuga taxifolia* (Poir.) Britt. – »Vilhelminelyst«.

Picea Abies (L.) Karst.

»I Bjergfyрplantagen, plantet«. (J. G. 1931).

Haver i byen, i plantagerne.

- **Picea glauca* (Moench.) Voss. – I plantagerne.
 *— *pungens* Engelm. – Have v. »Bakkebo«.
 — *sitchensis* (Bong.) Carr.
 »I Bjergfyrrplantagen, plantet« (J. G. 1931).
 I plantagerne bl. a. »Vilhelminelyst«.
 **Larix leptolepis* (Sieb. & Zucc.) Gord. – »Vilhelminelyst«.
 **Pinus sylvestris* L. – I plantagerne bl. a. »Vilhelminelyst«.
 — *Mugo* Turra.
 Nævnes af O. P. 1898.
 Hovedbestanddelen i plantagerne.
 *— *nigra* Arnold. – I plantager og enkelte haver.
 *— *Banksiana* Lamb. – I plantage NNV f. byen.
 *— *contorta* Loud. – I plantage NNV f. byen.
 **Thuja occidentalis*. – Ny kirkegård.
 **Chamaecyparis Lawsoniana* (A. Murr.) Parl. – Ny kirkegård.
Juniperus communis L.
 »Alm.« (I. P. J. 1879) – »Karakteristisk for denne Ø« (O. P. 1898).
 Øens almindeligst forekommende vildtvoksende vedplante.
 **Juniperus virginiana* L. var. *tripartita* SÉNÉCL. – Ny kirkegård.

Salicaceae

- **Populus alba* L. – Hist og her i haver.
 *— *canescens* (Ait.) Sm. – Hist og her i hegn og haver. »Vilhelminelyst«.
 — *tremula* L.
 »Faa Dvergexempl.« (I. P. J. 1879).
 Hist og her i tilknytning til plantagerne.
 *— *candicans* Ait. – Alm. i hegn og haver.
 *— *nigra* L. var. *italica* Moench. – I byen.
 *×— *canadensis* Moench. var. *serotina* (Hartig.) Rehd. – I byen.
Salix pentandra L.
 En enkelt busk i Ørkenen (J. G. 1931).
 *— *alba* L. – I haver i og uden for byen.
 — *caprea* L.
 Nævnes 1742 som »Palmetræer« (D. B. 1872).
 »Mod Nordvest i Klitten« (J. G. 1931).
 — *aurita* L.
 »Faa Dvergexempl.« (I. P. J. 1879).
 — *cinerea* L.
 »Faa Dvergexempl.« (I. P. J. 1879).
 »Vilhelminelyst«.

Salix (aurita) × cinerea.

»Ved Grøft i Engen mod Sydvest« (J. G. 1931).

— *repens* L.

»M. alm. kaldes »Palmer« (I. P. J. 1879). Dominerer stedvis Landskabet (O. P. 1898).

— — L. var. *arenaria* (L.) Hartm.

»Alm.« (I. P. J. 1879) s. n. var. *argentea* (Sm.). »Alm. i klitterne« (A. H. & S. O. 1958).

* — *acutifolia* Willd. — Hegn v. lægeboligen.— *viminalis* L.

»Kæret« og vestlandet, plantet« (A. H. & S. O. 1958).

Myricaceae*Myrica gale* L.

Nævnt af A. H. & S. O. 1958.

»Tætte bevoksninger på flade, lavtliggende strækninger syd-vest for Sælhøjene i Ørkenen.« Meddelt i brev fra A. THIERRY 3. marts 1960.

Betulaceae*Betula pendula* Roth.

Forekomst som *B. pubescens* (J. G. 1931).

»Vilhelminelyst«. Ikke ualmindelig på vestlandet.

* — — f. *Youngii* (Th. Moore) Schneid. — Ny kirkegård.— *pubescens* Ehrh.

Bjergfyrplantage NØ f. havnen, vistnok spontane; v. mosen sikkert plantet (J. G. 1931).

»Vilhelminelyst«. Ikke ualmindelig på vestlandet.

Alnus glutinosa (L.) Gaertn.

Nordbjergs østfald, måske opr. plantet; et ekspl. i Ørkenen (J. G. 1931).

Østkanten af »Vilhelminelyst«.

— *incana* (L.) Moench.

Krat v. mosen; på Nordbjergs østfald; krat på vestlandet (J. G. 1931).

Østkanten af »Vilhelminelyst«.

Corylus Avellana L.

Nævnes 1742 (D. B. 1872) samt I. P. J. 1879.

»Vilhelminelyst«.

Fagaceae* *Fagus sylvatica* L. — Plantet V. f. »Bakkebo«. I enkelte haver i byen.

»Vilhelminelyst«.

* — — L. var. *atropunicea* West. — Kammerherregårdens have.* *Quercus borealis* Mischx. f. — »Vilhelminelyst«. Have nær »Bakkebo«.

***Quercus robur* L.**

Plantage NØ f. havnen, unge individer, vistnok spontane, heden mod NV, ganske små individer, sikkert spontane. Krat v. mosen, antagelig plantet (J. G. 1931). Kammerherregårdens have; ældre plantning i »Vilhelminelyst«; nordlige del af Nordstrand klits østhælde, næppe plantet.

Ulmaceae

**Ulmus glabra* Huds. — I haver i og uden for byen.

*— *carpinifolia* Gleditsch. var.? »Bakkebo«s have.

Moraceae

Morus nigra L. — Det af O. P. 1898 nævnte 8–10 m høje Morbærtræ i kammerherregårdens have døde i 1940'ernes strenge vintre. — Have v. brugsen. Sognefogedens have.

Polygonaceae

**Polygonum baldschuanicum* Reg. — I haver i byen.

Berberidaceae

**Berberis Thunbergii* DC. var. *atropurpurea* Chenault. — Have i byen.

Saxifragaceae

**Philadelphus coronarius* L. — Gl. kirkegård.

**Ribes aureum* Pursh. — I have i byen.

*— *rubrum* L. — I haver i byen.

*— *Grossularia* L. — I haver i byen.

Rosaceae**Spiraeoideae**

**Spiraea salicifolia* L. — I haver i byen.

Pomoideae

**Cotoneaster horizontalis* Decne. — Ny kirkegård.

Crataegus monogyna Jacq.

Nordbjergs østfald, forvildet? (J. G. 1931).

I hegn og haver i og uden for byen.

Sorbus aucuparia L.

Nordstrandklingens østside, een lille plante (I. P. J. 1879). Synes spontan m. forekomst som *S. intermedia* (J. G. 1931).

»Vilhelminelyst«; i enkelte sommerhushaver; ved den indre vej fra havnen til byen. Nordstrandklingens østside.

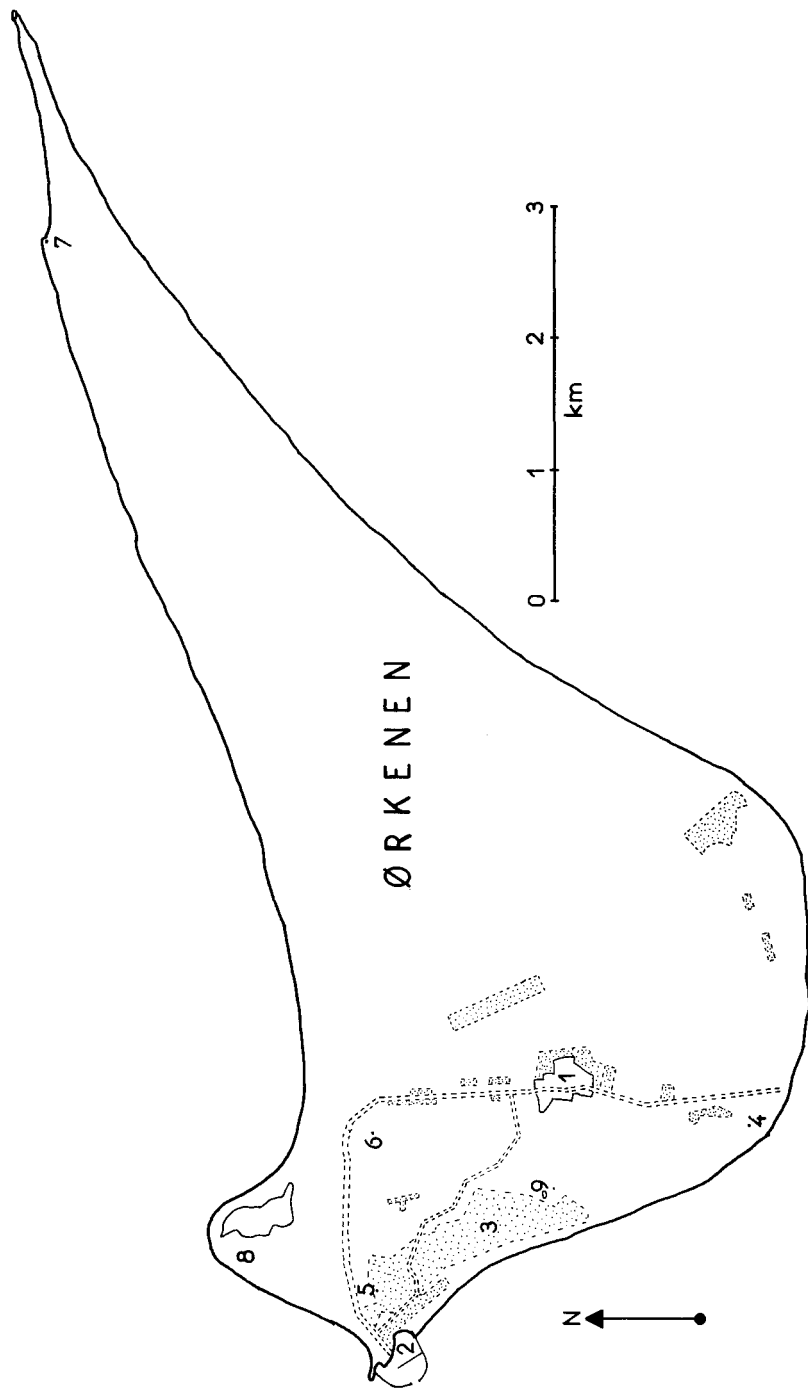

Fig. 1. Prikkede arealer = plantager. — 1. Anholt by. — 2. Havnen. — 3. »Vilhelminelyst« plantage. — 4. Sønderbjerg. — 5. Nordbjerg. — 6. Nordstrand klit. — 7. Anholt fyr. — 8. Flakket. — 9. Kæret. Dotted areas = plantations. — 1. The town of Anholt. — 2. The harbour. — 3. The plantation "Vilhelminelyst". — 4. Sønderbjerg. — 5. Nordbjerg. — 6. Nordstrand klit. — 7. The lighthouse. — 8. Flakket. — 9. Kæret.

Sorbus intermedia (Ehrh.) Pers.

I Bjergfyrplantagen NØ f. havnen; plantet? (J. G. 1931).

»Vilhelminelyst«; plantet i byen; ved den indre vej fra havnen til byen.

**Malus pumila* Mill. – Haver i byen og flere steder forvildet.

**Pyrus communis* L. Haver i byen og enkelte steder forvildet.

Rosoideae*Rubus corylifolius* (Aresch.) Sm.

Ved vejen gennem vestlandet, tilsyneladende spontan (J. G. 1931).

**Rosa Hugonis* Hemsl. – Sommerhushave på Sønderbjerg.

— *foetida* Herrm. var. *punicea* Mill.

Gl. fyrbakke NØ f. byen, opr. plantet (J. G. 1931).

*— *pomifera* Herrm. – Ny kirkegård.

*— *canina* L. – På Sønderbjerg og Nordbjerg.

— *rugosa* Thunb.

»Forv. v. fyret« (A. H. & S. O. 1958).

I byens og sommerhusenes haver. Forvildet på stranden v. Sønderstænge.

Prunoideae

**Prunus spinosa* L. – Hegn i byen.

*— *insititia* L. – Byens sydlige udkant.

*— *domestica* L. – I haver i byen.

— *cerasifera* L. – I haver i byen. »Vilhelminelyst«.

— *avium* L.

Nordbjergs østfald; plantet? (J. G. 1931).

I haver i byen. »Vilhelminelyst«. Hist og her forvildet.

**Prunus Cerasus* L. – I byens og enkelte sommerhuses haver.

Leguminosae

**Laburnum anagyroides* Med. – Gl. kirkegård.

Cytisus scoparius (L.) Lk.

»Eet Expl.« (O. P. 1898). – Klitten v. fyret, Nordbjergs østfald (J. G. 1931).

I flere sommerhushaver.

Ulex europaeus L.

»Nær Havnen« (A. H. & S. O. 1958).

Sommerhushave ved Stisholm.

Empetraceae

Empetrum nigrum L.

Hist og her, sjældent; først tilkommet i de senere år (I. P. J. 1879). Nævnt flere gange af O. P. 1898. – J. G. 1931 nævner *Empetrum* som en af de vigtigste arter (sammen m. *Calluna* og *Juniperus*) i hedevegetationen på Nordbjergs nordfald.

Aquifoliaceae

**Ilex aquifolium* L. – Gl. kirkegård.

Aceraceae

Acer platanoides L.

I plantagen på Nordbjergs østfald nær byen, vel opr. plantet (J. G. 1931).

I haver i byen.

*— *campestre* L. – Plantet i byen bl. a. ved »Frihedsstøtten«.

— *pseudoplatanus* L.

I plantagen på Nordbjergs østfald nær byen, vel opr. plantet (J. G. 1931).

I haver i byen. »Vilhelminelyst«.

Hippocastanaceae

**Aesculus hippocastanum* L. – I byens og sommerhusenes haver hist og her.

Vitaceae

**Vitis vinifera* L. – Sognefogedens have.

Tiliaceae

**Tilia platyphyllos* Scop. – »Vilhelminelyst«.

*×— *europaea* L. – Plantet i byen.

Tamaricaceae

**Tamarix* sp. – Have i byen.

Araliaceae

Hedera helix L.

»Vilhelminelyst« (A. H. & S. O. 1958).

Haver i byen; gl. kirkegård.

Ericaceae

Calluna vulgaris (L.) Hull.

»Hist og her, men ikke alm. og aldrig dannende et tæt Lyngtæppe (I. P. J. 1879). – Lyngen i fremmarch (O. P. 1898).

Nu almindelig og flere steder fremherskende.

Erica Tetralix L.

»Birkemose, Flaget« (O. P. 1898).

Vaccinium uliginosum L.

»Flaget« (O. P. 1898).

Vaccinium Myrtillus L.

Tæt NØ f. byen på nordøstside af lille bakke. Få ekspl. Indplantet? (J. G. 1931).

— *Vitis-idaea* L.

Nordbjergs nordside; østlige ishul (J. G. 1931).

— *Oxyccoccus* L.

Klitlavninger umiddelbart N. f. Nordbjerg. »Flakket« (A. H. & S. O. 1958).

Oleaceae

**Fraxinus excelsior* L. — Plantet i byen.

* × *Forsythia intermedia* Zab. — Gl. kirkegård.

**Syringa vulgaris* L. — I haver i og uden for byen.

**Ligustrum vulgare* L. — I haver i byen.

Solanaceae

**Lycium halimifolium* Mill. — Have i byen.

Caprifoliaceae*Sambucus nigra* L.

»I Krat paa Nordbjergs Østfald« (J. G. 1931).

Haver i byen. Forvildet i »Vilhelminelyst«.

**Viburnum Opulus* L. — Have i byen.

**Symphoricarpos albus* Blake. — Haver i byen.

**Lonicera tatarica* L. — Gl. kirkegård.

*— *Xylosteum* L. — Have i byen.

— *periclymenum* L.

»Vilhelminelyst«. Plantagen v. havnen (A. H. & S. O. 1958).

Anholts nuværende trævækst synes med enkelte undtagelser at være af nyere dato. Af de plantede træer er ingen særlig gamle, og den naturlige trævækst gør for de fleste arters vedkommende indtryk af at være nyindvandret. Går man tilbage i Anholts historie finder man årsagen hertil.

Det er velkendt, at der indtil ca. 1640 fandtes »en skøn skov« (F. J. V. Douw i den kalske haandskriftsamling her citeret efter P. LINDE 1948) på den del af øen, der nu kaldes »Ørkenen«, og at denne skovs undergang skyldtes forbrug af brændsel dels til Anholt fyr dels til tjærekogning.

Mindre kendt er det muligvis, at denne ødelæggelse må have været på det nærmeste total. Herom vidner et brev til kongen fra en fyrforvalterenke der 1717 passede fyret. Hun ser sig nødsaget til at op-

Fig. 2. Enebærbuske i Ørkenens østlige del. H. Vedel fot.
Juniper shrubs in the eastern part of "the desert" (Ørkenen).

sige fyringen på Anholt, da det ikke – hvor meget hun end vil betale – er hende muligt at fremskaffe træ eller tørv (HOBOLT 1946). Det samme indtryk giver øens præst, ovennævnte F. J. V. Douw 1742 i en redegørelse om øens forhold (P. LINDE l. c.) idet han efter først at have beskrevet Marhalmens anvendelse til sanddæmpning, kreaturfoder og til »Huusfornødenhed« (formentlig til tækning og brændsel) skriver: »Naar ovenmeldte Marhalm ikke kand bekomes, som melt er, mangler Indbyggerne Brændsel, at de, som sædvanligt paa slige Øer, maae benytte sig af Giødningen paa Marken.« Ikke blot var skoven ryddet, men stubbe og rødder var opgravet og brændt. Den eneste trævækst Douw nævner er Enebær, hvis ris har været brugt til dæmpning af sandflugt omkring byen »saa at nu der god Grønsvær haves«.

»God Grønsvær« synes iøvrigt ikke at have været ualmindelig, idet Douw nævner, at der findes »en god Græsgang« til det i tabel I opgivne antal kreaturer.

TABEL I

	Faar	Hornkvæg	Heste	Svin	
1742	3–400	ca. 60	antal uvist	–	(P. LINDE l. c.)
1898	308	62	25	36	(TRAP 1901)
1946	110 m. 150 lam	7	10	–	(HOBOLT 1946)
1959	c. 10	c. 10	2	–	(mundtl. opgivelse)

Som det ses, er der ikke større forskel på kreaturholdet i 1742 og 1898, og der er ingen grund til at antage, at der har været større svingninger i kreaturholdet i det mellemliggende tidsrum, idet perioden i den øvrige del af landet er præget af ret kraftig græsning af løsgående kreaturer.

Denne græsning i forbindelse med den nævnte hårdhændede rydning af skoven forklarer fuldt ud øens sparsomme trævækst i dag. Ved først at rydde samtlige frøtræer og stubbe og derved forhindre frøspredning og genvækst for derefter ved græsning gennem godt 200 år at udrydde så godt som alle kimplanter af træer og buske er øen blevet træløs.

Af vedplanter, der må antages at have overlevet, kan kun nævnes *Salix repens* med den kraftige vegetative formering, muligvis enkelte *Ericaceer* og *Vacciniaceer* samt – hvad jeg skal redegøre nærmere for – *Juniperus communis*. Al anden trævækst må antages at være nyindvandret eller plantet.

Til støtte for antagelsen, at Enebær i dag er den eneste større vedplante, der kan føres tilbage til øens skovtid kan anføres følgende:

1. Omend større buske i ældre tid er brugt til brændsel og dæmpning af sandflugt, må det antages, at lave, kreaturbidte individer, såvel gamle som unge, har været for ringe til dette brug, ligesom det er sandsynligt, at Enens kogler og frø er blevet spredt vidt omkring ved brugen til kliddæmpning.

2. Enebær er særdeles modstandsdygtig overfor græsning. Den bides fortrinsvis i skudstrækningsperioden, når skuddene er bløde, men dels sidder mange af de unge skud beskyttet af ældre grene med stikkende nåle, dels synes Ene at stå længere nede på spisesedlen end Græs.

3. Frø af Ene kan ligge i alt fald 3 år i jorden før det spirer. Det vil sige, at blot et enkelt års koglesætning og frøspredning kan tilføre

Fig. 3. Gråpoppel ved skolen. E. Sunesen fot.
Grey Poplar at the school.

arealet kimplanter i det mindste indtil 3 år. Dette i forbindelse med den under pkt. 2 nævnte »resistens« overfor kreaturgræsning gør enesamfundet som sådant særdeles sejglivet.

4. Undersøgelser over Enens selvfor yngelse (H. VEDEL 1961) synes at vise, at Enen har optimale spiringsbetingelser på vegetationsblottet bund. På græsbundet eller lyngklædt bund kan disse betingelser bl. a. til vejebringes ved at græssende kreaturer tramper vegetationsdækket itu.

På Anholt findes såvel store strækninger med sparsom og pletvis bevokset sandbund som vegetationsdækkede arealer, der har været under græsning i århundreder, og Enen har derfor haft og har stadig de gunstigst mulige spiringsbetingelser.

5. Bortset fra træarterne i den ødelagte skov (formentlig Eg og Skovfyr) er Ene den eneste vedplante, der fra gammel tid er nævnt som forekommende i større mængder. DOUW nævner brugen af den til klitdæmpning og i den tidligste botaniske beskrivelse af øen regnes Ene for almindelig. (I. P. JACOBSEN 1879).

Med den stærkt aftagende græsning (tabel I) og den i vore dage ringe brug af ved til brændsel m. m. vil øens trævækst utvivlsomt få en renæssance, idet i hvert fald følgende af de i artslisten nævnte træarter under de nuværende betingelser er i stand til ikke blot at naturforynge sig, men også til at etablere sig over et længere tidsrum. Dette gælder: *Picea glauca*, *Pinus sylvestris*, *P. Mugo*, *P. contorta*, *Juniperus communis*, *Populus tremula?*, *Salix caprea*, *S. aurita*, *S. cinerea*, *S. repens*, *Betula pendula*, *B. pubescens*, *Alnus glutinosa*, *A. incana*, *Quercus robur*, *Crataegus monogyna*, *Sorbus aucuparia*, *S. intermedia*, *Malus pumila*, *Pyrus communis*, *Rubus corylifolius*, *Rosa canina*, *R. rugosa*, *Prunus spinosa*, *P. insititia*, *P. avium*, *Cytisus scoparius*, *Ulex europaeus?*, *Empetrum nigrum*, *Acer platanoides?*, *A. pseudoplatanus*, *Hedera helix*, *Calluna vulgaris*, *Erica tetralix*, *Vaccinium*-arterne, *Sambucus nigra* og *Lonicera periclymenum*.

Af disse er Ene, Bjergfyr, Birk, El, Eg, Røn og Lyng de vigtigste, og der er grund til at fremhæve følgende:

Omend Ene i samtlige foreliggende botaniske beskrivelser fra Anholt betegnes som almindelig og karakteristisk for vegetationen på øen, er det dog tydeligt, at denne art i dag har et langt frodigere udseende end tidligere, hvor de højeste buske målttes til 40–50 cm (O. PAULSEN 1898). Nu finder man eksemplarer på op til 2 m højde, mange af enekrattene er ved at gro helt sammen, og småplanter af Ene ses overalt især på sandbunden med det sparsomme vegetationsdække. Enen er i virkeligheden på vej ud i Ørkenen. (Fig. 2).

Bjergfyrren indtager en fremtrædende plads blandt øens træer. Den er den hyppigst plantede i plantagerne, hvorfra den forynger sig villigt såvel på de lyngklædte arealer som på sandbunden, hvor den i tidens løb måske vil være i stand til at fortrænge Enen.

Medens frøplanter af Eg andre steder i landet er overordentlig hyppige på forladte græsningsarealer, er der ingen nævneværdig op-

vækst af Eg på Anholt. Dette forhold skyldes, at frøtræer endnu ikke er til stede i tilstrækkelig mængde, men der er næppe tvivl om, at egeplantningen i »Vilhelminelyst« indenfor en overskuelig årrække vil kunne danne udgangspunkt for spredningen af denne træart.

Af de mange i haver og hegn indplantede træarter, der ikke i større målestok forynger sig naturligt på Anholt, kan der være grund til at nævne Gråpoppel (*Populus canescens*) og Ontarisk Poppel (*Populus candicans*). Af disse er Ontarisk Poppel den almindeligst plantede, men den trives overalt særdeles slet. Gråpoppel, der kun er plantet få steder, gør et langt frodigere indtryk og synes virkelig velegnet som lætræ på øen. (Fig. 3).

Summary

H. VEDEL: A List of Trees and Shrubs on the Isle of Anholt with Comments on some Spontaneous and Subspontaneous Species.

The list comprises the planted species as well as the natural ones. The author presumes that *Juniperus communis* is the only larger shrub dating back to the original forest of the isle. This forest was completely destroyed about 1640, and up to 1898 there was a considerable grazing mostly by sheep.

Juniperus communis is supposed to have survived for the following reasons:

1. The small plants browsed by sheep were too poor to be used for fuel in the old times, and seed were most probably dispersed through the use of Juniper twigs to prevent sand drift.

2. Juniper is very resistant to grazing because of its prickly needles.

3. It may take at least 3 years for Juniper seed to germinate, which together with the grazing resistance makes the Juniper scrub very persistent.

4. Juniper seed has optimal conditions of germinating on bare ground without or with sparse vegetation cover. Such ground is very common on Anholt.

5. Juniper is the only shrub which since ancient times apart from the species (Oak and Pine) of the old forest has been mentioned as occurring in greater quantities on the isle.

Litteratur

- BRANTH, DEICHMANN, 1872: Fyrtreskovens Undergang paa Læsø. – Bot. Tidsskr. V: 169–176.
- GRØNTVED, JOHS., 1931: Bidrag til Anholt's Flora. – Bot. Tidsskr. 41: 310–316.
- HANSEN, A. & S.-E. SANDERMANN-OLSEN, 1958: Nye planter for Anholt 1931–1957. – Bot. Tidsskr. 54: 65–68.
- HOBOLT, E. A., 1946: Anholt i Fortid og Nutid. – 158 s. København.
- JACOBSEN, I. P., 1879: Fortegnelse over de paa Læsø og Anholt i 1870 fundne planter. – Bot. Tidsskr. 11: 103–113.
- LINDE, P., 1948: Anholt. – 187 s. København.
- PAULSEN, O., 1898: Om Vegetationen paa Anholt. – Bot. Tidsskr. 21: 264–286.
- STEENSTRUP, K. J., 1896: Om Fyrtreskovens forsvinden paa Anholt. – Tidsskr. f. Skovvæsen VIII A.
- THIERRY, A., 1960: Skriftlig meddelelse.
- TRAP, 1901: Danmark 3. udg. København.
- VEDEL, H., 1961: Natural Regeneration in Juniper. – Proceedings B.S.B.I., vol. 4, 146–148.

LIDT OM SKOVENE PÅ VANCOUVER OG TILGRÆSENDE ØER

Af KIRSTEN SYRACH LARSEN

Vi er i året 1791!

H.M.S. Discovery er på vej til Nootka i British Columbia for at tage vare på nogle spaniere, der i 1789 i deres konges navn har beslaglagt »landet«.

Discovery's kaptajn er GEORGE VANCOUVER (efter hvem øen Vancouver senere blev opkaldt). Ombord på skibet er den skotske naturforsker ARCHIBALD MENZIES. Da han går i land på Nootka, finder han den træart, som vi i dag kalder Douglas!

Nootka er en ø på størrelse med Lolland; den ligger på vestkysten af Vancouver-øen, kun adskilt fra denne af et smalt sund. Vancouver-øen er på størrelse med Danmark; den er den sydligste af de større øer, der ligger langs Canada's stillehavskyst.

Den vestlige del af øen (incl. Nootka og de andre småøer, der ligger ud for kysten) har et udpræget kystklima med stor nedbør og uden store forskelle i temperaturen sommer og vinter. – I følgende opstilling er angivelserne for Vancouver beregnet som middeltal for tre meteorologiske stationer på øens vestkyst; til sammenligning er anført middeltal for Danmark.

	Øen Vancouver's vestkyst	Danmark
Årsnedbør	2877 mm	637 mm
Nedbør:		
Maj–september	592 mm	298 mm
Tørreste måned	57 mm (juli)	35 mm (marts)
Vådeste måned	461 mm (nov.)	76 mm (aug.)
Årets gennemsnitstemperatur . . .	8,4°	7,8°
Gennemsnitstemperatur:		
Maj–september	12,3°	14,1°
Koldeste måned	3,2° (jan.)	0,1° (jan.)
Varmeste måned	14,0° (juli)	16,5° (juli)

Dette milde, fugtige klima frembyder særdeles gunstige kår for skovene.

Midt ned gennem Vancouver går der en højderyg (op til 2000 m o. h.), der har vanskeliggjort samfærdselen på tværs af øen, og derved »forsinket« udrnyttelsen af de rige træforråd på øens vestlige halvdel.

Andre europæere havde før MENZIES kunnet glæde sig over de smukke og værdifulde træer dog uden at vide, at de her stod overfor en ny træart. Det var JAMES COOK og hans mænd, som i 1778 på en af deres store rejser var kommet i vanskeligheder og måtte gå i land på Nootka for at fælde træer til reparation af skibene og til nye master. – På Nootka boede indianerhøvdingen MAQUINNA og hans stamme. Øen blev i de første 50 år efter COOK's besøg hjemstedet for en livlig handel med havodderskind. – I dag lever øen en stille tilbagetrukken tilværelse, men dens navn genfinder vi hos *Chamaecyparis nootkatensis*; denne træart, der i hjemlandet kan blive helt op mod 40 m høj og 2 m i diameter, findes i danske haver og parker, men har ikke fundet vej ud i vore skove. Den blev opdaget af MENZIES i 1793, men blev først udbredt i Europa omkring midten af forrige århundrede via den botaniske have i Sct. Petersborg. Et smukt eksemplar af denne træart (plantet 1861) findes i haven på Gunderslevholm, hvor foreningens medlemmer havde lejlighed til at se det på en ekskursion i efteråret 1959.

Det var et rigt og smukt land, de første europæere fandt, men umiddelbart gæstfrit er det ikke: Kysten består af dybe fjorde med høje klipper til dels dækket af skov; det er ikke alle steder lige let at gøre landgang. Det er heller ikke nemt at færdes i de urørte skove: skovene er tætte, det er svært at orientere sig, og man snubler ofte. – Men det er betagende at færdes der, og man får en ny fornemmelse af tid.

Der er tre hovedtræarter i disse skove: *Pseudotsuga taxifolia* (= Douglas), *Thuja plicata* og *Tsuga heterophylla*; de forekommer oftere i blanding end i rene bevoksninger, og som regel med *Pseudotsuga* og *Thuja* som de dominerende træer og *Tsuga* som anden etage.

Af disse træarter er Douglas den mest fremtrædende og den, som er af størst økonomisk betydning i dag. – Man kan kalde Douglas for nutidens træ. *Thuja* var fortidens træ; den var den af indianerne højt værdsatte »cedar«, som de brugte til så vigtige ting som huse, totempæle og kanoer. Et gammelt sagn om indianernes paradisi fortæller bl. a.: »Der var alt, hvad hjertet begærede. De kæmpestore Hohm-ess (= cedar = *Thuja*) strakte sig helt uden

Fig. 1. Til venstre i billedet en Douglas, der minder om en gammel Fyr. Træet er omkring 1300 år gammelt. Billedet er taget ca. 20 km vest sydvest for Duncan.

To the left app. 1300 years old Douglas-Fir which was found about 13 miles west south-west of Duncan on the Southern part of Vancouver Island. K.S.L. phot. 1960.

lemmer mod stjernerne. Af deres vældige stammer kunne man lave de største krigskanoer.« – Og *Tsuga* må vist være fremtidens træ på grund af verdens stadigt stigende produktion af træmasse, hvortil *Tsuga*-ved er særdeles velegnet.

Douglas kan blive et både gammelt og stort træ!

Det angives, at den kan blive op til 1500 år gammel; selv har jeg set træer på mellem 1300 og 1400 år. De voksede ca. 20 km vest syd-vest for byen Duncan på den sydligste del af Vancouver øen.

En så gammel Douglas minder i habitus meget om en gammel Fyr eller Sequoia. – Se fig. 1.

Langt den største del af den naturlige Douglas-skov på Vancouver er mellem 300 og 350 år gammel; der findes også en hel del på omkring 700 år. Denne aldersklassedeling er skabt af skovbrandene! Ved fældning af de gamle træer kan man ofte på stødet og på stammens snitflade se en harpiksring, der følger en årring; nabotræerne har eventuelt dannet lignende harpiksringe for et tilsvarende antal år siden. Disse træer har, især takket være deres meget tykke bark, formået at overleve en skovbrand, men denne har såret træerne, hvorved harpiksringene er blevet dannet. (Også gamle træer af *Thuja* og *Tsuga* kan overleve skovbrande). Ikke sjældent ses der flere sådanne ringe indeni hinanden. – I mange bevoksninger ses indblandet enkelte ældre træer, der ved fældning viser sig at indeholde harpiksringe forårsaget af brand på et tidspunkt, der svarer til den nuværende bevoksnings alder. Efter branden har de overlevende træer »tilsået« det brændte areal. – Se fig. 2. – Uden brand er *Tsuga* Douglas'ens naturlige afløser. Vancouver-øens store brande langt tilbage i tiden er på grundlag af disse »brandsår« blevet kortlagt, for at man kan være klar over, hvilke områder, der er de mest brandfarlige.

I Kew Gardens ved London står der en næsten 70 m høj flagstang der er lavet af en Douglas fra Vancouver! Træet var omkring 370 år gammelt, højden var ca. 84 m, og diameteren i brysthøjde lige ved 150 cm. – Se fig. 3. – Det var et virkeligt pragteksemplar af en Douglas, og i den bevoksning, hvori den havde stået, fandtes der flere af samme slags. De voksede ca. 20 km vest syd-vest for Lady-smith på syd-øst-siden af Vancouver øen. Sådanne bevoksninger hører dog til sjældenhederne.

De største højder, der er målt på Douglas, er lidt over 100 m. Til sammenligning kan det nævnes, at Danmarks højeste træ er omkring 47 m højt (v. Langens ædelgraner i Nørreskoven).

I en plantefortegnelse fra 1851 fra Forstbotanisk Have i Charlottenlund nævnes en Douglas; denne, der må være plantet enten samme år eller få år inden, anses for at være det i Danmark først dyrkede eksemplar af arten. – Træarten har siden da fået ret stor udbredelse i vore skove. Landets mest kendte bevoksninger findes i Linå Vesterskov, hvor de første plantningsforsøg startedes 1866, og på Langesø skovdistrikt, hvor den plantedes første gang i 1868. – En af Langesø's smukkeste bevoksninger er fra 1883 og havde i 1955 en højde på 37 m og en middeldiameter i brysthøjde på 58 cm.

Fig. 2. Ca. 300-årig Douglas-bevoksning, der er fremkommet efter en skovbrand, som den store Douglas midt i billedet har overlevet. Billedet er taget i samme skovområde som fig. 1. App. 300 years old second growth of Douglas-Fir surrounding a much older specimen, which survived the forest fire that caused the second growth. The photo was taken only a few miles from fig. 1. K.S.L. phot. 1960.

Vancouver-øens andet hovedtræ, *Thuja*, bliver ikke så højt som Douglas; de største, fundne træer er ca. 80 m høje og 6 m i diameter. Gammelt kan det blive, over 1000 årringe har man talt på fældede træer. Gamle toptørre *Thuja* kaldes »church-spire-cedars«, der er en udmærket dækkende betegnelse. – Se fig. 4.

Veddet er meget varigt, og selvom et træ er gået ud, kan den døde stamme blive stående i mange år, og på jorden ligger ældgamle

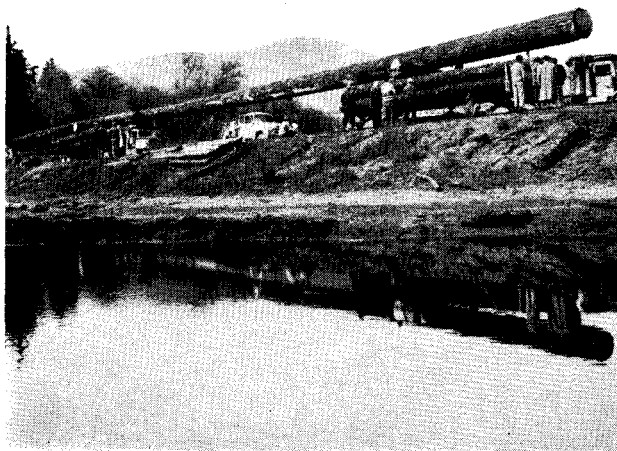

Fig. 3. Den store Douglas til Kew Gardens. Se nærmere herom i teksten.

The large Douglas-Fir on its road to Kew Gardens, where it is now found as a 70 m high flagpole. The tree was felled in a stand about 13 miles west south-west of Ladysmith on the South-Eastern part of Vancouver island. McMillan, Bloedell & Powell River Co. phot.

vindfælder, som endnu ikke er rådnet op. Den klassiske meddelelse om, at et nyt stort træ er vokset op ovenpå en gammel *Thuja*-stamme, hvis ved endnu til dels er brugbart, har jeg set flere eksempler på.

Thuja har (endnu) ikke fået så stor betydning for vore skove som Douglas, men interessen for den er stor. – Omkring 1855 plantedes den første *Thuja plicata* i haven på Gjorslev, hvor den findes endnu. – På Skjoldnæsholm skovdistrikt findes en smuk bevoksning af *Thuja*, der ved det 50. år (i 1959) havde en højde på 23 m og en middeldiameter på 34 cm.

Selvom *Tsuga* som regel vokser i skyggen af Douglas og *Thuja*, udgør den dog en ikke ubetydelig del af skovens samlede masse.

Tsuga bliver hverken så gammel eller så stor som Douglas eller *Thuja*. Aldre på mere end 500 år og højder på over 50 m er sjældne; den største målte højde er knap 80 m.

Tsuga indførtes til Danmark i 1850'erne, hvor den plantedes i Heseede planteskole. Et stort og dekorativt eksemplar fra 1889 findes

Fig. 4. Til venstre *Abies amabilis* – i baggrunden til venstre en ca. 1300 årig Douglas – to *Thuja*'er hvoraf den ene er blevet toptør og nu ligner et »kirke-spir« – længst til højre i baggrunden en *Tsuga*. Billedet er taget få meter fra fig. 1.

To the left *Abies amabilis* – in the background to the left app. 1300 years old Douglas-Fir – two cedars of which one has grown top-dry and now looks like a "church-spire" – in the background to the far right a hemlock. These trees were found very close to the old Douglas-Fir of fig. 1. K.S.L. phot. 1960.

i Forstbotanisk Have i Charlottenlund. – Træarten har kun i mindre udstrækning fundet anvendelse i vore skove.

Da MENZIES kom til Nootka og opdagede Douglas'en, var det i Danmark Landboreformernes tid, og i skovbruget var Reventlow gået i gang med sine tyndings- og tilvækstundersøgelser!

Det første savværk på Vancouver (og dermed det første i British Columbia) blev anlagt i 1848, mens vi forberedte vores grundlov!

Udviklingen fra urskovstid til »moderne tider« er gået ufatteligt hurtigt. – I begyndelsen blev stammerne trukket ud af skoven af okser, siden blev der anlagt skovningsjernbaner, hvor vognene blev trukket af damplokomotiver, og nu køres træet ud på enorme lastbiler. – De gammeldags save er afløst af motorsave. – Skovningen skrider raskt fremad! Men *forhåbentlig findes der blandt de ansvarlige nogle, som har sans for den værdi, det vil have, at dele af de oprindelige skove får lov til at blive bevaret for eftertiden!*

Summary

KIRSTEN SYRACH LARSEN: Features from The Forests on Vancouver and Adjacent Islands.

A short historical survey together with the author's own observations on the three important forest trees of British Columbia, viz. *Pseudotsuga menziesii*, *Thuja plicata*, and *Tsuga heterophylla*, being the "tree of to-day", the "tree of the passed", and the "tree of the future", respectively.

About 1500 years old trees of *Pseudotsuga* have been recorded, as well as trees attaining a little more than 100 m in height. The author herself has, about 13 miles WSW of Duncan seen trees with between 1300 and 1400 annual rings. With intervals these annual rings show rings of resin due to forest fires, which the trees have survived. Today *Pseudotsuga* is the most important timber-tree of British Columbia, and of the North-western States. But the Indians did not use *Pseudotsuga* very much, they valued, and used especially the *Thuja*, because it was much easier, and lighter to handle. The highest trees of this species has been recorded about 80 m, and the eldest about a thousand years of age. *Tsuga* is expected to become of the greatest importance in the future for the paper industry. It thrives extremely well in the shade of the old Douglas Firs, and in their litter. Thus Hemlock forests represent the natural succession after stands of Douglas Fir, if forest fires do not happen to favour a second growth of the Douglas. Trees of *Tsuga* seldom reach more than 500 years of age, and about 50 m in height. The highest tree recorded was a little less than 80 m high.

IDESIA POLYCARPA MAXIM.

Af H. NILAUS JENSEN

Dette ejendommelige og smukke træ, der har sit hjem i det sydlige Japan og i Central og Vest Kina, hører til en plantefamilie, *Flacourtiaceae*, der er talrig i tropiske egne, men hvoraf kun et par arter vil kunne vokse her i landet under særlig gode forhold. I Københavns botaniske have findes et smukt eksemplar af ovennævnte art, der sikkert er det største her i landet.

Træet er udsået af frø, der er modtaget fra den botaniske have i Rom i 1931, og er tiltrukket i hus og udplantet i 1939 på en østvendt skråning på en af de store Stenhøje. Det er nu ca. 10 meter højt og er af en speciel væksttype med en udpræget etageformet forgrening ofte med 5 sidegrene i krans. Sidegrenene er vandrette eller lidt nedadrettede og bliver efterhånden meget lange og med relativt få sideforgreninger, derved bliver kronen temmelig åben, hvad der giver god plads for de store blade og store hængende blomsterklaser. Barken er lysegrå. Vinterknopperne er ret store med mange taglagte knopskæl. De 12–15 cm lange blade sidder spredt på 10–15 cm lange bladstilke, der er rødlig og på den yderste halvdel bærer 1–3 oftest 2 fremtrædende kirtler. Bladpladen er oval til aflang-oval med lidt forlænget spids og mere eller mindre dyb indskæring ved basis. Bladranden er groft tandet. Oversiden er frisk grøn med fremtrædende nervatur og undersiden blåliggrøn, glat eller håret i nervevinklerne. Blomsterne fremkommer i maj–juni; de er små, gulliggrønne og vellugtende; de sidder i tyndstilkede 10–25 cm lange hængende klaser. Arten er særkønnet, hunblomsterne er ca. 8 mm i reglen med 5 kronblade og 5 grifler, der sidder på den fremtrædende frugtknude, ved hvis grund der sidder 5 korte, rudimentære støvdragere. Hos hanblomsterne, der er lidt større, er der mange lange støvdragere og rudimentære støvveje. Botanisk haves individ er en hunplante, som dog på grund af manglende bestøvning ikke giver spiredygtigt frø. Frugterne, der er skinnende orangerøde, senere brunlige, bliver 7–8 mm store og er en bærlignende kapsel med

Fig. 1. *Idesia polycarpa* MAXIM. på Botanisk haves stenhøj.
The about 10 m high, female specimen in the Botanical Garden of the University of Copenhagen. H.N.J. phot. 1957.

mange små frø. Frugterne fremkommer i september–november og giver planten en stærkt forøget skønhedsvirkning i kontrast til de grønne blade og rødlige bladstilke.

I naturen findes en varietet *I. p.* var. *vestita*, der afviger ved at bladene på undersiden er tæt hårede eller filtede.

Af historiske oplysninger kan nævnes at arten ifølge REHDER er indført til Europa ca. 1864, først under navnet *Polycarpa Maximoviczii* hort., men i 1866 beskrev den russiske botaniker MAXIMOVICZ i Bull. Acad. Saint Petersburg arten som *Idesia polycarpa*. Arten fik efterhånden nogen udbredelse og findes omtalt i flere havetidsskrifter, således i det engelske Garden for 1878 og i det franske Revue horticole, 1878, hvor den franske botaniker CARRIERE giver en beskrivelse af den og afbilder blade og hunblomster, ja endda en fligetbladet form: *I. p.* var. *crispa*. I Gartenflora for 1890 findes en tegning af et træ voksende i Pallanza (ved Lago Maggiore). Dette er velbehængt med sine frugter i Januar. Træet var 12 år gammelt, ca. 10 m højt og 12 m i krondiameter. Billedet viser den karakteristiske etageformede og femdelte forgrening som hos planten i botanisk

Fig. 2. *Idesia polycarpa* MAXIM. En gren med hunblomsterstande af træet fra fig. 1.
A branch with inflorescences of the tree in fig. 1. H. Venneberg phot. 1960.

have i København. I det tyske Mitteilungen der deutschen dendrologischen Gesellschaft har *Idesia* været nævnt, men ikke været særligt omtalt.

Angående artens dyrkning her i landet, synes det efter de oplysninger, der har kunnet skaffes, at ligge noget vanskeligt, vel nok på grund af frostfølsomhed i de unge år. Når planten i botanisk have har klaret sig så godt, kan det skyldes, at den var en halv snes år gammel, da den udplantedes i efteråret 1939 fra koldhus, men den har dog stået på sin nuværende plads i de strenge vintre 1940-42 uden skade. Botanisk have har tidligere haft arten, også stammende fra Rom. I 1908 fik haven frøet derfra, den blomstrede og blev

sikkert bestemt i 1920; en plante har givet frø i årene 1921–28, hvorefter den er død. Haven har også fået frø fra andre botaniske haver, men ingen af disse såninger er blevet mere end 2–3 år gamle. Da havens nuværende plante synes at være hårdfør, vil det nok være af interesse, at få den vegetativt opformeret eller eventuelt få indpodet grene af en hanplante for at søge at få frøsætning.

Foruden træet i Botanisk have findes her i landet vistnok kun planter i Statsarboretet i Hørsholm, hvor der er planter af varieteten *I. p.* var. *vestita* tiltrukket af frø fra den botaniske have i Peking udsået i 1953. I 1957 blev 11 træer udplantet på en leret nordskrånning, heraf var kun 4 i live i 1959, det største 1,7 m højt, de 3 andre nedfrosset til jorden. På en mere beskyttet plads med god muld plantedes 5 planter og heraf er de to henimod 2 m høje, de 3 noget nedfrosne. Fra Aksel Olsens Planteskole meldes om lignende forhold, hvor de unge planter hurtigt går til grunde.

Vil man derfor dyrke *Idesia*, bør det ske under de bedste kår og plads, ikke mindst hvad læforhold angår. Tillige bør man plante med god afstand og have flere individer for at have begge køn og opnå frøsætning.

Til slut lidt om dens forholdsvis nære slægtning: *Poliothyrsis sinensis* Oliv., der er en monotypisk slægt, som har hjemme i Kina. I Botanisk have har den blomstret i 1959, den stammer fra frø fra La Mortola 1935, men den er endnu ikke udplantet på friland. Ifølge REHDER skal den være lidt mere varmekrævende. Den bliver et mindre træ og ligner *Idesia*, dog er bladene mere kortstilkede og med færre nerver. Blomsterne er hvidflettede udvendig, og frugterne er dobbelt så store.

Summary

Notes on the species, its varieties, and especially on the 30 year old female specimen growing in the Botanical Garden of the University of Copenhagen. It was grown in a greenhouse until it in 1939 was planted on the east exposed slope of the Rock garden. A few younger, and mostly not hardy specimens in the arboretum in Hørsholm, and in Kolding (Aksel Olsen) are mentioned.

GULDLÆRKEN

Pseudolarix amabilis (NELSON) REHD.

Af P. CHR. NIELSEN

Siden ROBERT FORTUNE opdagede Guldlærken i 1853 i det sydøstlige Kina, har den påkaldt sig dendrologernes opmærksomhed. Den betragtes overalt, selv i sit hjemland, som et sjældent træ og fremvises i de botaniske haver og i de parker, hvor den findes, med stolthed.

På sine rejser i Kina i 1850'erne var ROBERT FORTUNE blevet præsenteret for et ejendommeligt lærkelignende dværgræ, der blev dyrket i krukker, og i 1853–54 fik han opsporet to grupper voksne træer af samme art i nærheden af kinesiske klostre i provinsen Chekiang. Han anså træerne på begge lokaliteter som plantede af munkene og beskrev dem som 30–40 m høje træer med en symmetrisk forgrening. Om det største af træerne siger han således: »Særligt et træ syntes på grund af sin størrelse og skønhed at være skovenes dronning, og mod det styrede vi vore fjed. Det stod helt alene, målte 8 fod (ca. 2,5 m) i omkreds og var fulde 130 fod (ca. 40 m) højt. De nedre grene rørte næsten ved jorden (Gardeners' Chronicle 1855 side 242).

FORTUNE sendte herbariemateriale, frø og småplanter hjem til England, og Guldlærken blev beskrevet i Gardeners' Chronicle 1854 (side 255) af JOHN LINDLEY som *Abies Kaempferi*. LINDLEY havde navnlig fæstnet sig ved den omstændighed, at koglen ved modenhed opløses og falder til jorden som kogleskæl, dækskæl og frø, og derfor henført den nyopdagede art til slægten *Abies*. Han anså den ydermere for at være den art, som ENGELBERT KAEMPFER havde givet en meget kortfattet beskrivelse af under sit ophold i Japan 1690–92. FORTUNE kunne ikke forlige sig med LINDLEYS klassificering af Guldlærken som en *Abies*-art. I det rejsebrev, hvori han beskriver fundet af Guldlærken, og som først fremkom året efter LINDLEYS artsbeskrivelse, hedder det: »Jeg er ikke enig med dr. LINDLEY i at kalde dette

en *Abies*, med mindre Ceder og Lærk også henregnes til denne slægt. Det er øjensynligt en plante, der står lige midt imellem Cederne og Lærkene, d.v.s. den fælder sine kogleskæl ligesom Cederne og sine blade ligesom Lærkene, og i dens vækst er der både noget af den ene og noget af den anden« (Gard. Chron. 1855 side 242).

I forbindelse med beskrivelsen blev der offentliggjort en tegning af koglen. Illustrationen afviger kun lidet fra den, som A. S. ØRSTED

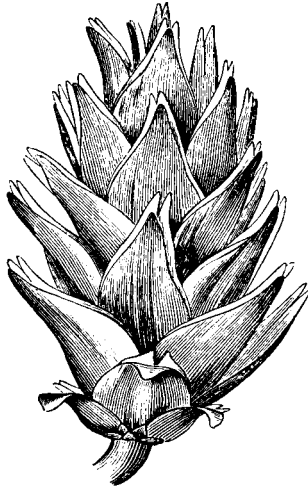

Fig. 1. Kogle af Guldlærk. Gengivet efter A. S. ØRSTED, der formodes at have tegnet koglen efter R. FORTUNES herbariemateriale fra Kina. Formodentlig naturlig størrelse. *Pseudolarix amabilis*. Example of a cone illustration based on R. FORTUNE's original material from China. After A. S. ØRSTED 1864. Probably natural size.

1864 gengav i »Frilands-Trævæxten« (side 60). Her gengivet som fig. 1. ØRSTED havde personligt set det originale herbariemateriale, og han har muligvis selv tegnet koglen. Han skriver: »Da jeg i 1857 saae Koglerne i Museet i Kew, var det mig snart indlysende, at de maatte begrunde en egen Slægt, hvilket ogsaa kort efter blev gjort gældende af Gordon.« (side 61).

GEORGE GORDON beskrev Guldlærken 1858 i »The Pinetum« som en ny slægt under navnet *Pseudolarix*, men bibeholdt artsnavnet *Kaempferi*. 1890 godtgjorde HEINRICH MAYR i »Die Abietinen des Japanischen Reiches«, at Guldlærken ikke findes i Japan, og aflivede dermed GORDONS teori om, at den skulle være identisk med den af KAEMPFER beskrevne Lærk, der er *Larix leptolepis* (SIEB. & ZUCC.) GORD.

Af andre ældre synonymer kan nævnes, *Pinus Kaempferi* PARLATORE, *Larix Kaempferi* CARRIERE og *Larix amabilis* NELSON. I den anden udgave af »Veitch's Manual of the Coniferæ« 1900 (side 403) indfører A. H. KENT en ny slægtsbetegnelse *Laricopsis* med den begrundelse, at »intet i naturen kan være falsk«, og følgelig må man forandre navnet fra »den falske lærk« til »den tilsyneladende, men ikke virkelige lærk«. I »Journal of the Arnold Arboretum« 1919 (Vol. 1, side 53) fastslås det navn, der i dag er gyldigt på bjerget, d.v.s. det navn, der benyttes i A. REHDER'S »Manual of Cultivated Trees and Shrubs«, *Pseudolarix amabilis* (NELSON) REHDER. Man betragter her NELSONS navn fra 1866 *Larix amabilis* som det, der giver den ældste gyldige artsbetegnelse; artsnavnet *Kaempferi* må forkastes som tilhørende en japansk art – og en tidlang benyttet til den Japanske Lærk –, mens MAYRS udmærkede forslag *Pseudolarix Fortunei* fra 1890 må gå ud, fordi det er yngre end NELSONS.

FORTUNE sendte flere frøportioner og ligeledes en mindre sending planter af Guldlærken hjem fra Kina. Flere af frøpartierne spirede slet ikke, og af samtlige forsendelser blev der kun opelsket et lille antal planter. Gennem hele sidste halvdel af det nittende århundrede var arten således uhyre sjælden i kultur uden for hjemlandet. Man forsøgte at formere disse sjældenheder ved aflægning og podning på europæisk lærk, men at dømme efter de botaniske håndbøger blev væksten af de vegetativt tiltrukne planter yderst slet. ELWES & HENRY i »The Trees of Great Britain and Ireland« (Vol. VI, side 1479–1480) og »The Conifer Conference« 1931 anfører enkelte gamle eksemplarer, der utvivlsomt stammer fra FORTUNES tidligste frø- og plante-sendinger. Under mit arbejde med nærværende artikel er jeg ikke stødt på oplysninger om senere frøimporter fra Kina, men det er sandsynligt, at sådanne har fundet sted. FORTUNE anfører, at han fandt arten i provinsen Chekiang. SHUN-CHING LEE (1935 side 62) angiver udbredelsesområdet til provinserne Chekiang, Kiangsu, Kiangsi og Anhwei, der er beliggende mellem 25 og 35° n. bredde og 115 og 122° ø. længde.

Det er sandsynligt, at den interessanteste af de europæiske Guldlærk, træet i parken ved planteskolen, der tilhørte brødrene ROVELLI i Pallanza i Norditalien, har sin oprindelse i FORTUNES tidligste importer. Det var på dette træ, de europæiske botanikere første gang iagttog blomstring og frøsætning. Hanblomsterne er beskrevet af MASTERS og afbildet i *Gardeners' Chronicle* 1884 (Vol. 21, side 581). En illustration af koglerne ses i samme tidsskrift 1884 (Vol. 22, side 241). Sidstnævnte tegning er gengivet her som fig. 2.

Fig. 2. Kogler af Guldlærk. Gengivet efter W. G. SMITH's tegning. Grene fra Pallanza i Norditalien, hvor Guldlærken fruktificerede for første gang i Europa 1884. Størrelsesforhold 1:2.

Pseudolarix amabilis. After W. G. SMITH's drawing of the cones from the first fructifying Golden Larch in Europe, the tree at ROVELLI's Nursery at Pallanza in North Italy, 1884. Size 1:2.

Ved det nærmere studium af blomster og kogler blev det klart, at Guldlærken på væsentlige punkter afviger fra Lærken. Hanblomsterne fremkommer på dværggrenene i skærlignende blomsterstande, der er sammensat af mange korte raklelignende blomsterklaser. Adskillige dendrologiske værker gengiver disse hanblomster

efter Gardners' Chronicle, f. eks. VEITCH, BEISSNER og KRÜSSMANN.

Guldlærken i Pallanza beskrives gang på gang i den forstbotaniske litteratur og berømmes for sin skønhed. Af stor interesse er det også, at træet ikke alene bærer spiredygtigt frø, men også sår sig selv, således at træet fremtræder omgivet af sit eget afkom. Dette træ må anses for at være modertræ til adskillige af de i kultur værende Guldlærk.

JOHS. RAFN anfører i »Skovfrøanalyser 1887-1912«, at italiensk frø i gode kogleår har givet smukke spiringsresultater.

Det er imidlertid langt fra alle Guldlærk, der har udviklet sig som træet i Pallanza, der allerede før første verdenskrig var over 20 m højt. Gang på gang klages der over utrivelighed hos træarten. Sin smukkeste udvikling når den i et kontinentalt klima med varme somre som i det østlige Nordamerika, Mellemeuropa og Italien, om end også de britiske Øer, hvor Guldlærken først blev indført, kan opvise smukke eksemplarer. Den beskrives næsten altid som et sjældent træ, selv om den i visse egne vinder mere og mere frem. I Tyskland tilbydes flere af de større planteskoler den i salgskatalogerne og vel at mærke til priser, der ligger på linie med de sædvanlige priser for nåletræer. I det østlige U.S.A. anbefales den blandt de hundrede bedste træer og buske for de tempererede klimater (Brooklyn Bot. Garden Record. Vol 13, nr. 3, side 194).

Når Guldlærken udvikler sig bedst har den en gennemløbende akse og meget kraftige grene, der fra stammen breder sig endnu længere ud til siderne end grenene på en fritstående Japansk Lærk. Karakteristisk for Guldlærken er de ejendommelige dværgskud, der træder meget tydeligt frem ved vintertid. Se fig. 3 og fig. 6. Dværggrenene, der bærer en enkelt krans af 10-20 lange, tykke nåle, kan blive gamle, og selv om de kun lægger 1-2 mm til deres vækst hvert år, kan de dog opnå en betydelig længde. Mellem årsskuddene findes en tydelig indsnøring, som gør det muligt at tælle hvor mange år, de er. Langskuddene bærer nålene spredt eller spiralstillet.

Nålene er betydeligt længere og tykkere end Lærkens. De får om efteråret den varme gyldne farve, der har givet arten det kinesiske navn »Kin-le sung«, der skal betyde Guldlærk eller -fyr.

Stammebarken er brun; den bliver med alderen en grov skælbark, der senere udvikler sig til en meget grov skorpebark. Barken dækkes ofte af lav og alger, hvorved den får en grålig farve.

Koglerne beskrives almindeligvis således: Enkeltiddende, oprette, ægformede, 6-7 cm lange, 4-5 cm brede, først blåduggede, senere rødligbrune. Kogleskællene løst sammenføjede, teglformede, læder-til træagtige, ved grunden hjerteformede, 9-18 mm brede, bredden

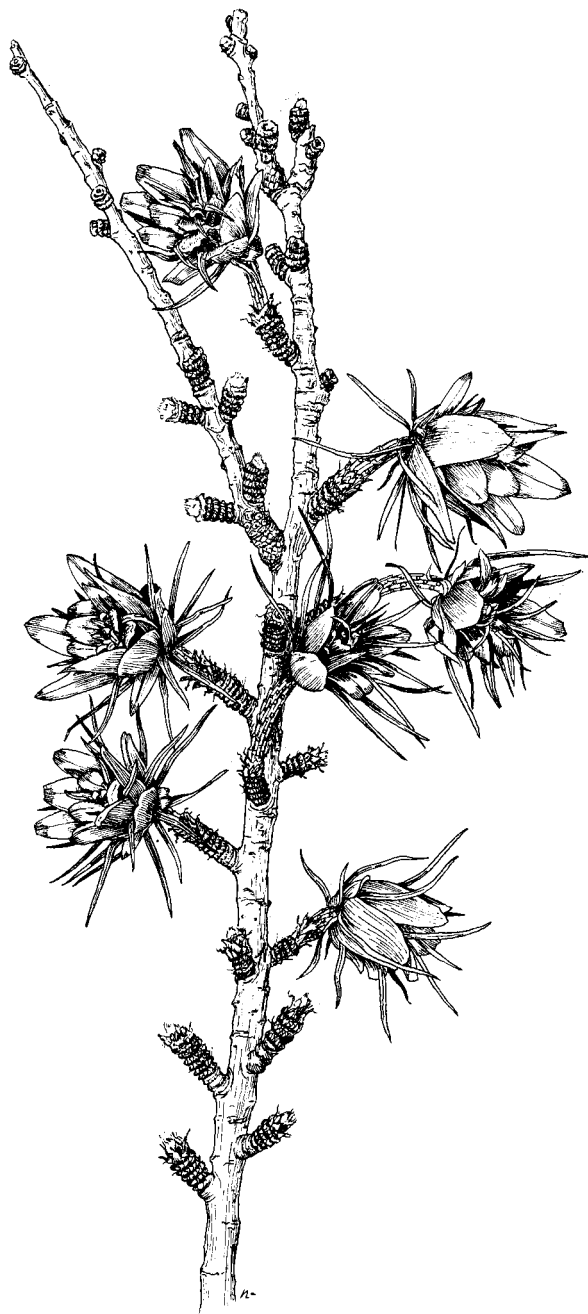

Fig. 3. Guldlærken fra Forstbotanisk Have i Charlottenlund, Gren med kogler tegnet 1958 af A. NOLL SØRENSEN. Størrelsesforhold ca. 2:3.

Pseudolarix amabilis from the Forest Botanic Garden in Charlottenlund. Drawn 1958 by A. NOLL SØRENSEN. Size 2:3.

Fig. 4. Guldælærken fra Forstbotanisk Have i Charlottenlund.

Fot. sept. 1958 af H. KEIDING.

Pseudolarix amabilis from the Forest Botanic Garden in Charlottenlund.

Phot. September 1958 by H. KEIDING.

aftager mod spidsen, der ofte er tvedelt, 18–30 mm lange, affaldende ved modenhed. Dækskællene er små, trekantede, ved grunden vokset sammen med kogleskællene. Frøene omvendt ægformede eller ovale, 7–8 mm lange, 4–5 mm brede, med en næsten fire gange så lang brunlig vinge. (Gengivet i omtrent ordret oversættelse efter J. FIRSCHEN »Handbuch der Nadelholzkunde 1930, side 284).

Det er beskrivelsen af koglen og de på fig. 1, 2 og 3 gengivne kogletegninger, der er baggrunden for fremkomsten af denne meddelelse. Det er vanskeligt at få fig. 3 til at stemme overens med fig. 1 og fig. 2 og den foran anførte beskrivelse, der er en af de fyldigste i den forstbotaniske litteratur om Guldælærken.

Her i landet findes kun ganske få eksemplarer af Guldælærken. I det rige kogleår 1958 benyttede Arboretet i Hørsholm lejligheden til at få fotograferet og udført tegninger af kogler af forskellige nåletræer. Blandt disse var *Pseudolarix amabilis*, B. 79 i Forstbotanisk Have i Charlottenlund, der dengang fruktificerede for første gang. Som det fremgår af fig. 3, 4 og 5 afviger koglen på B. 79 på væsentlige punkter fra illustrationen hos ØRSTED, fig. 1, der er tegnet efter det kinesiske herbariemateriale, og fra koglen på træet i Pallanza,

Fig. 5. Guldlærken fra Forstbotanisk Have. Grenen er skåret i oktober 1958 og fotograferet i november efter det »kunstige« nålefald på den afskårne gren. A. NOLL SØRENSEN fot.

Pseudolarix amabilis from the Forest Botanic Garden in Charlottenlund. The branch was cut in October and the photo taken in November after the "artificial" needle drop of the cut branch. A. NOLL SØRENSEN phot.

fig. 2. Det er disse to kogletegninger, der så godt som altid gengives i de forstbotaniske håndbøger, ofte i bearbejdet form.

Sammenlignes de tre kogletegninger ses en gradvis overgang fra fig. 1 til fig. 3. På det oprindelige kinesiske herbariemateriale, fig. 1, er det betydelige antal kogleskæl omtrent lige store fra foden til spidsen af koglen. På koglen fra Italien, fig. 2, finder vi et lignende antal kogleskæl, men heraf er de øverst på kogleaksen siddende væsentligt mindre og tilsyneladende uudviklede. Illustrationerne af koglen fra B. 79 i Forsthaven, fig. 3, 4 og 5, viser, at kogleaksen her er kortere, og at antallet af kogleskæl er meget mindre end på fig. 1 og 2. De øverste kogleskæl på B. 79 er stærkt rudimentære, og da de kraftige nedre kogleskæl rager langt op over disse, dannes der ligesom en krater- eller bageragtig fordybning. Også i efteråret 1960 havde B. 79 kogler, og deres udseende svarede til det her illustrerede. I foråret 1961 har jeg fundet enkelte, næsten sammenhængende kogler fra Guldlærken i dr. BØRGESENS have i Hellebæk. De mindede i deres opbygning om B. 79's kogler, men antallet af veludviklede kogleskæl var større. I »Hortus Vilmorianus« (1906 side 64) bringes et fotografi af en koglebærende gren. Koglen her minder mest om koglen på fig. 2, mens GRAEBNERS beskrivelse fra 1896 (Deut. Dend. Gesellsch. 1896 side 162) af koglerne på en Guldlærk i Karlsruhe tyder på, at deres udseende har nærmet sig typen i Forsthaven og hos BØRGESEN. GRAEBNER siger, at koglerne er noget forskellige fra de hos BEISSNER gengivne, der svarer til koglerne i nærværende artikels fig. 2, og at de »for den læge fremkalder indtrykket af et blomsterbillede«.

Fra de to danske træer har jeg undersøgt mindre antal frø og fandt hverken frøhvide eller kim. I foråret 1959 blev en større portion frø fra B. 79 udsået i Arboretet i Hørsholm, men ingen spirede. Også i England klager man over slet frøudvikling.

Guldlærkens vækst i Danmark er langsom, og der er ingen tvivl om, at vort klima ikke rigtigt passer arten. Skovrider N. BANG, der har beskrevet *Pseudolarix amabilis* i »Buske og Træer« (1948 side 492) meddeler her, at der i 1925 i Forsthaven i Århus blev plantet to eksemplarer, der døde i de strenge vintre i begyndelsen af 1940'erne, og O. G. PETERSEN mener, at træarten ikke er hårdfør hos os, »Træer og Buske« 1916 (side 31). Det er nu spørgsmålet, om den ejendommelige kogleudvikling hos de to træer her i landet står i forbindelse med det for arten ugunstige klima, eller vi står overfor en type, hvis kogle er forskellige fra de tidligere afbildede.

Pseudolarix amabilis er som nævnt et sjældent træ, og vi kender

ikke hele den variation, der forekommer hos arten. Det er muligt, at fig. 1 og fig. 3 viser os yderpunkter i kogleformen hos Guldlærken, mens fig. 2 fremstiller en mellemform. Det vil være af stor interesse at få tilsendt oplysninger om fruktificerende eksemplarer rundt om i Europa, og først og fremmest at få kendskab til eksemplarer af Guldlærken her i Danmark.

Der er beskrevet tre forskellige dværgvarieteter af Guldlærken (HORNIBROOK 1938, side 218). Varieteten *Annesleyana* HORNIBROOK, der findes ved Castlewellan i England, er en af de oprindelige frøplanter fra FORTUNES import. Det er et meget bredt, lavt træ. Varieteten *Dawsonii* HORNIBROOK er beskrevet fra Arnold Arboretet i Massachusetts, hvor den opstod i et frøparti, der blev udsået 1895. Det er en meget langsomtvoksende, kegleformet busk. Varieteten *nana* BEISSNER er den oprindelige dværgtype, som FORTUNE fandt på sine rejser i Kina. Den kendes næppe i kultur uden for sit hjemland. Varieteterne findes vistnok kun i enkelte eksemplarer på de steder, hvor de er opstået. Adskillige ny varieteter kunne vel opstilles, hvis enhver abnormitet blev beåret med beskrivelse og varietetsbetegnelse.

Denne mærkelige træart har også et ejendommeligt kromosomtall. Så godt som alle nåletræer har 24 kromosomer (22–26) i de vegetative celler, men Guldlærken har 44 (SAX & SAX i »Journal of the Arnold Arboretum«, Vol. 14, 1933, side 358). I foråret 1960 har H. CHRISTIANSEN på Landbohøjskolens Arvelighedslaboratorium talt kromosomer på B. 79 i Forstbotanisk Have og fundet samme tal som angivet i de amerikanske undersøgelser.

Guldlærken B. 79 er plantet i 1890, da professor CARL HANSEN indførte et stort antal fremmede nåletræer til Forsthaven i Charlottenlund. Gennem nogle tilfældige målinger kan vi følge dets udvikling.

	Højde	Om.kr. i brysthøjde
1923	3,0 m	
1937	5,6 m	31 cm
1947	7,5 m	56 cm
1961	9,2 m	84 cm

Træet er kun kommet meget langsomt i gang. Vi kender ikke plantens alder eller højde på plantningstidspunktet, men selv om det har været en lille plante, har den gennemsnitlige årlige højdetilvækst de første 33 år ikke været 10 cm, med mindre det oprindelige top-skud på et eller andet tidspunkt er brækket af. Den nederste halve meter af barken er meget grov skorpebark, der temmelig brat går

over i en grov skælbark. Denne bratte overgang har tidligere været opfattet som grænsen mellem grundstamme af Lærk og podning af Guldlærk. Barken forneden er imidlertid forskellig fra normal lærkebark, men minder meget om barken på Guldlærken i dr. BØRGESENS have. Den bratte overgang kan muligvis forklares som resultat af et brud på træets hovedakse, hvorefter en yngre sidegren har rejst sig, eller et nyt topskud har udviklet sig. Iøvrigt er en meget langsom ungdomsvækst en almindelig foreteelse hos Guldlærken. Nogle treårige planter, der blev indkøbt i 1908 i HESSES planteskole i Tyskland og plantet i gruppe I i Forsthaven, havde i 1923 kun nået en gennemsnitshøjde på 85 cm.

Træets form fremgår af fig. 6. De lavere siddende grene er nær deres udgangspunkter fra stammen ret kraftige, men bliver længere ude hængende, mens de øvre grene er typiske, kraftige guldlærkegrene. Træet giver indtryk af at have stået noget beskyttet, hvorved de nedre grene ikke har haft mulighed for at brede sig. Fra syd har B. 79 nu fuldt lys, og de fleste grene, også de lavere, udvikler gode langskud. Adskillige tidligere kortskud er i de senere år omdannet til langskud. Dværggrenene holder livet meget længe, og der findes adskillige, der er over 30 år. Den ældste har jeg fundet i 1,8 m's højde i en afstand af 0,8 m fra stammen. Den er 44 år gammel og 6,5 cm lang. Selv i temmelig stærk skygge bevarer dværggrenene deres livskraft, og på B. 79 har jeg set et 30 år gammelt dværgskud sætte gode, nye langskud.

B. 79 står på en lun plads og befinder sig tilsyneladende godt. De senere års topskud har været 15–20 cm lange.

I gruppe I findes som nævnt to yngre Guldlærk, der er plantet 1908. De afviger i habitus meget fra B. 79, og fremtræder som slanke træer med en tydelig gennemløbende akse. De har tidligere stået meget indeklemt, og de nederste grene er døde eller har kun været i stand til at holde liv i en del af dværgskudene. Højere oppe udvikler disse to træer kraftige, skråt opadstigende grene, og man kan forestille sig, at de med alderen kan opnå det for Guldlærken karakteristiske udseende med gennemløbende akse og lange kraftige grene, som vi herhjemme kender det fra dr. BØRGESENS træ, der ganske vist nu er en del beskåret. De to træer i Forsthaven har opnået højder og omkredse i brysthøjde på 7,8 m og 44 cm og 5,3 m og 30 cm, mens træet i Hellebæk er godt 10 m højt og har en diameter på 35 cm i en højde af 0,6 m over jorden.

I Arboretet findes tre eksemplarer af Guldlærken, der er flyttet til Hørsholm fra Forstbotanisk Have. Den ene er søster til de to i

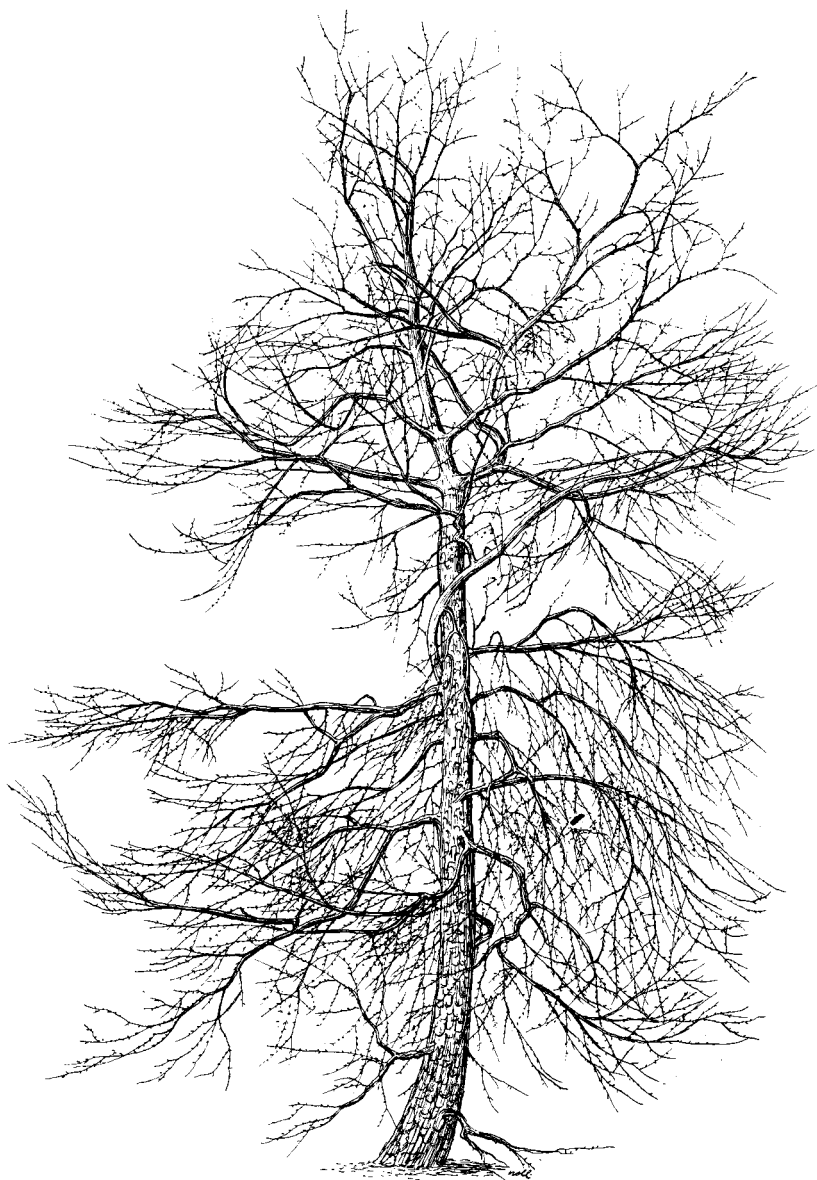

Fig. 6. Guldlærken i Forstbotanisk Have i Charlottenlund, B. 79. Plantet i 1890. 1961 var træet 9,2 m højt og havde en omkreds i brysthøjde på 84 cm. Træet står tæt ved indgangen til Forsthaven. Hvor stien fra lågen deler sig, går man til højre ind under den store *Torreya californica*. Syd for denne findes Guldlærken, der bedst ses fra stien, som går parallelt med jernbanen. Tegning af A. NOLL SØRENSEN i marts 1961.

Pseudolarix amabilis in the Forest Botanic Garden in Charlottenlund. The tree was planted in 1890. In 1961 the height was 9.2 meters, and the circumference at breast height 84 centimeters. Drawn by A. NOLL SØRENSEN in March 1961.

gruppe I, der er omtalt ovenfor, mens de to andre formodentligt er tiltrukket af frø fra RAFN før 1920. De er plantet i Arboretet i begyndelsen af 1940'erne og har haft meget vanskeligt ved at komme i gang.

Det anføres i de forskellige dyrkningsanvisninger, at Guldlærken er vanskelig at tiltrække, og at omplantning skal foretages med stor omhu. Den skal så vidt muligt opelskes af frø, og de unge planter overvintres frostfrit. Planter der er tiltrukket ved aflægning eller podning skulle, i lighed med de fleste Ædelgran-arter, vanskeligt kunne opnå en god vækstform. Ungdomsvæksten er meget langsom, som det var tilfældet med Forsthavens træer, og fra D. T. POULSENS Planteskole meddeles, at 10–12-årige planter, der er omkring 30–40 cm høje. Det anføres i almindelighed, at Guldlærken ikke tåler kalkbund, men A. D. SLAVIN hævder, at den i Rochester i New York State trives glimrende på kalkholdig jord (The Conifer Conference 1931, side 136).

Hos os kræver Guldlærken gunstige kår og megen pleje. Men kommer den igennem kan man glæde sig over de prægtige gyldne efterårsfarver og de ejendommelige artiskoklignende kogler. Det er mere et træ for de større parker og offentlige anlæg, hvor man har tid til at vente og gennem adskillige år kan udholde at se på en utrivelig pind, end for den lille have, hvor ejeren snarest ønsker at se resultater af sine indkøb og bestræbelser.

Summary

In connection with a short description of the introduction into culture and of the nomenclature of *Pseudolarix amabilis* (NELSON) REHDER information is given about Danish specimens.

In Denmark we find the eldest Golden Larch in the Forest Botanic Garden at Charlottenlund. The tree was planted in 1890, and it bore cones for the first time in 1958, and secondly in 1960. The cones of this tree are seen on Fig. 3, 4, and 5. They differ considerably from the cones generally pictured in the dendrological literature. Almost all the older illustrations are based on drawings which were published in Gardners' Chronicle, 1854 p. 255 and 1884 Vol. 22, p. 241. Examples of those illustrations are here given in Fig. 1 and 2. From the five figures can be seen that the cones of the Danish specimens are smaller and have fewer well developed cone scales which, towards the end of the axis of the cone, are rudimentary. In this way a cup-shaped deepening at the end of the cone is formed instead of a point.

Now the question is, if that development of the cone is the effect of the Danish climate which is not favourable for the Golden Larch, or, if we have here a cone type which has not formerly been described or pictured. The author will appreciate particulars of observations on this question.

Litteratur

- L. BEISSNER: Handbuch der Nadelholzkunde. 1891.
M. HORNIBROOK: Dwarf and Slow Growing Conifers. 2. edit. 1938.
G. KRÜSSMANN: Die Nadelgehölze. 1955.
SHUN-CHING LEE: Forest Botany of China. 1935.
P. L. DE VILMORIN: Hortus Vilmorianus, Catalogue des Plantes Ligneuses et Herbacées. 1906.
Conifers in Cultivation. The Report of the Conifer Conference Held by the Royal Horticultural Society, Nov. 10–12 1931. 1932.

ANMELDELSER

TOR NITZELIUS: Boken om Träd. Undertitel: En illustrerad beskrivning av inhemska og främmande träd och deras odling i vårt land. Stockholm 1958. Saxon & Lindströms Förlag. 469 sider, 32 farveplancher Of Rudolf Tupy; i teksten talrige fotografier og stregtegninger af blade og nåleskud. 52 sv. kr. i shirting, 60 sv. kr. i halv-læder.

Bogen, som næppe kan kaldes en dendrologi, omtaler i ret bred stil et meget stort antal dyrkede og dyrkningsværdige træer og nogle få buske, og slår med smittende begejstring til lyd for øget interesse for plantning af eksotiske træarter. »Utan träd är ett landskap merendels fult och fattigt. Träden äro nödvendiga ej blott som skönhets- och nyttoelement för människorna utan även för naturens jämnvikt. I vårt land, där hälften av landarealen upptages av skogor och dessutom städerne få luft och grönska genom sina parker, kunna vi prisa oss lyckliga . . .« begynder forfatterens indledning. I indholdsfortegnelsen træffer man ofte korte kommentarer til de enkelte punkter: Popplarna – urgamla kulturledsagare och outhärliga landskaps-träd. Pilarna – inramningen kring sjöar och vattendrag. Boken – ett av de tempererade lövskogarnas ädlaste träd. Ekarna – skogens aristokrater. Magnolia – aristokraten bland de blommande träden o.s.v. Forfatteren har dog ikke formået at føje et tilsvarende kortfattat fyndord til alle slægterne. Beskrivelserne, der både omhandler planternes udseende og deres livsbetingelser, bygger på grundige og alsidige førstehåndsagttagelser. Af særlig værdi er forfatterens erfaringer fra de planters hjemlande, som han har besøgt. Det er ikke helt få af de omtalte planter, TOR NITZELIUS har set i naturlige omgivelser, f. eks. som spontant skovtræ i Japans højland, i Lilleasiens floddale eller i Jugoslaviens afsides og vildsomme bjergegne. Man får noget af den samme tryghedsfølelse som ved læsningen af den nylig afdøde tyske dendrolog SCHENCKS værker. Også hans beskrivelser var i meget høj grad baseret på iagttagelser i planternes hjemland. Naturligvis har en sådan form for beskrivelse også sine ulemper, idet træerne ofte opfører sig anderledes og får et andet

grundpræg i kultur, især som parktræer. Således er unge og yngre kultiverede *Pinus koraiensis*-eksemplarer næppe nogensinde smalt pyramideformede som anført om de i Japan vildtvoksende planter; de kendes herhjemme tværtimod på de vandret udspærrede, lange grene, der giver planterne et bredt kegleformet udseende, modsat *P. cembra*s mere cylindriske silhouet. En del af billedmaterialet stammer ligesom iagttagelserne fra forfatterens rejser, alene eller sammen med professor LINDQUIST, der har givet forfatteren inspiration til arbejdet og som chef for Göteborgs botaniske trädgård, hvortil TOR NITZELIUS er knyttet, har givet ham muligheder for de mange studierejser. Fremhæves bør et fotografi (taget af J. Linsley Gressitt) af en over 30 m høj *Metasequoia glyptostroboides* på voksestedet i Hupeh i Kina. Teksten er til trods for det til dels tørre botaniske stof, som uvægerlig må med i en alsidig beskrivelse, underholdende og livligt skrevet; man griber sig selv i at læse siderne i fortsættelse af hinanden. Til gengæld savner man til en vis grad overskuelighed; som opslagsværk er det knap så velegnet som en egentlig dendrologi.

Billedmaterialet er gennemgående godt, stregtegningerne nydelige og vellignende; om nåleskuddene må dog bemærkes, at de til trods for en meget stor omhu med udførelsen er vanskelige at genkende. Svagest er måske farveplancherne. De røber, at kunstneren vistnok hverken er fagbotaniker eller amatørbotaniker: På pl. 5 ses det ikke klart nok, at *Pterocarya*-hanraklerne kun udspringer fra de fjorgamle skud; på flere af figurerne synes knopperne at bryde frem ret tilfældigt i forhold til de støttende blade; på pl. 6 og 7 er dette flere steder meget grelt. På pl. 8 får man det indtryk, at Ægte Kastanie har kønnene adskilt i rene hunrakler og rene hanrakler; dette er til med angivet med han- og hun-tegn. Den underlige gaffeldeling af frugtstandsstilken hos *Platanus acerifolia* på pl. 14 vækker ligeledes til modsigelse. Glansbladet Hæg på pl. 16 har fået et kort støvtrådsrør midt i blomsten; til gengæld mangler støvvejen; men det skyldes måske kun teknikkens svigten. *Phellodendrons* bladstilling er lidt uklar, og figuren som helhed for udflydende (pl. 17 t.h.); i det hele taget er pladsmangel på siderne ofte skyld i forkerede bladstillinger; at den er modsat hos *Acer* og *Aesculus* vises ikke lige klart på alle billederne. *Tilia petiolaris*-frugten kan jeg ikke genkende. På pl. 23 synes *Fraxinus excelsior*-frugterne at udspringe fra nedre halvdel af det bladbærende årsskud. Helhedsindtrykket af tavlerne er dog tiltalende; farverne er smukke og gennemgående godt ramt; blot savner man, som antydet, lidt for ofte forfatterens pegepind.

JOHAN LANGE

HELGE VEDEL og JOHAN LANGE: Træer og Buske i Skov og Hegn. Tegninger: EBBE SUNESEN og PREBEN DAHLSTRØM. Politikens Forlag, 1958. – 224 sider og talrige tegninger. – 13,25 kr.

Det er en god bog. – Forordet slutter således: »Træer og Buske i Skov og Hegn er blevet til i et inciterende og gensidigt inspirerende samarbejde mellem tegnere og forfattere, og det er vort håb, at læserne vil få lige så mange udbytterige timer ved benyttelse af bogen, som vi har haft ved udarbejdelsen.« Det lyder kraftigt; men det skal nok være rigtigt, at de har moret sig dejligt. Derfor er det blevet en så levende og »venlig« bog, der har den største mulighed for at bringe glæden over kendskabet til træer og buske viden om.

Det begynder allerede med det ellers så forfærdelig kedelige, der hedder »nøgler«. Det er blevet bedre, end da jeg gik i skole. Man har ikke følelsen af, at man skal lokkes på glatis, – men derimod at man hjælpes fremad. Ved hvert spørgsmål er der indsat fine, små billeder i grøn farve. Det forklarer teksten, og så bliver det hele jo lettere og mere fornøjeligt. De fleste af arterne får så hver en side, der først og fremmest fanger ved øjets lette opfattelse gennem smukke tegninger og farvelagte billeder. Med smuk placering bliver der gerne plads til træet i sin helhed, blade, blomster, frugter og frø, samt nu og da en oplivende, mindre figur, der illustrerer anvendelsen. Bøg, Eg og Ask er heldigvis fremhævet med dobbelte sider, og som alle de andre er de meget smukke, – foruden at være rigtige. Det er ingen sag at bestemme planter efter sådan en bog; man får både lyst til at se dem om sommeren og prøve at genkende dem i vinterdragt.

Særlig i disse »billedsider« mærker man resultatet af det »inciterende og gensidigt inspirerende samarbejde«. Tekst og billeder klæder hinanden. Lidt kritik må der dog også til, selvom det indskrænker sig til fig. 103d: Der er ikke faldet en klat rød sovs på tegningen; men det oplyses at skulle være solen i tåge.

Alt dette er dog kun halvdelen af bogen, lige netop de 112 sider. Resten er tekst. Først henved 90 sider plantebeskrivelser med små forklarende figurer, hvoraf særlig bemærkes de klare kort over udbredelsen for en lang række arter. De andre figurer er også til stor hjælp ved i små rids at give karakteristiske enkeltheder eller talende sammenligninger. Derefter følger korte, men dog indholdsrige afsnit om træernes ved, de danske skoves udvikling fra forhistorisk tid til vore dage, skovtræforædling, hvad laver man af træ, hvornår bliver skoven grøn, latinsk-dansk ordliste og navnerregister.

Der er ikke alene noget for enhver smag; men har De læst bogen,

ved De meget om vore skove og hegn. Den er let læst og let til opslag. Kender man noget til tingene i forvejen, glæder man sig over den smukke og fornøjelige fremstilling, – og får man lyst til at slå op efter et eller andet, så fanges man meget snart til at gå videre til andre spørgsmål.

Det er et herligt stof, – for hvem holder ikke af skov og hegn? Det vidste vi i forvejen, og derfor er det så meget mere mærkeligt, at det ikke tidligere er lykkedes med en sådan bog. – Den har længe været savnet, og man må takke for, at den så kom i en så fremragende form.

Til Politikens mange andre bøger om »Hvem, Hvad, Hvor« er der med denne »Hvem, Hvad, Ved'el« føjet et særligt smukt bidrag.

C. SYRACH LARSEN

JOHAN LANGE: Ordbog over Danmarks Plantenavne bd. 1 (1959), bd. 2 (1960), bd. 3 (1961). Udg. af Det danske Sprog- og Litteraturselskab ved JOHAN LANGE. Ejnar Munksgaards forlag, København. Pris for alle tre bind kr. 285,00.

Anmelderen har sat JOHAN LANGES navn foran værkets titel, skønt navnet kun forekommer som underskrift under de knapt 5 sider indledning om værkets tilblivelse; men selv om meget materiale forelå, og mange har medvirket, er værket JOHAN LANGES, og æren for dets fremkomst, dets gennemarbejdning og dets usandsynligt rige indhold af oplysninger og tydinge af navne er først og fremmest hans, og det skal slås fast.

Alle, der interesserer sig for planter, kan finde oplysninger af interesse i denne ordbog, som yder langt mere end titlen synes at love, for så godt som alt, hvad der kan dyrkes i hus og have, foruden naturligvis vore vilde og forvildede planter, er medtaget.

I de to foreliggende bind er planterne opført alfabetisk efter deres latinske navne, og der er henvisninger fra synonyme til det gældende navn. Registerbindet fører en fra alle omtalte, danske navne frem til de latinske navne. Hvis slægten virkelig besidder et eller flere danske navne som slægt, er det eller disse navne behandlet her, men slægtsnavne fra floraer og andre med botanisk pegefinger udstyrede værker er for det meste venligst fortiet, såsom f. eks. Kræge for slægten *Prunus* i snævrere forstand, Gran for slægten *Picea* og, for at nævne en urt, Sandsennep for vore to arter af *Diplotaxis*: Sandsennep og Rosetsennep (el. Mursennep). Med denne ellers konsekvent gennemførte og sprogligt forsvarlige behandling af kunstigt påduttede slægts-

navne in mente, er det lidt forbavsende at møde navnet Ædelgran for *Abies*-slægten som en helhed. Man kan altså komme ud for at sige om et træ, det er en Ædelgran, den hedder Sølvgran, Kæmpegran eller Nordmannsgran. Nu er Ædelgran den første egentlig omtalte slægt, og det er anmelderens indtryk, at forfatteren gennemgående er blevet strengere med hensyn til sit slægtsnavne-princip, efterhånden som værket er skredet frem.

Hvor slægtsnavnet med et arts-præfix udgør et naturligt hele som et folkeligt navn for planten, er navnet stavet i ét ord: Rødgran, Hvidgran, Gråel, Skærmelm o. s. v. Dette er utvivlsomt sprogligt korrekt og dermed forsvarligt, men anmelderen vil, formodentlig i sin egenskab af lærer, foretrække den pædagogiske pegefinger i en stavemåde som Rød-Gran (*Picea*) contra Sølvgran (*Abies*), Vinter-Eg (*Quercus*) contra Stueeg (*Nicodemia*) og Muse-Vikke contra Kronvikke.

Forfatteren godtgør, at mange plantenaavnens oprindelse taber sig i fortidens mørke, at mange navne oprindelig har været fælles for flere forskellige slægter og på et eller andet tidspunkt arbitrært er knyttet mere eller mindre fast til en slægt af en eller anden, navnemæssigt set, nævenyttig botaniker. Mange nærliggende etymologiske forklaringer på plantenaavnene bliver kasseret med rette til fordel for videnskabeligt korrekte tydninger, f. eks. Solbær, som jo enhver kan se hører sammen med bærrenes større velsmag og sødme, når busken vokser i sol, men som hentyder til plantens stærke lugt, og den nedsettende mening med navnet bliver da: fiskelagebær. Adskillige sindrige, og i de fleste tilfælde vist også rigtige, udlægninger af danske plantenaavnene skyldes LANGE selv, men man skal søge grundigt med lys og lygte for at finde hans egen indsats, der er gemt til ufindelighed i de yderst kortfattede og i kodesprog affattede artikler. Lad mig citere en ikke særlig vanskelig artikel:

»BIDENS. Compositæ. *Brøndsel* (ca. 1670 LKok I 110 f 1767 vAph. I 460 »Brønsel« f 1851 og 88 Lange f 1860 og 1953 Rostr. f 1890 og 1950 Raunk.); »folke«etym. knyttet til brønd (jf. no. *brøndskjer*) ell. til æda. bryndsel i bet. ildebrand (jf. plantens anv. til gulbrunfarvning); opr. uden forb. m. disse ord; ordet er besl. m. *Brændse*, brugt dels om Bidens (1670 Gerner 178 og 179 »brendse«) dels om *Eupatorium cannabinum*, jf. *Mosebrændse* om Bidens tripartitus og no. *bræn(d)sle*, *brensl* om sa.; disse synes sekundært knyttet til brændsel; ordets bet. iøv. omstridt, se SprogKultur (1951) 98–108, FestskrHammerich (1952) og APhS. XXIV; muligvis dog til brand i bet. stang, ålelyster, jf. brande, d. s. s. stange (å), frugten ligner en dim. ålelyster.«

Tydningen efter det sidste semikolon er LANGES egen indsats.

Folkets gemytlighed og ligefremhed er basis for mange planters navne hos os som i andre lande.

Det er en morsom og lærerig bog at eje.

K. GRAM

K. GRAM og K. JESSEN: Træer og buske i vintertilstand, 2. udgave ved K. GRAM. København 1960. Gyldendal. 116 sider, 45 figurer. Kr. 10,75 indb. i hellanel.

Denne fortræffelige, lille bog er nu kommet i ny udgave, og man glæder sig endnu engang over den morsomme og velskrevne indledning, samtidig let og livlig og rig på oplysninger, og over Ingeborg Frederiksens meget fine og nøjagtige stregtegninger, så klare og instruktive som overhovedet tænkeligt. Enkelte nye figurer er kommet til, ligesom der i nøglerne er medtaget nogle ganske få nye arter. Om teksten til billederne er der ligeledes kun godt at sige, og det vigtigste i bogen, nemlig nøglerne, hvorefter enhver vildtvoksende vedplante og mange dyrkede buske og træer kan (eller i det mindste skal kunne) bestemmes, er også i orden. Dermed er ikke sagt, at man med en hvilken som helst gren (af de i bogen medtagne vedplantearter) i hånden kan komme sikkert og uden større besvær til det rigtige resultat; faldgruberne er nemlig mange, og karaktererne, der anvendes, undertiden vanskelige at erkende. Den samme planteart ændrer sine egenskaber fra vegetativt til blomstrende stadium, fra det svagt udviklede til det kraftigt udviklede skud; således er vanriskaraktererne ofte helt upålidelige, d.v.s. varierende og afvigende fra kendetegnene på normale grene. Men det kan naturligvis ikke bebrejdes forfatterne, som nok har gjort meget for at finde de bedste og sikreste kendemærker frem. Nåletræerne indtager en fremtrædende plads bagest i bogen, og de stedsegrønne blandt dem er blevet behandlet ekstra fint, idet de i modsætning til løvtræerne og slægterne *Larix*, *Pseudolarix*, *Taxodium* og *Metasequoia* har fået en udførlig slægtsbeskrivelse; der må jo gøres forskel på folk og matroser. Af trykfejl er jeg kun faldet over en på s. 35, hvor figurbetegnelserne b og c er byttet om.

JOHAN LANGE

EKSKURSIONER

1956–1959

Foreningens ledelse har alt for sjældent sørget for at have en referent med på ekskursionerne, og adskillige af disse må derfor omtales meget kort eller blot – for en ordens skyld – nævnes. Det er beklageligt, men vi håber at vende tilbage til stederne og i fremtiden være i stand til at bringe lige så fyldige ekskursionsberetninger, som vi tidligere har stræbt at give, eller – for de mere interessante steder – at give en fyldig beskrivelse. Hvor intet navn er anført, er redaktøren ansvarlig for affattelsen.

Universitetsparken

9. juni 1956

Vi blev ført rundt af J. NILAUS JENSEN, hvis skildring af Botanisk Haves anlæg i Universitetsparken er trykt tidligere her i årsskriftet (s. 480). Det ene af eksemplarerne af *Platanus occidentalis* (s. 482) vokser stadig godt og synes fuldkommen hårdført, men har endnu ikke blomstret. *Magnolia acuminata* (s. 483, fig. 2) er stadig i god vækst og holder en god slank form.

Egelund (Det forstlige Forsøgsvæsen) og Fredensborg

1. juli 1956

V. GØRHN viste os rundt i det lille forsøgsareal, der rummer så mange af A. OPPERMANN'S afkomsforsøg med vrang træer af *Fagus silvatica* og *Quercus robur*. Af særlig interesse er en ganske lille lund af *Cryptomeria japonica* og en bestand af *Alnus rubra*, som kun rummer enkelte sunde individer.

Fredensborg slotspark besøgte dernæst, og slotsgartner SEJR CHRISTIANSEN viste os rundt. Vi besøgte naturligvis de berømte, lange alleer af *Tilia europaea*, det lille interessante pinet, der rummer flere imponerende træer, f. eks. en stor *Abies magnifica*, flere store *Pseudo-*

tsuga menziesii, en stor *Tsuga canadensis*, nogle delvis sunde *Pinus cembra*, samt flere meget smukke og til jorden helt grenklædte, til dels aflæggerdannende typer af *Picea abies* og *Picea orientalis*. I Marmorhaven er den store *Liquidambar styraciflua* en seværdighed af rang.

Brahetrolleborg og Egeskov

18.–19. august 1956

Deltagerne mødtes på Korinth station og kørte i private vogne til Brahetrolleborg slot. Her blev vi gæstfrit modtaget af lensgrevinde M. L. REVENTLOW og lensgrevindens to døtre samt skovrider BISTRUP. Efter en forfriskning blev vi vist rundt i slottets velholdte sale og andre værelser også i kælderetagen med refektoriet og beundrede de fine samlinger af kunstgenstande, ikke mindst en samling udenlandske dukker. Derefter blev parken beset, både den private del og den for offentligheden tilgængelige til dels skovagtige part. Den yngre del af grevefamilien deltog i noget af rundgangen og var ligesom lensgrevinden i det hele taget meget interesseret. Af særlig bemærkelsesværdige træer skal her nævnes en gruppe Hvid Morbær (*Morus alba*), 6 stk.; en syvende nylig fældet plante viste på en stub 85 årringe; 4 stk. meget store Ædelgraner (*Abies alba*) og en stor Østrigsk Fyr (*Pinus nigra austriaca*) gjorde også indtryk ligesom mange andre store, prægtige træer og de smukke Sumpcypresser (*Taxodium distichum*). Den storslåede grotte havde måske nok kendt bedre dage, men var alligevel højst seværdig med sine mange dværagnåltræer, sine Vokspors (*Myrica cerifera*) i smuk udvikling og andre løvfældende og stedsegrønne buske og lave træer. I den skovagtige del imponerede især Ædelgran-arterne og dobbeltpodet Elm.

Neden for bringes en nogenlunde fuldstændig fortegnelse over plante-arter af dendrologisk interesse i Brahetrolleborg-parken.

Brahetrolleborg. Plantebestand august 1956

Fra hovedindkørslen med gitterporten og langs stendiget op mod kirken.

Chamaecyparis Lawsoniana Allunii, Grå Ædelcypres. *Thuja occidentalis*, Alm. Thuja. *Picea Engelmannii*, Engelmansgran, sj. langnålet varietet *ad pungens*. *Abies nobilis* (*A. procera*), Sølvgran. *Picea pungens glauca*, Blågran. *Picea omorica*, Serbisk Gran. *Abies Nordmanniana*, Nordmannsgran, lille dårligt eksemplar yderst i hjørnet. *Chamaecyparis Lawsoniana argentea*, Sølv-Ædelcypres. *Chamaecyparis pisifera*, Ærtecypres. *Thuja occidentalis fastigiata*, Søjlethuja. *Picea orientalis*, Orientalisk Gran. *Chamaecyparis*

Lawsoniana glauca, Blågrå Ædelcypres. *Chamaecyparis Lawsoniana argentea*, Sølv-Ædelcypres. *Thuja dolabrata*, Hønsenestræ. *Picea Engelmannii*, Engelmannsgran. *Chamaecyparis Lawsoniana pendula*, Hænge-Ædelcypres. *Picea pungens glauca*, Blågran. *Chamaecyparis pisifera squarrosa*, Grå Kransecypres. *Abies Nordmanniana*, Nordmannsgran, (bagest, 2 stk.). *Chamaecyparis Lawsoniana argentea*, Sølv-Ædelcypres. *Thuja occidentalis*, Alm. Thuja. *Picea orientalis*, Orientalisk Gran. *Picea jezoensis*.

Linderækken fra gitterporten op til gårdspladsen.

Tilia tomentosa, Ungarsk Søvlind, hver anden. *Tilia platyphylla*, Storbladet Lind, hver anden. *Pterocarya fraxinifolia*, Vingevalnød, (7 svære stammer).

Plænen vest for refektoriet.

Malus baccata, Paradisæble-art. *Tilia platyphylla*, Storbladet Lind. *Tilia europæa*, Parklind. *Thuja occidentalis*, Alm. Thuja.

Plænerne nord for søen, begyndende fra vest.

Pterocarya fraxinifolia, Vingevalnød. *Populus canescens*, Gråpoppel. *Chamaecyparis pisifera plumosa*, Fjercypres, 2 stk. ved bådebro). *Fraxinus excelsior pendula*, Hængeask, (2 stk., den vestligste vest f. bådebro med stort vandris fra grundstammen). *Thuja plicata*, Kæmpethuja, meget stort eksemplar m. aflæggere. *Thuja occidentalis lutescens*, Gul Thuja, ved broen. *Physocarpus opulifolius luteus*, Gul Blærespiræa, ved broen. *Metasequoia glyptostroboides*, Kinesisk Vandgran, 3 stk. *Quercus robur fastigiata*, Pyramide-Eg. *Liriodendron tulipifera*, Tulipantræ, 1 m høj. *Tilia platyphylla laciniata*, Frynselind, 2 stk. *Tilia petiolaris*, Amerikansk Søvlind. *Tilia tomentosa*, Ungarsk Søvlind. *Salix alba vitellina pendula*, Hængepil. *Acer platanoides rubrum*, Rød Spidsløn, 2 stk. *Malus pumila pendula*, Hænge-Sødæble, 2 stk. *Cratægus prunifolia*, Tjørne-art. *Cratægus crus-galli*, Hanesporetjørn. *Cratægus submollis*, Skarlagentjørn. *Picea orientalis*, Orientalisk Gran. *Morus alba*, Hvid Morbær, 6 stk., ca. 85 år. *Ginkgo biloba*, Tempeltræ. *Larix decidua*, Alm. Lærk. *Betula verrucosa tristis*, Hægebirk, 2 stk. *Pinus cembra*, Cembrafyr. *Fagus sylvatica atropunicea*, Blodbøg.

Imellem Morbær-gruppen og store Blodbøg.

Weigela floribunda, Klokkebusk. *Forsythia intermedia*, Vårguld-krydsning. *Berberis Thunbergii*, Japansk Berberis-art. *Weigela sp.*, Klokkebusk-art. *Spiræa bullata crispa* ?, Spiræa-art, rød-bl. *Hydrangea arborescens plena*, Træagtig Hortensie. *Ribes sanguineum*, Blodribs. *Spiræa arguta*, Snedrivebusk. *Syringa reflexa*, Syren-art. *Rhododendron Kosterianum*, Flammeazalea. *Forsythia intermedia*, Vårguld-hybrid. *Prunus serrulata*, Japansk Prydkirsebær, sort?, 2 stk. *Magnolia Soulangeana*, Alm. Magnolie. *Cratægus monogyna fl. rubr. pl.*, Rødtjørn.

I Hestekastanie-allé.

Tilia cordata, Skovlind.

Omkring mølledammen.

Ulmus carpiniifolia suberosa, Korkelm. *Salix alba*, Hvidpil.

Ved dammen ved avlsgårdens gårdsplads.

Ulmus carpinifolia propendens, Hængende Småbladet Elm.

Partiet nord for kaskaden og engen nord for denne, begyndende ved nåletrægruppe.

Syringa chinensis, Kinesisk Syren. *Pinus nigra austriaca*, Østrigsk Fyr. *Abies alba*, Alm. Ædelgran, 4 stk. meget store. *Pinus sylvestris*, Skovfyr, 3 stk. *Abies alba*, Alm. Ædelgran. *Populus canescens*, Gråpoppel, 4 stk., spredt over engen. *Salix alba chermesina*, Rødstænglet Hvidpil, 4 stk.

Gruppen af *Rosa rugosa* midt i engen ved lille vandløb.

Chamaecyparis Lawsoniana, Ædelcypres. *Chamaecyparis Lawsoniana argentea*, Sølv-Ædelcypres. *Chamaecyparis nootkatensis pendula*, Hængende Nutkacypres. *Platanus acerifolia*, Alm. Platan. *Populus lasiocarpa*, Rabarberpoppel, uden for gruppen.

De følgende 6 er ikke mærkede.

Pterocarya fraxinifolia, Vingevalnød. *Thuja plicata* × *occidentalis*, Thuja-krydsning. *Picea Engelmannii*, Engelmannsgran. *Abies concolor*, Langnålet Ædelgran. *Fraxinus excelsior*, Alm. Ask. *Populus alba*, Sølvpoppel, meget stort træ, en stor nedhængende gren har muteret til småbladet form. *Crataegus submollis*, Skarlagentjorn, nær 8-kantet hus.

Partiet omkring kaskaden og grotten, begyndende 10 m vest for broen.

Ulmus carpinifolia Dampieri, 3 stk. *Taxodium distichum*, Sumpeypres, 6 stk., nordligst et stk. afvigende, nærmest fastigiat form, største eksemplar måler 3,60 m i stammeomfang og ca. 16 m høj. *Acer Negundo aurea*, Gul Askebladet Løn. *Acer palmatum atropurpureum*, Rød Japansk Løn, 3 stk. *Fraxinus excelsior pendula*, Hængeask. *Euonymus europæus*, Alm. Benved. *Betula verrucosa pendula*, Sørgerbirk.

Omkring grotten, begyndende lige ved lille plankebro bag grotte-pavillon.

Chamaecyparis nootkatensis pendula, Hænge-Nutkacypres. *Chamaecyparis nootkatensis*, Nutkacypres. *Picea polita*, Tigerhalegran, 2 stk. *Chamaecyparis Lawsoniana* ad var. *intertexta*, Ædelcypres-varietet. *Thuja plicata*, Kæmpethuja, 2 stk. *Tsuga canadensis*, Østamerikansk Hemlock, 2 stk. *Picea orientalis*, Orientalisk Gran, 4 stk. *Abies homolepis*, Skruegran. *Abies lasiocarpa arizonica*, Korkgran. *Abies homolepis*, Skruegran, 2 stk. *Abies pinsapo*, Spansk Ædelgran. *Picea omorica*, Serbisk Gran. *Abies pinsapo*, Spansk Ædelgran. *Picea polita*, Tigerhalegran, 2 stk. *Pinus mugo uncinata*, Fransk Bjergfyr, 3 stk. på bakkens (udsigtens) top lige ved stentrappe. *Pinus nigra austriaca*, Østrigsk Fyr.

Ned ad bakken og langs kaskaden.

Fagus sylvatica pendula, Hængebøg. *Ulmus glabra pendula*, Hængeelm. *Ulmus glabra exoniensis*, Pyramideelm, 2 stk. *Quercus robur pendula*, Hængeeg. *Fagus sylvatica*, Vrang Bøg.

Grotten.

Myrica cerifera, Vokspors. *Juniperus chinensis japonica aurea*. *Picea Abies Barryi*, Lav Rødgran. *Chamaecyparis obtusa lycopodioides*, ialt 5 kæmpeeksemplarer. *Juniperus chinensis japonica*, 4 stk. *Acer palmatum atropurpureum*, Rød Japansk Løn, 3 stk. *Chamaecyparis obtusa nana*, Dværg-Solecypres, 4 stk. *Magnolia stellata*, Stjernemagnolie. *Magnolia Soulangeana*, Alm. Magnolie. *Prunus subhirtella pendula*.

Juniperus sabina, Sevenbom. *Chamaecyparis Lawsoniana nana*, Dværg-Ædelecypres, 2 stk. *Daphne mezereum*, Peberbusk. 3 forsk. Dværg-Rødgraner, *Picea Abies*.

Langs den offentlige gang rundt omkring søen, begyndende ved Rhododendron-skråningen.

Picea orientalis, Orientalisk Gran, med en aflægger. *Abies nobilis*, Sølvgran. *Picea sitchensis*, Sitkagran, kæmpe m. aflæggere. *Abies Nordmanniana*, Nordmannsgran. *Abies alba*, Alm. Ædelgran, kæmpe. *Picea orientalis*, Orientalisk Gran. *Quercus borealis*, Rødeg, opad bakken. *Fagus sylvatica pendula*, Hængebøg. *Abies cephalonica*, Græsk Ædelgran.

På vestsiden af kanalen.

Populus tremula pendula, Hænge-Bævreasp. *Acer campestre*, Navr. *Populus canescens*, Gråpoppel. *Viburnum opulus*, Kvalkved. *Euonymus europæus*, Alm. Benved, smalbladet. *Robinia pseudoacacia*, Alm. Robinie. *Ulmus glabra* stamme, hvorpå er podet *Ulmus glabra pendula* i 6-7 m højde; ca. 1 m højere oppe er indpodet *Ulmus carpinifolia pro-pendens*. *Laburnum alpinum*, Alpeguldregn. *Quercus robur fastigiata*, Pyramide-Eg, smal. *Cratægus oxyacantha*, Alm. Hvidtjørn, småbladet. *Fraxinus excelsior pendula*, Hængeask. *Robinia pseudoacacia*, Alm. Robinie. *Picea pungens*, Blågran. *Picea Engelmannii*, Engelmansgran. *Picea pungens glauca*, Blågran.

Efter rundturen i parken kørte man derefter under skovrider BISTRUP's ledelse igennem en del af skovene og så trods det dårlige vejr adskilligt af stor interesse: Den såkaldte døde skov er et mindre areal, der får lov at passe sig selv, således at døde træer ikke fjernes, men står til de vælter og bliver liggende, til de er smuldret hen. Det interessante er successionen af træarter, som det her vil være muligt engang at gøre iagttagelser over. Et andet sted vistes højryggede agre fra middelalderen, nu bevoksede med egeskov. I skovriderens have blev vi præsenteret for en meget stor Rødgran, *Picea Abies*, med »unger«, d. v. s. i alt 14-18 aflæggere, der var vokset op til en højde, der nærmede sig den 20 m høje moders højde; den højeste unge var således ca. 16 m, den tykkeste 124 cm i omkreds. Desuden sås en vrang Bøg, en Blodbøg, en *Abies cephalonica* og en *Pseudotsuga taxifolia*. En *Gleditsia triacanthos* var desværre nylig død og nu fjernet. Inden man skiltes i Korinth, havde nogle af ekskursionsdeltagerne lejlighed til at beundre den 9 m høje *Halesia monticola rosea* i skoleinspektør KARLSKOV's have.

Søndag formiddag den 19. august startedes fra Kværndrup station mod herregården Egeskov, som især gjorde indtryk ved sine talrige gamle hække, især af Bøg og Avnbøg. Ingen andre steder i Danmark er så mange og så gamle hække endnu under saksen; det koster ejeren en hel del penge, men indtægterne ved det ret store besøg af turister dækker i reglen udgifterne til gartnere. Et par år efter vort besøg blev der i samarbejde med et par planteskolefirmaer og et frøfirma af den initiativrige og sympatiske greve Ahlefeldt-Laurvig-Bille skabt et stort og moderne anlæg på tilstødende arealer og på tomten efter gamle bygninger; en stor gevinst for parken.

Af egentlig dendrologisk interesse noteredes i den gamle park: *Taxus baccata linearis*, *Chamaecyparis Lawsoniana* i to forskellige varieteter, begge i smuk udvikling, *Platanus orientalis*, *Liriodendron tulipifera* og *Gymnocladus dioecus*. På grund af regnvejret afkortedes besøget i parken, og allerede ved frokosttid tyede man ind på Kværndrup Kro, hvorefter ekskursionen sluttede.

JOHAN LANGE

Lindevangsparken og Grøndalsparken

15. september 1956

Ekskursionen startede i det sydøstlige hjørne af Lindevangsparken og dvælede længst ved beplantningerne i den sydlige del, hvor stenhøjene og partierne her omkring er særlig rigt forsynet med planter, også urteagtige. Disse sidste kæmper mange steder for livet, fordi børn bruger bede og stenhøje som legeplads. Buskene og træerne klarer sig derimod forbløffende godt, mange er endda i meget smuk udvikling. Følgende planter blev noteret:

Acer ginnala, flere stammede eksemplarer med smukt gult løvspring (25.4.61), *Magnolia acuminata*, *Pterocarya fraxinifolia*, *Acer platanoides rubrum*, *Acer saccharinum*, *Robinia pseudoacacia*, *Juglans regia*, *Gleditsia triacanthos*. På og ved stenhøjene sås: *Prunus amygdalopersica*, *Betula Ermanii*, *Liriodendron tulipifera*, *Pinus ponderosa*, *Malus robusta*, *Malus purpurea*, *Cotinus coggygria*, *Juniperus chinensis Pfitzeriana*, *Corylus maxima purpurea*, *Berberis Gagnepainii* og *Thunbergii*, *Photinia laevis*, *Viburnum Carlesii*. Andre steder i parken: *Picea omorica*, *Acer palmatum*-varieteter, *Cotoneaster Dielsiana* og andre arter, *Chænomeles superba*, *Prunus tenella*, *Prunus tomentosa*, *Viburnum opulus*, *Cratægus monogyna* 'Pauli', *Populus alba*, *Ulmus*»

carpinifolia Wredei, *Acer tataricum* og *Corylus colurna* (flere smukke retstammede eksemplarer). På Finsensvej som allétræ: *Ulmus hollandica superba*. I Grøndalsparken startedes ved Finsensvej, og efter et kort besøg i den nord for denne vej beliggende ret korte del koncentrerede man sig om den sydlige ende af parken. Nord for Finsensvej iagttoges: En række vidt forskellige kulturformer af *Pyrus communis* (en af dem i fuld blomstring 25.4.61) *Prunus padus*, *Cratægus prunifolia*, *Prunus avium fl. pl.*, *Pinus sylvestris*, *Pinus nigra austriaca*, *Salix alba chermesina*, *Cornus mas*, *Quercus borealis*, en delvis hængende form af *Prunus cerasifera*, *Acer platanoides*, *Acer saccharinum*, *Pseudotsuga Menziesii caesia*, *Elæagnus angustifolia*. I den sydlige del iagttoges: *Prunus spinosa*, *Prunus insititia* (kulturform), *Prunus avium fl. pl.*, *Prunus padus*, *Prunus mahaleb*, *Populus Henryana*, *Populus canadensis serotina*, *Populus trichocarpa*, *Populus koreana*. Denne sidste art forefindes i nogle få stykker, samlet i en gruppe lige ud mod Grøndalsparkvej, hvor de sunde og trivelige planter i forårstiden (fra sidst i marts til sidst i april) tiltrækker sig opmærksomheden ved deres lysende gule løvspring. Videre traf man *Quercus borealis*, *Robinia pseudoacacia*, *Fraxinus ornus*, *Fraxinus excelsior*, *Ptelea trifoliata*, *Salix chrysocoma*, *Salix alba chermesina*, *Salix Meyeriana*, *Acer campestre*, *Rhamnus catharticus*, *Hippophaë rhamnoides*, *Lycium halimifolium*.

JOHAN LANGE

Ledreborg Park

23. september 1956

I den 6 km lange allé, der fører op til slottet, er der anvendt flere forskellige træarter, der ikke alle har holdt lige godt. På den lavestliggende strækning (tæt ved Københavns vandforsynings vandværk i Lejre) har der vistnok været anvendt *Populus nigra*, men kun 2 står tilbage, resten er erstattet med *Populus × canadensis serotina*. I selve parken findes adskillige træer af interesse: *Sequoiadendron giganteum*, *Abies cephalonica* (stor), *Juglans nigra* (vistnok Danmarks højeste eksemplar), flere *Aesculus octandra* m. røde blomster, *Acer macrophyllum*, *Acer cappadocicum* o. a. *Acer*-arter, *Cercidiphyllum japonicum* (♀) og mange andre. Ved vejen nordvest for parken sås nogle meget store (over dobbelt mandshøje), lidt om Kræge mindende *Prunus spinosa*, og videre mod vest henimod vandmøllen står to store, men delvis i forfald værende *Populus nigra* (♂), en Poppel-art, der jo efterhånden må kaldes sjælden her i landet.

Vestre Kirkegård

15. juni 1957

Kirkegårdsinspektør A. FALMER NIELSEN og daværende overgartner HENRY NIELSEN mødte os ved indgangen og førte os rundt på den store og meget smukt anlagte kirkegård, som rummer mange smukke træer og trægrupper, og samtidig fremviser en vidunderlig og varieret havearkitektonisk udnyttelse af arealet og dets muligheder inden for formålets grænser. Antallet af alleer og fritstående store træer er meget betydeligt, og udviklingen af det enkelte træ er overalt bemærkelsesværdig smuk og harmonisk. Det er næsten umuligt at bringe en fuldstændig fortegnelse over alle træer og buske; følgende liste er derfor kun et tilfældigt udvalg: Foruden alleer af *Populus nigra italica*, *Populus berolinensis*, og alleer af Elme-varieteter og andre træer blev noteret 1) Omkring hovedindgangens halvrunde plæne: *Pinus nigra* i mange eksemplarer, *Pinus silvestris*, *Pinus cembra*, *Pinus peuce*, *Picea pungens glauca*, *Picea omorica*, *Abies concolor*, *Abies homolepis*, *Tsuga canadensis*, *Tsuga diversifolia*, *Chamaecyparis pisifera*, *Cryptomeria japonica*, den sjældne oleacé-krydsning *Osmarea Burkwoodii* (*Phillyrea decora* × *Siphonosmanthus Delavayi*), *Rhododendron*, mange arter bl. a. *Schlippenbachii* og *Kosterianum*. 2) Ved vejen op mod nordre kapel: *Pinus ponderosa*, 1 sundt eksemplar, *Thuja plicata*, *Thuja orientalis*, *Aesculus carnea*, 8 smukke træer lige ved kapellet, *Skimmia japonica*. 3) Omkring søen: *Taxodium distichum*, *Juniperus sabina*, *Salix chrysocoma*, *Ulmus procera purpurea* *Prunus avium*. I øvrigt noteret *Quercus frainetto*, *Populus canescens* og *Prunus serrulata* i mange sorter.

JOHAN LANGE

Holbæk

23. juni 1957

Stadsgartner E. MORTENSEN modtog os ved stationen og efter et lille kig ind i byparken gik vi gennem byen til kirkegården og sportspladsen, som er indrammet af en meget smuk beplantning.

I byen var der forbavsende mange steder plantet *Tilia americana*, der med sine store, næsten hvidlige højblade på de talrige blomsterstande var meget iøjnefaldende.

Vi søgte derefter ud til Strandparken, der med sin smukke beliggenhed og særdeles interessante vedplantebestand var genstand for vor udelte interesse efter frokosten i restauranten.

Strandparken

Meget bemærkelsesværdig var et stort eksemplar af *Alnus cordata*, en høj rankstammet *Halesia monticola rosea* og en lavere *Halesia monticola*. Endvidere sås *Acer cappadocicum*, *Quercus palustris* med meget smukt gult løvspring (iagttaget d. 28/5), *Fagus sylvatica pendula*, *Fraxinus excelsior pendula*, *Castanea sativa*, *Berberis vulgaris* med heksekost, *Ulmus glabra exoniensis*, *Pterocarya fraxinifolia*, *Rhamnus imeretinus*, *Acer monspessulanum*, *Juglans nigra*, *Populus Henryana*, *Abies concolor*, *Libocedrus decurrens*, *Thujopsis dolabrata*, *Catalpa bignonioides*, *Platanus acerifolia* samt adskillige sirbuske.

K. GRAM og JOHAN LANGE

Skamling og Aksel Olsens planteskole, Kolding

17. og 18. august 1957

Ekskursionen startede umiddelbart efter frokosttid i husejer VARMING's have ved foden af Skamlingsbanken, Gl. Skamling. Haven er i sin tid anlagt af VARMING's svigerfar, fhv. gårdejer FLENSBORG. I FLENSBORG's sidste år forfaldt anlægget noget, men er nu ved ægteparret VARMING's flid og interesse blevet bragt op igen, således at det er blevet en meget smuk og interessant have. Det bakkede terræn er udnyttet med opfindsomhed; de fleste af de kunstige klipper er

gået til, men naturen har bredt sig ud over resterne på en meget charmerende måde. Størstedelen af haven er imidlertid i meget velholdt stand, resten er »wild garden«, og noget går gradvis over i skov.

Der bringes nedenfor en liste over en del af planterne; fortegnelsen er lavet kort før vort besøg, men en hel del er siden den tid kommet til, og plantebestanden forøges stadig.

Abies numidica, *A. holophylla*, *A. Vilmorinii*, *A. pinsapo*, *A. Nordmanniana*, *A. alba*, *A. lasiocarpa arizonica*, *A. balsamea*, *A. grandis*, *A. nobilis*, *A. Fraseri*, *Pseudotsuga Menziesii*, *Tsuga heterophylla*, *T. canadensis*, *Picea orientalis*, *P. omorica*, *P. abies* og talrige af dens haveformer, *Pinus nigra austriaca*, *P. nigra poiretiana*, *P. peuce*, *P. strobus*, *P. rigida*, *P. ponderosa*, *P. Banksiana*, *P. contorta*, *P. Griffithii*, *P. mugo rostrata*, *Chamaecyparis obtusa*, *C. pisifera* (haveformer), *C. nootkatensis*, *C. Lawsoniana* (haveformer), *Thuja occidentalis Ellwangeriana*, *T. occidentalis Ohlendorfi*, *T. occidentalis ericoides*, *T. plicata*, *Juniperus chinensis* (plus haveformer), *J. squamata Meyeri*, *J. communis*, *Cryptomeria japonica*, *C. japonica elegans*, *Taxodium distichum*, *Cunninghamia lanceolata*, *Sequoia sempervirens*, *Cedrus atlantica glauca*, *Populus koreana*, *P. lasiocarpa*, *P. canadensis*, *Salix magnifica*, *S. purpurea* og *purpurea gracilis*, *S. acutifolia*, *S. alba sericea*, *Ostrya virginiana*, *Corylus colurna*, *C. avellana tortuosa*, *C. avellana pendula*, *Betula lenta*, *B. Ermanii*, *B. papyrifera*, *Quercus palustris*, *Q. borealis* (og varieteter), *Q. cerris*, *Fagus sylvatica* plus haveformerne *aspleniifolia* og *rotundifolia*, *Fagus grandifolia*, *Juglans regia*, *J. Sieboldiana*, *Carya ovata*, *Maclura aurantiaca*, *Liquidambar styraciflua*, *Calycanthus floridus*, *C. occidentalis*, *Platanus orientalis*, *P. acerifolia*, *Tilia tomentosa*, *Cercidiphyllum japonicum* ♂ (og en ikke-blomstrende samt en kortstilket varietet), *Liriodendron tulipifera*, *Malus*-arter, *Crataegus crus-galli*, *C. prunifolia*, *C. punctata* og flere andre arter, *Cornus florida*, *C. mas*, *C. sanguinea*, *Gleditsia triacanthos*, *G. triacanthos inermis*, *Acer tetramerum*, *A. rufinerve*, *A. ginnata*, *A. palmatum*, *A. palmatum atrolineare*, *A. palmatum sanguineum*, *A. circinatum*, *A. japonicum*, *Ilex crenata latifolia*, *Photinia villosa*, *Sorbus americana*, *S. torminalis*, *S. latifolia* × *aria* (?), *S. domestica*, *S. intermedia*, *S. aucuparia*.

Søndag den 18. august var helliget AKSEL OLSENS landskendte planteskole uden for Kolding. En udførlig omtale af plantebestanden i den interessanteste del af planteskolen, den geografiske have »Syvdalen« er bragt i 1953 i dette årsskrift s. 159–76. Herudover beundredes adskilligt af stor interesse, f. eks. en blomstrende bambus *Pleioblastus*, den klatrende magnoliacé *Schisandra*, ligesom vi blev beriget ved AKSEL OLSENS improviserede gennemgang af noget af kulturrosens historie. En yderst indholdsrig dag.

JOHAN LANGE

Herlufsholm

29. august 1957

Ekskursionen havde til formål at gense de områder, især pinetet, som havde vakt så stor interesse hos de få deltagere, der var med

ved vort forrige besøg, som jo næsten druknede i regnvejr (se s. 287 og se også s. 453).

Det kan noteres, at flere af pinetets nye – fra Arboretet i Hørsholm indplantede – træer og buske synes at gro godt til og vil gøre endnu et besøg i en ikke for fjern fremtid interessant. Med sorg må det også noteres, at de 3 meget smukke eksemplarer af *Tsuga caroliniana* på toppen af bakken har lidt alvorlig skade ved snetryk og stormfald; kun 1 eksemplar synes at have mulighed for at regenerere. Sørgeligt er det også, at adskillige af de smukke og sjældne nåletræer er søgte objekter for pyntegrøntstyre, der mishandler dem næsten skånselsløst.

Mariebjerg kirkegård og Gammelmosen

5. oktober 1957

Den meget smukt anlagte – og med store udvidelsesarealer, beklædt med småfugleyndede buskader og plantninger udstyrede Mariebjerg kirkegård – blev vist os af kirkegårdsinspektør SVEN HANSEN.

Vejret var med et mildt ord vådt, men alligevel blev det en udbytterig tur for de modige deltagere. Af ganske særlig interesse kan nævnes en ret stor lund af *Tsuga canadensis*, hvor flere eksemplarer afveg fra den type, vi mest kender herhjemme, ved at have gennemløbende stamme og en vækst, der – i al beskedenhed – minder meget om den, som er karakteristisk for dens nære, vestamerikanske slægtning (*T. heterophylla*). Også *Pinus sylvestris* optræder i stor mængde som tæt plantning.

Af andre bemærkelsesværdige planter noteredes: *Aesculus hippocastanum*, et meget smukt, bredkronet træ nær indkørslen, *Populus trichocarpa*, adskillige solitærtræer, *Populus canescens*. *Ulmus carpiniifolia sarniensis* i stor mængde som allétræ. På gravstederne sås bl. a. *Cedrus atlantica glauca*, *Juniperus squamata Meyeri* og mange andre nåletræer. I hegnene bl. a. *Berberis vulgaris atropurpurea*, *Berberis Vernæ*, *Berberis Fransisci-Ferdinandii*, desuden sås en *Berberis Vernæ* × *vulgaris* samt *B. koreana*. I en tidligere planteskole stod en righoldig samling sjældnere eller ikke helt almindelige planter: *Taxodium distichum*, 6 m høj, *Pieris floribunda*, *Chaenomeles lagenaria*, *Euonymus alatus*, *Lonicera Korolkowii*, *Sorbus Koehneana*, *Stranvæsia Davidiana*, *Rosa Helenæ*, *Hydrangea petiolaris*, *Gleditsia triacanthos*, *Prunus subhirtella*, *Pieris japonica*, *Salix lanata*, *Parrotia persica*, *Prunus lusitanica*, *Cunninghamia lanceolata*, *Daphne cneorum*,

Viburnum Carlesii, *Viburnum Burkwoodii*, *Clethra alnifolia*, *Hydrangea Bretschneideri*, *Fothergilla major*, *Rubus Henryi*, *Stephanandra incisa*, *Cercidiphyllum japonicum* ♀, *Davidia involucrata*, *Juniperus virginiana*, *Phillyrea decora*, *Skimmia Reevesiana*, *Ginkgo biloba*, *Osmanthus ilicifolia myrtifolia* i potteskultur, *Viburnum Davidianum*, også i planteskolekultur.

Fra kirkegården gik de fleste af os meget våde til Gammelmosen, der efter at være afgravet for tørv blev fredet i 1844, for at man kunne følge »Tørvens Gjenvæxt«, og dens tilstand er beskrevet flere gange bl. a. af E. ROSTRUP (Bot. Tidsskr. 27, 1906) og F. KØLPIN RAVN (Landbohøjsk. Aarsskr. 1918). Selve mosen er nu stærkt tilgroet, og væden tillod os ikke nærmere studier derude, men på det ligeledes fredede hårdbundsareal er der – for at skabe en slags skovmose – plantet træer og buske, dels almindelige (ROSTRUP plantede således et stort antal af *Salix*-arter, af hvilke dog mange er gået til), dels sjældnere ting som f. eks. *Fraxinus pennsylvanica* og *Quercus palustris*.

K. GRAM og JOHAN LANGE

**Med Skovhistorisk Selskab
til Folehave og Jagt- og Skovbrugsmuseet**

13. april 1958

Det drejede sig især om demonstration af Ege, der var plantet med henblik på fremtidig flådebygning og foranlediget af katastrofen efter slaget på Rheden. Også helt nye forsøg på at skabe skibstømmer ved at bøje Ege demonstreredes. Beretning om ekskursionen er udsendt af Skovhistorisk Selskab.

Vallo

8. juni 1958

I det væsentlige en repetition af en af foreningens første ture, og der kan henvises til omtalen af den (s. 177–78).

Glorup, Broholm, Tange skov, Rudkøbing og Tranekær

16. og 17. august 1958

Ekskursionsdeltagerne mødtes på Øksendrup kro, hvor man efter en hastig frokost besteg de lejede og de private vogne og kørte til

Glorup. I forvejen havde vi indhentet grev MOLTKE HUITFELDT's elskværdige tilladelse til at bese parken, der ellers kun er åben for publikum et par gange om ugen. Af Glorups tidligere så berømte parterre-anlæg er der nu intet tilbage, ligesom den skulpturelle udsmykning af haven er mindsket stærkt. Bortset derfra holdes haven i særdeles smuk stand, der er foretaget mange nyplantninger, og de gamle træer passes med omhu. Mange af berømthederne er naturligvis forsvundet, men som helhed er parken stadig lidt af en dendrologisk seværdighed. Der bringes nedenfor en omtrent fuldstændig fortegnelse over plantebestanden (med undtagelse af de nyplantede sirbuske).

Glorup

Plænen nordvest for hovedbygning, nord for opkørsel fra Svindinge.

Abies Nordmanniana, Nordmannsgran. *Thuja occidentalis Riversii*, Thuja-varietet, 3 stk. *Thuja occidentalis typica*, Alm. Thuja. *Betula verrucosa*, Vortebirk. *Abies alba*, Alm. Edelgran. *Aesculus hippocastanum*, Alm. Hestekastanie, allé på 16 træer. *Taxus baccata*, Alm. Taks, kegleformede klippede, 10 stk. *Tilia platyphylla*, Storbladet Lind, 6 stk. *Platanus acerifolia*, Alm. Platan, gruppe på ca. 10 stk. *Laburnum Watereri*, Guldregn-krydsning, 7 stk. *Syringa emodi*, Himalajasyren, 2 stk. *Syringa reflexa*, Syren-art, 4 stk. *Syringa wolfflexa*, Syren-krydsning, 2 stk.

Plænen på modsatte side af hovedopkørslen.

Pterocarya fraxinifolia, Vingevalnød, 70 m krondiameter. *Robinia pseudoacacia*, Alm. Robinie.

Plænen omkring tennisbanen, begyndende nærmest hovedbygningen.

Taxus baccata, Alm. Taks. *Pinus Jeffreyi*, Jeffreys Fyr. *Sequoiadendron giganteum*, Mammuttræ. *Taxus baccata* med knopmutation: *semperaurea*. *Thuja plicata*, Kæmpe-thuja, 2-3 generationer af rodslående aflæggere. *Thuja occidentalis fastigiata*, Søjlethuja. *Ginkgo biloba*, Tempeltræ. *Thuja occidentalis fastigiata*, Søjlethuja. *Taxus baccata semperaurea*, Gul Taks. *Taxus baccata stricta*, Søjletaks. *Thuja occidentalis fastigiata*, Søjlethuja, meget gammel. *Thuja occidentalis lutescens*, Gul Thuja. *Juniperus chinensis*, Kinesisk Ene. *Juniperus virginiana*, Blyantstræ. *Prunus serrulata*, Japansk Prydkirsebær. *Abies cephalonica Apollinis*, Apolligran. *Fagus sylvatica atropunicea*, Blodbog. *Quercus robur*, småbladet Ege-varietet, podet i $\frac{3}{4}$ m højde. *Platanus acerifolia*, Alm. Platan, 4 store træer. *Tilia americana*, Amerikansk Lind. *Liriodendron tulipifera*, Tulipantræ. *Pinus Jeffreyi*, Jeffreys Fyr. *Abies lasiocarpa*, Klippegran. *Aesculus octandra*?, Hestekastanie-art. *Quercus cerris*, Frynse-Eg. *Robinia pseudoacacia*, Alm. Robinie. *Acer pseudoplatanus*, Ahorn, 11 stk. *Acer pseudoplatanus tomentosum*, Filtet Ahorn. *Acer cappadocicum*, Tyrkisk Løn. *Acer pseudoplatanus flavo-variegatum*, Gulbroget Ahorn. *Acer saccharinum*, Sølvløn. *Acer pseudoplatanus flavo-variegatum*, Gulbroget Ahorn. *Ulmus procera purpurea*, Rød Engelsk Elm. *Acer saccharinum*, Sølvløn. *Crataegus monogyna*, Engriflet Tjørn, gruppe

I samme gruppe flg. Tjørnearter:

Cratægus flabellata, *Cratægus punctata*, *Cratægus submollis*, Skarlagentjørn.

På begge sider af kanindammen, begyndende fra vest i skovbrynet.

Pterocarya fraxinifolia, Vingevalnød. *Tilia platyphylla laciniata*, Frynselind. *Aesculus pavia*, Hestekastanie-art, stor busk. *Salix alba*, Hvidpil.

På kaninholmen.

Abies cephalonica, Græsk Ædelgran. *Ulmus procera argenteo-variegata*, Broget Engelsk Elm. *Taxus baccata stricta*, Søjletaks. *Platanus acerifolia*, Alm. Platan.

Langs vejen fra skovridergården mod syd, begyndende i krattet skråt over for skovridergården.

Ulmus procera argenteo-variegata, Broget Engelsk Elm. *Picea abies*, Rødgran. *Abies alba*, Alm. Ædelgran.

På højen.

Thujaopsis dolabrata, Høsebenstræ, 2 stk. *Taxus baccata repandens*, Lav Taks.

På sletten omkring dyrehavedam, begyndende ved nordvestlige låge.

Pterocarya fraxinifolia, Vingevalnød. *Ulmus carpiniifolia suberosa*, Korkelm. *Ulmus hollandica superba*, Hollandsk Elm. *Populus nigra italica*, Pyramidepoppel, 2 stk. *Betula verrucosa Youngii*, Hægebirk.

Omkring mindesøjle.

Rhododendron Kosterianum, Flammeazalea. *Rhododendron luteum*, Guldazalea. *Pseudotsuga taxifolia viridis*, Grøn Douglasgran.

Ved kløften nær hængebroen.

Abies Lowiana, Ædelgran-art, meget høj. *Abies alba*, Alm. Ædelgran, 3 stk. meget høje. *Pinus cembra*, Cembrafyr, 3 stk., unge planter.

Lige ved dyrehavedammen.

Taxodium distichum, Sumpcypres. *Castanea sativa*, Ægte Kastanie. *Fraxinus excelsior horizontalis*, Sørgeask. *Ulmus carpiniifolia*, Småbladet Elm, gulstillet. *Picea sitchensis*, Sitkagran, gruppe på 17 store træer. *Pyrus salicifolia*, Pilebladet Pære.

Omkring Langedam.

Taxodium distichum, Sumpcypres. *Mespilus germanica*, Mispel. *Abies grandis*, Kæmpegran. *Pseudotsuga taxifolia viridis*, Grøn Douglasgran. *Abies alba*, Alm. Ædelgran, 5 store træer nær templet. *Salix myrsinifolia*, Sortpil. *Fraxinus excelsior monophylla*, Enbladet Ask. *Ulmus glabra pendula*, Hænge-Elm.

Omkring gadekæret »Smededam« ved avlsbygningerne, begyndende på plænen over for skovridergården.

Salix alba, Hvidpil, 2 stk. *Salix amygdalina*-hybrid, Mandelpil-krydsning. *Salix aurita*, Øret Pil. *Salix purpurea*, Purpurpil. *Rhamnus imeretinus*, Kaukasisk Korsved. *Ulmus carpiniifolia suberosa*, Korkelm. *Quercus cerris*, Frynse-Eg. *Thuja plicata*, Kæmpethuja, flere træer mellem rødgraner. *Populus gileadensis*, Ontarisk Poppel. *Chamaecyparis obtusa*, Solcypress, fl. stk. *Chamaecyparis Lawsoniana glauca*, Grå Ædeleypres.

Mellem halvkreds med klippede, kegleformede Taks og gartneriet og »Kuskedam«.

Chamaecyparis nootkatensis, Nutkaeypres. *Larix decidua*, Alm. Lærk.

I gartneriet.

Wisteria chinensis, Blåregn.

Buskettet nord og øst for kapellet.

Taxus baccata stricta, Søjletaks, 2 stk. *Juniperus chinensis*, Kinesisk Enc. *Libocedrus decurrens*, Amerikansk Flodcypress. *Taxus baccata semperaurea*, Gul Taks. *Chamaecyparis pisifera*, Ærteeypres. *Betula verrucosa dalecarlica*, Fliget Vortebirk.

Broholm

Fra Glorup kørtes nu til Broholm, hvor der desværre ikke blev megen tid til at dvæle ved enkeltheder; haven står ikke på højde med Glorups, men alligevel er der nogle ting af interesse. Det morsomme lille haveanlæg, som er indrettet i tomten efter de nedbrændte avlsbygninger, blev også beset af nogle af ekskursionsdeltagerne. Fra et besøg i parken i 1956 bringes her en fortegnelse over alle planter af dendrologisk interesse.

Haven nord for Gudme-vejen.

Plænen med frugtræer og lærk vest for gangen fra jernlågen, begyndende ved jernlågen.

Acer campestre, Navr. *Carpinus betulus*, Avnbøg, ca. 18 træer. *Picea sitchensis*, Sitkagran. *Abies alba*, Alm. Ædelgran. *Picea sitchensis*, Sitkagran. *Pseudotsuga taxifolia viridis*, Grøn Douglasgran, ca. 6 træer.

På hver side af stenen for Alexandra Sehested.

Tilia cordata, Skovlind og *Tilia europaea*, Parklind. *Acer campestre*, Navr, 3 træer. *Larix leptolepis*, Japansk Lærk, 3 stk. *Picea orientalis*, Orientalisk Gran, 3 stk. *Tsuga canadensis*, Østamerikansk Hemlock, 2 stk. + 1 død. *Thuja plicata*, Kæmpethuja. *Taxus baccata stricta*, Søjletaks. *Libocedrus decurrens*, Amerikansk Flodceder. *Taxus baccata*, Alm. Taks, 3 stk.

Nord for nøddegangen, langs frugtplantagen.

Juglans nigra, Sort Valnød. *Castanea sativa*, Ægte Kastanie, 13 store træer + 1 død. *Chamaecyparis Lawsoniana*, Ædelcypres. *Thuja plicata*, Kæmpethuja. *Abies grandis*, Kæmpegran, 3 unge træer. *Abies nobilis*, Sølvgran, 1 ½ m høj. *Populus canescens*, Gråpoppel, fl. meget store træer.

På den østlige side af bækken begyndende fra nord.

Pseudotsuga taxifolia viridis, Grøn Douglasgran. *Catalpa bignonioides*, Trompetkrone, ca. 15 m. *Thuja plicata*, Kæmpethuja, 6 træer. *Taxodium distichum*, Sumpcypres, 3 træer. *Fraxinus ornus*, Manna-Ask. *Salix alba*, Hvidpil. *Prunus avium*, Fuglekirsebær. *Tilia platyphylla*, Storbladet Lind, fl. store træer nær tennisbane. *Laburnum alpinum*, Alpe-Guldregn. *Sorbus aria*, Akselrøn, bag lysthus. *Robinia pseudoacacia*, Alm. Robinie. *Aesculus carnea*, Rød Hestekastanie.

De følgende står ud mod Nyborg-vejen.

Quercus robur, Alm. Eg. *Quercus cerris*, Frynse-Eg, 4 stk. *Quercus borealis*, Rødeg. *Acer platanoides*, Spidsløn. *Fraxinus ornus*, Manna-Ask, 2 stk. *Platanus orientalis*, Orientalisk Platan, 3 stk. m. særdeles værdifuldt masret ved. *Aesculus hippocastanum*, Alm. Hestekastanie.

Mellem bækken og østlige havegang, begyndende bag røde stråtekte bindingsværkshus.

Alnus glutinosa, Rødel. *Carpinus betulus*, Avnbøg.

Fortsættelse modsatte side af havegang omkring det nedlagte drivhus.

Chamaecyparis pisifera plumosa aurea, Gul Fjercypres. *Populus laurifolia*, Laurbærpoppel, ca. 20 m. *Populus laurifolia*, Laurbærpoppel, ca. 10 m. *Prunus mahaleb*, Weichsel. *Prunus persica*, Fersken. *Prunus armeniaca*, Abrikos. *Prunus serrulata*, Japansk Prydkirsebær, 2 forskellige sorter. *Ginkgo biloba*, Tempeltræ. *Betula aurata*, Birke-krydsning, 2 stk. *Betula verrucosa*, Vortebirk. *Abies cephalonica*, Græsk Ædelgran. *Picea abies virgata*, Slangegrøn. *Crataegus submollis*, Skarlagentjorn, 2 stk. *Crataegus punctata*, Tjerne-art, 11 m høj, uden blomster og frugter.

Bag ved gl. drivhus.

Robinia pseudoacacia, Alm. Robinie. *Juglans regia*, Alm. Valnød, ca. 22 m høj.

Langs midtergangen op mod jernlåge.

Acer campestre, Navr. *Acer pseudoplatanus*, Ahorn, 2 stk. *Fraxinus excelsior*, Ask. *Ulmus glabra*, Alm. Elm, 2 grupper meget gamle træer. *Fraxinus excelsior*, Ask, lige ved lågen.

Mellem Gudme-vejen og voldgraven.

Quercus cerris, Frynse-Eg, 2 stk. *Crataegus monogyna fl. rubro pl.*, Rødljorn, nord for Gudme-vejen, 66 stk.

Bag vognskurene.

Populus canadensis serotina, Kanadisk Poppel.

Syd for slottet og omkring museet.

Robinia pseudoacacia, Alm. Robinie, 6 store træer. *Thuja plicata*, Kæmpethuja (lige ved museet). *Ilex aquifolium*, Alm. Kristtorn (lige ved museet), 3 stk. *Euonymus europæus*, Alm. Benved.

Stedsegrønt busket ved solterrasse.

Bagest: *Taxus baccata*, Alm. Taks. *Thujopsis dolabrata*, Hønsenbenstræ. *Chamaecyparis Lawsoniana*, Ædeleypres, 3 stk. *Taxus baccata semperaurea*, Gul Taks.
Forrest: *Chamaecyparis pisifera plumosa aurea*, Gul Fjereypres. *Taxus baccata erecta*, Opret Taks. *Chamaecyparis pisifera plumosa*, Fjereypres. *Thuja occidentalis columnaris*, Søjlethuja.

Frit på plænen øst for slottet.

Fraxinus ornus, Manna-Ask.

Lige ved voldgraven.

Magnolia acuminata, Agurk-Magnolie.

Ved voldgravens sydvestlige hjørne.

Salix alba, Hvidpil. *Populus laurifolia*, Laurbærpoppe, 2 stk. meget høje. *Alnus incana*, Hvidel.

Øst for østlige voldgrav.

Populus alba, Sølvpoppe. *Salix alba*, Hvidpil.

Inden ekskursionen forlod Broholm, blev der på vej til Lundeborg-færgen tid til et kort besøg i Tange skov, der hører under Broholm; i en skovparcel i afd. 24 er der for ca. 80 år siden indplantet en hel del sjældnere træer, hvoraf der i 1958 endnu fandtes følgende arter i det anførte antal eksemplarer:

Broholm. Tangeskov afd. 24

Abies alba (1), *Tilia europaea* (2), *Larix decidua* (7), *L. Gmelinii* (3), *Tilia vulgaris* (5), *Quercus borealis*, *Ulmus procera* (3), *Carpinus betulus* (3), *Quercus robur* (1), *Q. petraea* (3), *Abies alba* (2), *Platanus orientalis* (3), *Quercus cerris* (3), *Populus gileadensis* (4), *Picea sitkensis* (7), *Pinus silvestris* (4), *Cedrus atlantica* (1), *Juglans nigra* (2), *Picea glauca* (2), *Pinus ponderosa* (1), *Acer saccharum* (3 stk. ca. 10 m nv. for *Juglans nigra*), *A. saccharinum* (2 stk. ca. 10 m n. for største *Abies alba*), *Abies grandis* (1 stk. lille).

JOHAN LANGE

Fra Lundeborg sejlede vi nu med færgen over til Langeland, hvor deltagerne fordeltes til nattekvartererne dels i Lohals dels i Rudkøbing.

Søndag den 17. august startedes med et besøg i

Apotekerhaven i Rudkøbing

Apoteker A. BAUER tog venligt imod deltagerne og oplyste, at apoteket er grundlagt 1705. Havens ældste træ er en Ægte Kastanie (se om den nedenfor); brødrene H. C. og A. S. Ørsted er født i apotekerboligen og har gået under dens krone. Et Tulipantræ (se også om det nedenfor) hører ligeledes til den gamle bestand; i øvrigt er havens beplantning i det væsentlige plantet af apoteker BAUER. Haven er 0,55 ha stor og er særdeles velholdt. Af dens righoldige samling blev noteret:

Ginkgo biloba, *Cedrus atlantica*, *Metasequoia glyptostroboides*, *Taxodium distichum* (mindre eksemplarer), *Tsuga diversifolia*, *Aesculus parviflora*, *Camellia*, *Campsis radicans*, *Campsis grandiflora* (= *Tecoma chinensis*), *Caryopteris tangutica*.

Castanea sativa, alderen ansættes til 200 år, stammeomfanget i 1953 4,8 m, efter fimbulvintrene 1939–42 måtte en betydelig del af kronen nedskæres; den er nu atter vokset ud, er sund og giver god frugt (se nærmere om træet i Horticultura 10. årg. (1956) p. 173).

Ceanothus pallidus roseus (?), *Cercis siliquastrum*, *Clerodendron trichotomum*, *Cornus kousa*, *Weigela middendorffiana*, *Escallonia virgata*, *Hedysarum multijugum*, *Hibiscus syriacus*, *Jasminum officinale*, *Koelreuteria paniculata*, *Liriodendron tulipifera* (ca. 10 m høj), *Magnolia soulangeana*, *Morus nigra*, *Paulownia tomentosa*, *Prunus serrulata*, *Prunus subhirtella autumnalis*, *Quercus ilex*, *Rhus typhina*, *Rosa multibracteata*, *Staphylea trifoliata*.

Desuden findes en del fritstående Fersken-træer, *Prunus persica*, især amerikanske sorter; de var godt besat med frugt.

ANNE MARIE KAPER JENS ØSTERGAARD

Ørstedparken i Rudkøbing

Denne park blev anlagt 1884 som privat have af borgmester SAGER, der senere skænkede den til Rudkøbing Asyl for Smaa børn. I forhold til dens størrelse, 1,8 ha, findes et ikke lille antal værdifulde træer.

Ginkgo biloba, *Ailanthus altissima*, *Cratægus crus-galli*, *Cornus mas*, *Gleditsia triacanthos* (uden væsentlig tornedannelse), *Gymnocladus dioica* (mindre eksemplarer), *Malus sieboldii* (= *M. toringo*), *Platanus acerifolia*, *Ptelea trifoliata*, *Quercus borealis*, *Ulmus carpinifolia suberosa* (stærkt udstyret med korkribber), *Ulmus glabra exoniensis* og *Ulmus procera purpurea* (stort træ).

JENS ØSTERGAARD

Fra Rudkøbing kørtes nu til Tranekær, hvor vi blev venligt modtaget af lensgreve og lensgrevinde AHLEFELDT. Lensgreven gav først en indledende orientering om slottets og stedets historie, inden man

begyndte rundturen i parken, der ligger smukt ned mod søen og med udsigt til dyrehaven. Nedenfor bringes en fortegnelse over næsten alle træer og buske i parken.

Tranekær, planteliste august 1958

Afd. 1. Private have.

Sophora japonica, *Pyracantha coccinea*, *Platanus acerifolia*, *Sinarundinaria Murielæ*, *Tilia europæa*, *Aralia elata*, *Rhus typhina*, *Decaisnea Fargesii*, *Viburnum fragrans*, *Taxodium distichum*, *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*, *Cratægus sp.* (Rødtjørn), *Quercus cerris* (fra 1890), *Populus lasiocarpa*, *Castanea sativa*, *Carpinus betulus incisa* (vel *affinis*), *Abies Nordmanniana* (ca. 100 år), *Euonymus latifolius*, *Acer ginnala*, *Populus canescens* (fastigiata), *Acer pseudoplatanus flavo-variegatum*, *Hamamelis intermedia*, *Syringa josikæa*, *Alnus glutinosa* × *cordata*, *Tilia platyphylla*.

Afd. 2. Offentlige have nord for slottet.

Salix Meyeriana, *Cornus stolonifera*, *Cratægus orientalis*, *Prunus cerasifera*, *Clematis vitalba*, *Rosa rubrifolia*, *Rosa canina*, *Ulmus carpiniifolia suberosa*, *Elæagnus angustifolia*, *Sorbus aria*, selvsæede, storbladede, *Acer saccharinum*, *Rhamnus imeretina*, *Malus pumila*, *Cratægus submollis*, *Robinia pseudoacacia*, *Robinia pseudoacacia Decaisneana*, *Parrotia persica*, *Ulmus procera Van Houttei*, *Liriodendron tulipifera*, 2 stk., *Rubus odoratus*, *Populus gileadensis*, *Prunus avium fl. pl.*, *Pterocarya fraxinifolia*, *Prunus mahaleb*, *Ulmus hollandica*, 3 stk., *Rhamnus fallax*, *Spirea Douglasii*, *Morus alba*, *Betula papyrifera*, *Magnolia acuminata*, *Magnolia Soulangeana*.

Afd. 3. Offentlige have sydøst for slottet.

Tsuga Mertensiana, *Juniperus virginiana*, døende, *Chamæcyparis Lawsoniana*, flere, *Thujaopsis dolabrata*, *Juniperus chinensis*, *Chamæcyparis pisifera plumosa aurea*, *Thuja plicata*, *Ailanthus glandulosa*, *Acer saccharinum*, *Acer saccharinum laciniatum*.

Afd. 4. Grotten.

Chamæcyparis nootkatensis pendula, *Abies cephalonica*, *Chamæcyparis Lawsoniana* 'Herlufsholm', *Chamæcyparis Lawsoniana viridis*, *Picea abies*, gul, *Tilia Moltkei*, *Tilia euchlora*, *Tilia europæa*, *Tilia platyphylla*, *Syringa chinensis*.

Bag grotten:

Thuja occidentalis filiformis, *Thuja occidentalis lutea* 'Rheingold', *Pinus mugo*.

Afd. 5. Dyrehaven.

Betula lutea, *Robinia pseudoacacia*, 2 stk., *Sorbus torminalis*, *Sorbus intermedia*, *Sorbus hybrida*, *Sorbus latifolia*, 2 stk., *Ligustrum ovalifolium*, *Acer palmatum*, 8 m, *Sophora japonica*, *Juglans nigra*, *Cratægus monogyna stricta*, *Sorbus aria*, *Sorbus aucuparia xanthocarpa*, *Fraxinus excelsior monophylla*, 2 stk., *Aesculus octandra virginica*, *Castanea sativa*, flere stk. i tæt plantning, *Platanus acerifolia*, 8 stk.

Afd. 6. Nærmest sydvestligste indgang til parken fra Botoftevejen.

Prunus padus, *Malus floribunda*, *Pseudotsuga Menziesii*.

Afd. 7. Læbæltet mod syd.

Betula verrucosa dalecarlica, *Ulmus carpiniifolia sarniensis*, 2 stk., *Ulmus lævis*, *Ulmus carpiniifolia*, ca. 20 m, *Betula papyrifera*, 14 m, *Quercus palustris*, 12 m, *Prunus mahaleb*, meget bred, *Salix alba vitellina*, slank krone, *Picea sitchensis*, *Caragana arborescens*, *Forsythia suspensa*.

JOHAN LANGE

**Horneby sand, Hornbæk plantage og
skovfoged Boots have**

5. oktober 1958

Ved Kildekrog trinbræt sås en hæk af *Tilia* × *moltkei*. I Horneby sand ud til strandvejen står en stor *Pinus mugo* × *silvestris* og en ret stor plantning af *Prunus serotina*, der viser stor variation, især med hensyn til frugternes modningstid (varierende fra august til oktober). Indenfor står en mægtig, men desværre tydeligt alderdomssvækket *Salix caprea*. Vi passerede derefter et par plantninger af *Robinia pseudoacacia*, som trives vel, men fruktificerer tidligt og synes at have vanskeligt ved at opnå god træform. Vi så også på en ca. 50-årig plantning af *Pinus nigra austriaca* i oprindelig lige blanding med *Pinus mugo rostrata* (Fransk el. Pyrenæisk Bjergfyr). Begge arter var retstammede og alsidigt udviklede, skønt de står lige ud til nordkysten; men Bjergfyren, der i begyndelsen har holdt godt trit med Østrigsk Fyr, er nu tydeligt efterblivende og ved at blive likvideret. Vi iagttog også de enkelte *Juniperus communis* og en del store, mangelstammede *Betula verrucosa* med lidt *Quercus robur* imellem, som repræsenterer resterne af den vegetation, som var ved at erobre de græssede klithedearealer, inden plantagen blev anlagt.

Vi besøgte derefter skovfoged B. Boor's have, der ligger ved sydranden af Hornbæk Plantage og beundrede den samling af sjældne træer og buske, han der har fremelsket.

**Københavns kommunes gartneri og parken ved
Bispebjerg hospital**

20. juni 1959

Deltagerne blev modtaget af stadsgartner BERGMANN, overgartner POUL MARK og assistent OXLUND ved indgangen til gartneriet, hvor et bredt læbælte ud mod den offentlige vej er omdannet til en smuk sirbusksamling af stor dendrologisk interesse; store, frodige Navr-

træer og Tjørne danner baggrund for blomsterrigdommen. Der noteredes *Aesculus parviflora*, *Staphylea pinnata* (flere eksemplarer), *Malus purpurea* og flere *Malus*-arter; *Exochorda Giraldii*, *Davidia involucrata*, *Hydrangea Bretschneideri*, stedsegrønne *Berberis*-arter, *Cotinus coggygria purpurea*, *Laburnocytisus Adami*, *Elæagnus pungens Ebbingei*, *Syringa Julianae*, *Parrotia persica*. Espalieret på kontor- og lagerbygningen: *Hydrangea petiolaris*, *Aristolochia siphon*, *Euonymus Fortunei Carrierei*, *Wisteria sinensis*, *Actinidia kolomicta*, *Celastrus orbiculatus*, *Akebia quinata*, *Clematis montana rubens*, *Jasminum nudiflorum*, *Lonicera japonica fol. aur. var.* Gartneriets store *Populus*-sortiment studeredes, ligesom de 4 smukke *Tilia euchlora* beundredes.

Efter en forfriskning i stadsgartnerens private have gik vi nu fra gartneriet over på Bispebjerg hospitals grund og studerede de smukke alleer og plantninger. Særlig iøjnefaldende i hvert fald i blomstrings-tiden er den tværgående allé af ca. 14 store Fuglekirsebær, *Prunus avium*, ligesom alleerne af Lind, også *Tilia platyphylla*, og de mange *Robinia pseudoacacia*, både den hvide hovedform og den lyserøde varietet (var. *Decaisneana*) samt andre varieteter beundredes. Desuden noteredes *Populus berolinensis*, 2 meget store eksemplarer, hver ca. 1 m i stammediameter. 4 stk. *Fraxinus ornus*, især de to af dem i smuk udvikling og meget blomsterrige, *Hippophaë rhamnoides*, *Chaenomeles superba*, *Acer platanoides rubrum*; *Tilia tomentosa*, 8 stk. opstammede høje træer, *Malus floribunda*, *Ulmus carpinifolia*, *Prunus mahaleb*, *Liriodendron tulipifera*, *Rhus typhina*, *Aralia elata*, *Prunus padus*, *Magnolia acuminata*, 2 stk., *Malus purpurea*, *Pinus nigra*, *Pterocarya fraxinifolia*, *Salix chrysocoma*, flere meget store eksemplarer i anlægget mod Tuborgvej, *Ulmus carpinifolia*-varieteter, *Acer campestre*, *Prunus serotina*, *Thuja plicata*, *Chamaecyparis obtusa*, *Pinus ponderosa* og *sylvestris*, *Thujopsis dolabrata variegata* og *Juniperus virginiana*.

JOHAN LANGE

Dr. Børgesens have, Sommariva og Marienlyst

28. juni 1959

DR. BØRGESEN'S have, som vi tidligere har besøgt (29. maj 1949, se DDÅ. I. 85–86), bliver nu med stor indsats, såvel arbejdsmæssig som økonomisk holdt af fru BØRGESEN og hendes datter. Den er stadig en perle af skønhed og interesse. En nærmere omtale af den findes i tidsskriftet *Havekunst*, årg. 28 (1947, s. 1–26).

Sommarivas have var især præget af mange store eksemplarer af *Chamaecyparis nootkatensis*, og i Marienlyst Park, der ikke rummer særlige dendrologiske seværdigheder, så vi på det stilfulde anlæg.

Bornholm

22. og 23. august 1959

Ved damperen blev vi modtaget af kgl. skovrider J. A. NIELSEN og fhv. gårdejer AKSEL JENSEN, Raagelundsgaard, der ledsagede os på hele turen.

Første punkt var Blykobbe plantage omkring »Villanova«. Skovrideren gav nogle historiske oplysninger (se også TRAP, Danmark, 5. udg.: IV, 2, s. 494; M. K. ZAHRTMANN: Naturen og Mennesket, 9, s. 337, A. FUGLSANG, Bornh. Samlingen 1949, s. 21; Dansk Skovforenings Tidsskr., 34. årg., 1949, s. 352). Staten overtog det 217 ha store flyvesandsareal 1819, og tilplantningen påbegyndtes under ledelse af sandflugtskommisær PEDER DAM JESPERSEN, der stod for den til sin død i 1835. Hovedtræarten er *Pinus silvestris* (de ældste bestande er 130 år). Særlig i et enkelt af disse træer sås en meget imponerende, højt klatrende *Lonicera periclymenum*, der er almindelig i skoven. *Betula verrucosa* og *B. pubescens* er almindelige, også *Prunus avium*. Interessant var også afd. 10 med *Pinus contorta* og *P. contorta latifolia* (*P. murrayana*), begge 40 år, den førstnævnte en del hærget af Tortrix. Nær ved »Villanova« stod en gruppe *Acer circinatum*, 3 til måske 5 m høje, de formerer sig ved selvsåning.

Vi kørte derefter til en bautasten (nær Slotslyngen), hvor H. VEDEL fremviste nogle billeder af bautastene taget dels for nylig af ham selv, dels i 1860'erne af hans oldefar, der dengang var amtmand på Bornholm. Billederne viste klart, hvor nøgen den af geder og andre kreaturer hærgede udmark var i midten af forrige århundrede, og – hvad vi også der, og ved en anden bautasten på Slotslyngen, ved selvsyn kunne konstatere – at områderne nu var tilgroet med krat og kratkov (se også H. VEDEL, Bot. Tidsskr. 56, s. 105).

Vi gik derefter over Slotslyngen, der år for år bliver mere og mere skov- og kratklædt, til Mølledalen og Paradisdalen. Langs vejen bemærkedes de meget store eksemplarer af *Malus silvestris*, *Euonymus europaeus*, *Cornus sanguinea*, *Crataegus oxyacantha* og *C. monogyna*, mange af dem tæt og højt bevokset med *Hedera helix*, der viste ret stor variation i bladform, især på de fruktificerende skud. Op mod slottet er der plantet forskellige træer og buske, blandt hvilke nævnes *Catalpa bignonioides*, *Crataegus submollis* (4–5 m høj), *C. punctata*,

Prunus mahaleb, *Prunus serotina* (busket, ca. 8 m høj), *Viburnum lantana*, *Taxus baccata* (stor) m. m. (Om vegetationen omkring og ved slotsruinen, se VALD. M. MIKKELSEN, Bot. Tidsskr. 55, s. 316).

Efter frokost på hotel Hammershus kørte vi gennem Sandvig, hvor vi i en smuk have bl. a. så en meget stor, fritstående og i overvældende grad frugtbærende *Morus nigra*. I Tejn stod i en have en ca. 5 m høj *Amygdalus communis* fremkommet af en i butik købt mandel. Den så ud til hvert år at fryse noget tilbage og vides ikke at have blomstret; der var imidlertid anlagt blomsterknopper til næste år på dens skud.

Ved Stammershalle så vi i et klippeparti mellem strandvejen og kysten både *Cotoneaster integerrima* og *C. melanocarpa*, *Sorbus rupicola*, *Pyrus communis pyraeaster* m. m.

Derefter kørte vi til Raagelundsgaards skov og have, hvor AKSEL JENSEN, der nu har overladt gården til sin søn, viste os rundt i alt det, han der har skabt: gode småplantninger af smukke *Pseudotsuga menziesii viridis* og af *Thuja plicata*, en lille planteskole, hvor mange sjældne træer står tæt og slås om plads og lys. Blandt de sete nævnes: *Metasequoia glyptostroboides*, *Betula grossa*, *Pterostyrax hispida*, *Cunninghamia lanceolata* (både en grøn og en blågrøn varietet), *Kalopanax pictus*, *Catalpa speciosa*, *Juglans nigra*, *Celastrus scandens*, *Evodia hupehensis*, *Phellodendron japonicum*, *Populus koreana*, *Aralia spinosa*, *Ailanthus altissima*, *Corylus colurna* (10,4 m høj, velformet), *Morus alba*. På den videre vej igennem skoven op til gården noteredes bl. a. unge planter af *Pinus ponderosa*, *P. thunbergii*, *P. jeffreyi*, *Abies concolor lowiana*, *Betula maximowicziana*. På tilbagevejen gennem skoven sås yderligere *Carya ovata*, *Pinus peuce*, *Abies amabilis* og *Tsuga heterophylla*.

I haven ved gården, hvor AKSEL JENSEN og hans svigerdatter serverede en kærkommen forfriskning efter den varme tur i det vidunderlige, varme vejr, noteredes af bemærkelsesværdigt *Sorbus aria* var. *hostia*, *Quercus ilex*, *Cryptomeria japonica*, *Pinus koraiensis*, *Abies pinsapo* (stort træ), *Picea orientalis*, *Quercus palustris*, *Sorbus koehneana*, *Photinia villosa*, *Gymnocladus dioicus*, *Salix moupinensis*, *Halesia carolina* og *Platanus orientalis*. Derefter kørte vi til Gudhjem, hvor vi glædede os over de mange store og rigt frugtbærende eksemplarer af *Morus nigra* og *Ficus carica*.

Næste dag kørte vi over Melsted til VICTOR JENSEN's ejendom Strandlyst, hvor vi i den store, smukke have hæftede os ved følgende: *Kalopanax pictus* var. *maximowiczii*, *Cotinus coggygria* (stor, bred busk), en ca. 15 m høj 3-stammet *Magnolia acuminata*, hvis

Kalopanax pictus var. *maximowiczii*
hos Victor Jensen, »Strandlyst«, Bornholm

største stamme var 40 cm i diam., en ca. 16 m høj *Liriodendron tulipifera* og en lige så høj *Castanea sativa*, hvis frugter ikke modner ordentligt. Efter et besøg i en nabohave (Klevstammen, ejer: CHRISTOPHERSEN), hvor synet af en stor *Vitis vinifera* og en *Ficus carica* med store, modne frugter blev nydt, kom vi til Randklevskåret, der er ved at gro til med *Fraxinus excelsior*, og hvor *Cotoneaster melanocarpa* blev noteret, hvorefter vi kørte over Øster Marie til Almindingen (om denne, se TRAP, Danmark, 5. udg. IV, 2, s. 504).

Arboretet ved skovfogedhuset i Almindingen er meget indholdsrigt. Herfra nævnes: *Cedrus atlantica*, *Alnus cordata* × *subcordata*, *Clerodendron trichotomum* (der, navnlig efter at det gamle individ var dødt, har frembragt et utal af rodskuð), *Prunus serotina*, *Carya*

glabra (trives godt), *C. cordiformis* (trives ikke godt), *Thuja plicata*, *Abies cephalonica*, *A. holophylla*, *Ulmus carpinifolia suberosa*, *Amelanchier spicata*, *Metasequoia glyptostroboides*, *Juniperus virginiana*, *Thuja plicata* × *standishii*, *Acer ginnala*, *Tsuga sieboldii*, *Tsuga diversifolia*, *Sequoia sempervirens* (det eneste danske eksemplar, der har overlevet de strenge vintre i 1940'erne; det er svagt og kun ca. 2 m højt), *Abies grandis*, *A. procera*, *A. nordmanniana*, *A. sachalinensis*, *A. concolor*, *A. veitchii*, *A. homolepis*, *Picea jezoënsis* og *Kalopanax pictus magnificus*. I haven ved selve skovfogedboligen står *Liriodendron tulipifera* (ca. 15 m høj), *Sequoiadendron giganteum* (ca. 16 m høj), *Abies faxoniana*, *Chamaecyparis nootkatensis*, *Picea glauca*, *P. wilsonii*, *P. pungens*, *P. asperata*, *P. omorica*, *P. jezoënsis* × *glauca*, *P. orientalis*, *Thuja occidentalis*, *Chamaecyparis pisifera*, *Ch. obtusa* og *Ginkgo biloba* (vantrevent eksemplar).

Frokosten blev nydt på Christianshøj ved Jomfrubjerget. Egene her omkring er ligesom i Ekkodalen næsten udelukkende *Quercus petraea*; de er ret variable i bladform og -tekstur. Her står også en anelig, ca. 18 m høj *Carpinus betulus*.

Over Rytterknægten kørte vi til RØMER'S ædelgraner, 16 stk. indtil 42 m høje *Abies alba* + 2 lige så høje *Picea abies*, de er 145 år gamle. Videre kørte vi til »Danmarks bedste Bøge-bevoksning«, en prøveflade af 120-årig *Fagus sylvatica* (se Dansk Skovf. Tidsskr. 34, 1949, s. 356). Ved Bastemose standsede vi lige ved en gammel, for mange år siden væltet *Picea abies* »Fregatgranen«, hvorfra 7 sideskud på stammen har rejst sig som selvstændige træer. På vejen til Bolsterbjerg passerede vi plantninger af *Cryptomeria japonica*, *Picea sitchensis*, *Abies grandis*, *Tsuga heterophylla*, *Chamaecyparis lawsoniana* samt Danmarks måske ældste *Carpinus betulus*, der står lige ved vejen ved Hestehavebakken og stammer fra før 1812.

Bolsterbjerg. Omkring dette traktørsted findes en have, anlagt omkring år 1900 af plantør JULIUS HANSEN, der her har plantet mange fremmede træer, således at stedet, foruden at være et søgt udflugtssted, er af stor dendrologisk interesse. Det ligger i Nyker kommuneplantage, som er en del af en op til Almindingen stødende enklave af Nyker sogn. Der er, til dels korrekte, etiketter ved en mængde af træerne. Af vore notater fremhæves: *Corylus colurna* (ca. 18 m høj, stammeomfang i b. h. 1,5 m, kron diameter 14 m, vel Danmarks største og smukkeste eksemplar af arten). *Liriodendron tulipifera* (1 knap 20 m høj, klemt af andre træer og 1 trestammet), *Acer ginnala*, *Castanea sativa*, *Quercus borealis* (flere steder i haven), *Q. alba*, *Q. cerris*, *Ulmus carpinifolia*, *U. glabra exoniensis*, *Thujopsis*

Picea abies »Fregatgran«. Almindingen, Bornholm

dolabrata variegata, *Chamaecyparis pisifera*, *Pinus parviflora*, *Picea jezoénsis*, *P. abies virgata*, *Ginkgo biloba* (lille træ), *Abies pinsapo*, *Celastrus scandens*, *Hydrangea paniculata* med var. *grandiflora*, *Castanea sativa*, 1 høj, trestammet og 1 ca. 18 m høj), *Fraxinus ornus*, *Cryptomeria japonica elegans*, *Ostrya virginiana*, (bred, åben krone, ca. 15 m høj) *Aristolochia durior* (højt klatrende i *Quercus borealis*). Endnu meget mere burde måske nævnes, men vi var alle trætte efter 2 indholdsrige dage, og det må håbes, at foreningen ad åre vender tilbage til Bornholm og ofrer et grundigt arbejde på en skildring af Bolsterbjerg.

Som allersidste punkt på ekskursionen besøgte haven til Den Erichsenske gård, Laksegade 7 i Rønne, hvor vi især interesserede os for en stor *Diospyros lotus* (ca. 10 m høj, stammediameter 30–35 cm), desuden noteredes her *Ailanthus altissima* (godt 10 m høj), *Ginkgo biloba* (trestammet, ca. 15 m høj, den største stammes diameter 35 cm) og *Gleditsia triacanthos* var. *inermis* knapt 10 m høj, (skæv).

KAI GRAM og JENS ØSTERGAARD

Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles have

11. september 1959

Havens smukke anlæg og mange træer blev beset, og vi blev til slut trakteret med havens frugter. En dendrologisk skildring af haven er næppe påkrævet, da alle planter er forsynet med etiketter. Angående nogle af de træer, som har stået der siden anlæggelsen, og som nu er over 100 år, se JOHAN LANGE: Havens hundredårige træer. Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole 1858–1958, s. 339 (Festskrift i anledning af Højskolens 100-års jubilæum) og samme: Landbohøjskolens haves hundredårige træer og buske (Horticultura 1960, s. 21–26).

Gunderslevholm og Borup Ris

(sammen med Skovhistorisk Selskab)

25. oktober 1959

Deltagerne samledes på Gunderslevholm, hvor godsejer DE NEERGAARD ledsagede os i parken og meddelte forskellige oplysninger.

Hoveddelen af parken strækker sig ca. 150 m mod vest fra gården ned mod Susåen. På begge sider er den begrænset af prægtige alleer af *Tilia europaea*, plantet ca. 1730. Træernes højde er omkring 25 m. Imellem alleerne er der græs, og her noteredes følgende træer: *Salix fragilis*, *Aesculus carnea*, *Amelanchier spicata*, *Liquidambar styraciflua*, *Rhamnus imeretinus*, *Thuja plicata* (vel op mod 25 m høj), en lige så høj *Picea abies*, og en ditto *Picea orientalis*, *Chamaecyparis pisifera filifera*, en meget stor og bred *Ulmus glabra**, der omtales af JOHAN LANGE som »den gamle Elm« i Tidsskrift for Skovbrug 1886 side 115, kronen ca. 100 m i omkreds, *Fagus sylvatica laciniata*, en stor *Chamaecyparis nootkatensis*, og en *Taxodium distichum*. Der noteredes ligeledes en fruktificerende *Aesculus parviflora*. Ned mod åen er der en meget stor *Salix alba* (i TRAP, Danmark, 4. udgave, bd. 3, s. 234, fejlagtigt kaldet *Salix dasyclados*).

Nord for dette barokanlæg er en nyere del af parken anlagt i mere

* Væltede en stille februardag 1961 af ælde. Ved opskæringen blev der 55,93 m³. Træets højde målt til 26 m og kronens diameter til 33 m.

En skive af stammen ved rodenden er skænket til Jagt- og Skovbrugsmuseet, Hørsholm af Godsejer Rolf Viggo de Neergaard. Der er talt årringe på skiven, som viser at træet har haft en alder på 160 år.

engelsk parkstil og tilplantet med adskillige træer af interesse, men en nærmere skildring forbigås ved denne lejlighed. Det skal dog lige bemærkes, at der her bl. a. findes *Picea Schrenkiana*, *P. Breweriana* og nogle *Photinia villosa* med meget smukke efterårsfarver.

Professor A. STEENBERG og hans medhjælpere gjorde ved frokosten på Fuglebjeig kro og om eftermiddagen ved udgravningen rede for undersøgelsen af Borup Ris bopladsen, og i tilknytning hertil gav HEGEL VEDEL en kort oversigt over VALD. M. MIKKELSEN's vegetationshistoriske undersøgelser på basis af pollendiagrammer og makroskopiske plantefund fra området.

Ekskursionen besøgte også i skoven »Borup Kirke«, en gammel, døende *Quercus robur*, 2,9 m i stammediameter og udhulet i østsiden (se Gartn. Tid. 76 (1960), s. 123 m. billede og MARTIN A. HANSEN, Orm og Tyr).

JENS ØSTERGAARD

FORENINGSMEDDELELSER

1956

Medlemstallet var ved årets begyndelse 211, ved årets slutning 220, idet 8 er udmeldt, døde eller slettet, og 17 nye er kommet til.

Det lykkedes ikke redaktøren, som lovet, at få 4. hefte af årsskriftet færdigt, men redaktionen var dog sluttet ved årets udgang, og det bliver et digert hefte med store afhandlinger og fyldige eks-kursionsberetninger samt et rigt billedstof. Bestyrelsen har pålagt redaktøren at sørge for, at der i 1957 kommer et lille hefte med nogle småartikler, beretninger for året 1956 og et register til de første 5 hefter, der så vil kunne udgøre et bind.

Af bytteforbindelser har vi nu 14 mod 10 i fjor.

Der har været afholdt 6 møder og 5 ekskursioner. Møderne var: K. GRAM: Om kronformen hos vore træer, med lysbillede (afholdt i forbindelse med generalforsamlingen); jägmästare STEN BJERKE: Træk af bøge- og egeskovens udvikling i Skandinavien gennem de sidste århundreder; overgartner H. NILAUS JENSEN: Magnolia; overgartner H. NILAUS JENSEN: Slægten Løn (*Acer*); forstkandidat P. CHR. NIELSEN: De 1000-årige Ege i Nordskoven, afholdt i samarbejde med Jagt- og Skovbrugsmuseet og Skovhistorisk Selskab; distriktsgartner WILLY F. HANSEN: Forevisning af farvelysbillede af træer og buske.

1957

Årets begyndelse var præget af formandens, redaktørens og næstformandens bortrejse, men kgl. skovrider JUST HOLTEN varetog, som medlemmerne vil vide, formandens og redaktørens forretninger på det bedste: Der var foruden generalforsamlingen 4 foredrag i den tid, og årsskriftets 4. hefte blev næsten gjort færdigt.

Medlemstallet var ved forrige års udgang 220 (men 5 var allerede da meldt ind i foreningen fra 1.1.57, hvorfor medlemslisten i hefte 4 viser dette tal). Ved årets udgang var medlemstallet 231, idet 8 er faldet fra, og 19 ialt er kommet til. Af bytteforbindelser har vi ligesom i fjor 14.

Årsskriftets 4. hefte er kommet og har, takket være den ansvarshavende redaktørs (altså ikke kgl. skovrider HOLTENS) istsindighed, været foreningen en dyr spøg. Som det vil ses af regnskabet, går vi ud af året med en gæld på 2531,33 kr. til Andelsbogtrykkeriet i Odense og $6048,94 \div 1659,22 = 4389,72$ kr. mindre i mere eller mindre likvide midler; et faktisk forbrug på 6921,05 kr.

Der har været holdt 5 møder med godt besøg og ofte livlig diskussion. 8. februar: Prof., dr. phil. VALD. M. MIKKELSEN: Menneskets og klimaets indflydelse på vegetationsudviklingen i Danmark efter istiden. 25. februar (i forbindelse med generalforsamlingen): Amanuensis, forstkandidat BENT SØEGAARD: Slægten *Thuja* (med demonstration). 29. marts: Kgl. skovrider JUST HOLTEN: Causeri om valnøddetræer, hvortil amanuensis, forstkandidat P. CHR. NIELSEN knyttede et fyldigt indlæg om *Juglans*-arterne. 25. oktober: Prof., dr. phil. K. GRAM: Indtryk fra Thailand og Ceylon (med lysbilleder). 19. december: Dendrolog, mag. scient. JOHAN LANGE: Forelæggelse af dendrologisk litteratur og amanuensis, forstkandidat P. CHR. NIELSEN: Farvelysbilleder af blomstrende buske og træer i Arboretet. Der er grund til ved denne lejlighed på det varmeste at takke såvel foredragsholderne som diskussionsdeltagerne og tilføje, at medlemmer, som har emner, de kan og vil tale om, vil blive modtaget med åbne arme af bestyrelsen.

1958

Det har været et ret stille år. 5 er udmeldt eller døde, 9 er indmeldt, således at medlemstallet i årets løb er vokset fra 231 til 235 (eller måske rettere til 236, da en har udmeldt sig fra og med den 1.1.59).

Blandt de døde vil jeg gerne mindes overgartner VALD. ANDERSEN, som døde den 13. marts 1958. Det er ikke stedet her at skildre hans livsløb, men nævnes skal blot, at han, som vel de fleste ved, var Højskolens haves overgartner i mange år og nærrede en brændende interesse for botanik og dendrologi. Vi vil savne ham og mindes ham med ærbødighed.

Årets gang har som sædvanlig været markeret ved møder og ekskursioner.

24. februar, generalforsamling og foredrag af S. CYRACH LARSEN: Indtryk fra Sydafrika. 31. marts, foredrag af H. NILAUS JENSEN: *Daphne* og *Forsythia*. 13. april efter invitation af Skovhistorisk Selskab: Ekskursion i Folehave med demonstration og foredrag ved A. GRAM vedrørende 120–160-årige egebevoksninger, anlagt med

henblik på orlogsflådens forsyning med skibstømmer, foredrag af R. STEEN STEENSEN: Fregatten Jyllands historie med fremvisning af filmen, demonstration og foredrag i tilknytning til udstilling på Jagt- og Skovbrugsmuseet ved P. CHR. NIELSEN: Skibsbygningens betydning for skovdyrkningen. 28. april, foredrag af HENRIK KEIDING: Indtryk fra Malaya. 3. oktober, foredrag af K. GRAM: Gennemgang og demonstration af slægten *Populus*. 19. oktober i samarbejde med Skovhistorisk Selskab, demonstration ved P. CHR. NIELSEN af de i Jagt- og Skovbrugsmuseet udstillede kogler. 15. december, foredrag af C. SYRACH LARSEN: Den rige koglesætning i år, og HELGE VEDEL forelæggelse af bogen: Træer og Buske i Skov og Hegn.

Der har således været afholdt 9 foredrag på 7 møder, og vi har haft 5 ekskursionsdage på 4 ekskursioner, af hvilke dog den ene har været i forbindelse med to foredrag.

1959

Årets gang i foreningen har stort set været som de foregående. 4 medlemmer har udmeldt sig, 23 nye er optaget, således at medlemstallet er steget fra 236 til 255. Antallet af bytteforbindelser er, som ifjor, 17.

Der har været afholdt følgende møder. 25. februar. I. Møde: Fuldmægtig SIGURD OLSEN: Isskurede træer. II. Ordinær generalforsamling. 16. marts. Møde: Professor, dr. phil. C. A. JØRGENSEN: Skovtræplantning i Sydgrønland. 20. april. Møde: Professor, fil. dr. BERTIL LINDQUIST: Vegetationsregioner och skogsgränser i Sydskandinavien. 8. maj. Møde: Dendrolog, mag. scient. JOHAN LANGE: Vedplanternes og urternes danske navne. 29. maj. Møde: Havebrugskandidat NIELS DINES POULSEN: Slægten *Rhododendron*. 4. december. Møde: Professor, dr. phil. K. GRAM: Demonstration af løvfældende træer og buske i vintertilstand. 15. december. Møde: Forstander E. SKOVBY: På botanisk rejse i Jugoslavien.

Der har været 7 foredrag og 6 ekskursionsdage.

1960

I årets løb er 17 nye medlemmer kommet til, medens 3 er udmeldt. Medlemstallet pr. 1. januar 1960 er således steget fra 255 ifjor til 269. Antallet af bytteforbindelser er, som ifjor 17.

Der har været afholdt 4 møder og 3 ekskursioner. 16. februar. Møde: Lektor, akademigartner GEORG GEORGEN: De klassiske stilarter i danske haver. 24. februar. I. Møde: Arboretforstander, dr.

agro. C. SYRACH LARSEN: Fra en rejse til Trinidad og Brasilien. II. Ordinær generalforsamling. 12. april. Møde. Førstkandidat HELGE VEDEL: *Juniperus*-krat og lidt om *Juniperus*-biologi. 16. december. Møde: Professor, dr. phil. DETLEV MÜLLER: Afbrydelse af hvile i knopper.

I årets løb har fuldmægtig N.-G. TRESCHOW i foreningens navn sendt en række meddelelser til pressen om bemærkelsesværdige buske og træer, der blomstrede eller på anden måde kunne have interesse. De er som regel blevet trykt og også bemærket af adskillige. Vi er af den opfattelse, at sådanne meddelelser fortsat bør udsendes, og vi beder alle vore medlemmer om at være os behjælpelig ved at gøre fuldmægtig TRESCHOW opmærksom på dendrologiske seværdigheder.

Foredragsholderne og alle de mange, der i de forløbne år har vist os gæstfrihed og hjulpet os på vore ekskursioner, bringes hermed foreningens varmeste tak.

K. GRAM

MEDLEMSLISTE

pr. 1. maj 1961.

Bestyrelse: Formand: K. GRAM. † 25. juni 1961.

Næstformand: C. SYRACH LARSEN.

Kasserer: N. DINES POULSEN.

Sekretær: JOHAN LANGE.

Redaktør: E. HARTMANN.

JUST HOLTEN.

N.-G. TRESCHOW.

Foreningens adresse: Rolighedsvej 23, København V.

Foreningens postkonto: 74882, kassereren, Kvistgård.

Adamsen, Johs. Z., gartner, Asger M. Jensens Planteskole, Holmstrup.

Afdeling f. syst. Botanik, Rolighedsvej 23, København V.

Almindelig Dansk Gartnerforening, Anker Heegårdsgade 2, København V.

Alzterlund, fru Inga, Göteborgs botaniska Trädgård, Göteborg. Sverige.

Andersen, Bent, ingeniør, Solbrinken 14, Højbjerg.

— E. Just, boligarkitekt, fru, Poppelvej 3, Glostrup.

— Erik, havebrugskand., Askov Møllegård, Bøgesø.

— Morten Stockholm, anlægsgt., Lyngbyvej 436 B, Gentofte.

— Søren, gartner, Plantagevej, Strandvangen, Frederikssund.

Andersson, Ingemann Hauge, forststuderende, Frederik VI's Allé 14, København F.

Arboretet, Hørsholm.

Arp, Poul K., gartner, Øster Søgade 104A, København Ø.

Asby, Gertrud, civilingeniør, fru, Krogholmen 9, Holte.

— Jens, fabrikant, Krogholmen 9, Holte.

Avellén, Lise Tillge, havebrugsstud., fru, Marielystsvej 4 B, København F.

Aagaard, H. J., forstkandidat, Amagerbrogade 103², København S.

Barkholt, Bjørn, gartner, Sjælsølund, Hørsholm.

Barner, H., kgl. skovrider, Rostgårdshus, Humlebæk.

Bech, Kaj, havebrugskandidat, ADG., Anker Heegårdsgade 2, København V.

Bergmann, J., stadsgartner, Bispebjergvej 20, København N.V.

Bernstorff-Gyldensteen, Erik, lensgreve, kammerherre, hofjægermester, Sandagergaard, Guldbjerg.

Bernstorff Slotshave, slotsgartner Aage Majlund-Nielsen, Gentofte.

Biologisk Samling, Håbets Allé 5, Brønshøj.

Bjerke, Sten, skovrider, Fuglebakkevej 39, København F.

Blinkenberg, Chr., forstkandidat, Birkely pr. Rude.

Boilesen, N. A., kommunelærer, Brünnickevej 8, Hornbæk.

Borsholm, Erik, forstkandidat, Bygmarksvej 2, pr. Glostrup.

Botanisk Centralbibliotek, Gothersgade 130, København K.

- Botanisk Have, Ø. Farimagsgade 2 A, København K.
 Brandt, Inger, cand. mag., frøken, Kronprinsesse Sofiesvej 38^a, København F.
 Bregnø, J. J., fru billedhugger, Lauggårds Allé 93, Søborg.
 Bruun, Jørgen Eske, kgl. skovrider, Skovhuset pr. Sorø.
 Brødsgård, C. G., forstkandidat, R. T. Briscoe Ltd. P. Box 411, Kumasi, Ghana,
 W. Africa. Dansk adr.: Sønderborggade 1^a, København Ø.
 Busch, Helge, anlægsgartner, Azaleavej 40, Valby.
 Bølling, L., landsretssagfører, N. Voldgade 9, København K.
 Carstensen, Ella, fru, Dansvej 14, Hvidovre.
 Cassias, Henrik, gartner, Fredtofte, Kokkedal.
 Charlottenlund Slotshave, slotsgartner Åge Nicolaisen, Charlottenlund.
 Christensen, Sv. A., havebrugskandidat, Bernstorffsvej 242, Charlottenlund.
 — H., planteskolelærer, Bakkevej 43, Virum.
 Christiansen, H., assistent, Moltkesvej 45 st. tv., København F.
 — M. Skytte, bibliotekar, cand. mag., »Klinton«, Niels Pedersensvej 9, Mosede Strand,
 pr. Greve Strand.
 Christoffersen, Aage, Strandby Kirkevej 195, Esbjerg.
 — Asger, havebrugskandidat, Pilegårdsvej 50, Herlev.
 Christophersen, M., tandlæge, fru, Strandhøj 2, Kyndbyværket, Krogstrup.
 Clausen, Børge, havebrugskandidat, stadsgartneren, Ålborg.
 Dalbro, Sven, professor, Rolighedsvej 23, København V.
 Dam, N. L., amtsvejinspektør, Ifversensvej, Hjørring.
 Danmarks Naturfredningsforening, Sølygade 26, København K.
 Delcomyn, Ernst, gartner, Mariendalsvej 32 B, København F.
 Department of Forestry, Imperial Forestry Institute, University of Oxford, England.
 Det danske Hedeselskab, plantningsafdelingen, skovrider B. Steenstrup, Viborg.
 Det kgl. danske Haveselskab, Frederiksberg Runddel 1, København F.
 Det norske Skogselskab, Møllergaten 16^a, Oslo, Norge.
 Direktoratet for Statsskovbruget, Frederiksgade 19, København K.
 Dybkjær, Ole, forstkandidat, Giesegård godskontor, Kværkeby.
 Dyrborg, Dora, frøken, Lindholmsvej 9, Brønshøj.
 Eerslew, Mogens, værkfører, Strødamvej 40, København Ø.
 Ehrenreich, Franz, afdelingschef, Alhambravej 17, København F.
 Elvinge, A. H., planteskolelærer, Christiansdal 3, Vanløse.
 Enkegaard, A., apoteker, Jagtvej 113, København N.
 Estrup, I., skovrider, Skyttehus, Kongedal pr. Mørkøv.
 Feilberg, A. F., forstkand., Villa Glenn, Strandvejen, Oxbøl.
 Fogtmann, K. A., malerinde, frøken, Dalgas Boulevard 1, værelse 213, København F.
 Forstbotanisk Have, Charlottenlund.
 Fredensborg Slotshave, slotsgartner Sejr Christiansen, Fredensborg.
 Frederiksberg Have og Søndermarken, slotsgartner Sv. Bindslev, S. Fasanvej 75, Køben-
 havn F.
 Frederiksberg Slotshave, slotsgartner Wisti Raae, Hillerød.
 Frederiksen, Halvor, cand. pharm., Plantagevej 1, Birkerød.
 — Ingeborg, malerinde, frøken, Kastanie Allé 13^a, Vanløse.
 — Ole Højsgaard, Plantagevej 1, Birkerød.
 Friis, E., overgartner, Arnestedet 7, Vanløse.
 Friis-Hansen, Finn, skovrider, Ørskov pr. Tvingstrup.
 Frost, A. J., direktør, Frost A/S, planteskoler & frøhandel, Borkop.

- Föreningen för Dendrologi och Parkvård, Botan. Trädgården, Uppsala, Sverige.
 Gandil, Chr., direktør, cand. polit., Østerbrogade 56 C, København Ø.
 Gissfeldt Kloster Skovdistrikt (skovrider N. E. Holten), Haslev.
 Glæsel, Hilmar, planteskoleejer, Hørsholm planteskole, Hørsholm.
 Gram, K., professor, dr. phil., Rolighedsvej 23, København V. † 25. juni 1961.
 Gravesen, J., kirkegårdsinspektør, Svendborg.
 Gråsten Slotshave, slotsgartner Aage Frandsen, Gråsten.
 Gøhrn, V., afdelingsleder, Vasevej 76 E, Birkerød.
 Göranson, O., planteskoleejer, A/B Skogholmens Plantskolor, Hindby, Malmö, Sverige.
 Göteborgs botaniska Trädgården, Göteborg, Sverige.
 Gøtzsche, Henning, forststuderende, c/o. Joensen, Lauravej 28⁴ th., Valby.
 Hansen, Carl Johan, havebrugskandidat, Bakkebo, Sandbjerg, Hørsholm.
 — Erik, forstkandidat, c/ø skovfoged Hansen, Bakkehus, Gelsted.
 — Georg, forstkandidat, Søborg Hovedgade 92, Søborg.
 — Karen, fuldmægtig, frøken, Lyshøj Allé 20³, Valby.
 — Poul, cand. mag., Rolighedsvej 25, København V.
 — Willy F., distriktsgartner, Nordtoftevej 6, Søborg.
 Hartmann, Emil, havebrugskandidat, Hannelundsvej 6, Rungsted.
 Hedström, Erik, trädgårdsmästare, Box 123, Uppsala, Sverige.
 Hedvard, Torben, forststuderende, Bjørnedalsvej 12, Frederiksværk.
 Henriksen, Roland, distriktsgartner, Søborg Parkallé 204, st. th., Søborg.
 Hermansen, Børge, skovfoged, Horscerødhus pr. Helsingør.
 Herring, P., mag. art., Willemoesgade 42, København Ø.
 Hjerting, J. P., amanuensis, Brønlands Allé 34, Hellerup.
 Hjorth, Anton, urmager, Linde Allé 50, Vanløse.
 — Bertha, bogholder, frøken, Linde Allé 50, Vanløse.
 Hjøresen, G., gartner, Engblommevej 45, København N.V.
 Holmsgaard, Grethe, havebrugskandidat, frøken, Rosenørnsvej 30, Odense.
 Holmsgaard, Erik, forstander, dr. agro., Springforbivej 4, Springforbi.
 Holsten, H. Berner Schilden, kammrerherre, hofjægermester, lensbaron, Langesø.
 Holten, Just, kgl. skovrider, Farum Lillevang, Lyng.
 Hylander, Nils, fil. dr., Botaniska Museet, Uppsala 1, Sverige.
 Høgsgaard, O., forstkandidat, Callisensvej 4, Hellerup.
 Høst & Søn, Bredgade 35, København K.
 Ingwersen, Ingwer, slotsgartner, havearkitekt, Rosenborg Slotshave, København K.
 Inokuma, T., professor, Institute of Forest Botany, Faculty of Agriculture, University of Tokyo, Hondo, Tokyo, Japan.
 Inspektoratet for de offentlige lysthaver, Frederiksberg Runddel 3A, København F.
 Jacobsen, Børge, kgl. skovrider, Valdemarslund, Kvistgård.
 — fru kgl. skovrider Børge, Valdemarslund, Kvistgård.
 Jensen, Aksel, gårdejer, »Udsigten«, Rø.
 — Asger M., planteskole, Holmstrup.
 — H., planteskoleejer, Ringsted.
 — Helena Martin, havebrugskandidat, fru, Overgaden o. Vandet 22, København K.
 — H. Nilaus, overgartner, Nakskovvej 72¹, Valby.
 — Jørgen Nilaus, havebrugskandidat, Ø. Farimagsgade 2 C, København K.
 — Knud Mejer, havearkitekt, Niels Bjerresvej 2, Højbjerg.
 — Laurits, slotsgartner, Gammeltoftsgade 8, København K.
 — Vald., forstander, Vilvorde, Charlottenlund.

- Jessen, Knud, professor, dr. phil., Åbrinken 56, Virum.
 Johansen, Axel, landinspektør, Østerbrogade 97, Faaborg.
 Jørgensen, Egil, havebrugskandidat, Vilvorde, Charlottenlund.
 — Eigil, gartner, Højtoftegård, Ravnehjerg, Holmstrup.
 — Erik, professor, forstkandidat, Department of Botany, University of Toronto, Toronto 5, Ontario, Canada.
 — Henrik, lic. agro., Søndermarksvej 10, Valby.
 Kann-Rasmussen, Aage, direktør, civiling., Møllehøjgaard, Krogstrup.
 Kaper, Anne Marie, assistent, Frederikssundsvej 123 D, Brønshøj.
 Keiding, Henrik, amanuensis, forstkandidat, Riltavej 1, Espergærde.
 Kiel, Erik, havebrugskandidat, Anker Heegårdsgade 2^a, København V.
 Kiær, Eig., havearkitekt, Hattensens Allé 14, København F.
 Kjersgård, K. J. Olav, forstkandidat, Skovridergårdsvej 39, Virum.
 Kjølby, Vilh., skovrider, Bjergsted, Svebølle.
 Klougart, Asger, prof., Rolighedsvej 23, København V.
 — B. & E., forstandere, Beder.
 Knudsen, A., distriktsgartner, Lindholmsvej 5 A, Brønshøj.
 — J., afdelingsgartner, Assensgade 21^a, Århus.
 — M., forstkandidat, Hestegangen 14, Hjortekær, Lyngby.
 Kofod, P., skovfoged, Høvdinngård, Mern.
 Krenkerup skovdistrikt, Krenkerup, Sakskøbing.
 Köhler, P., forstkandidat, Sophus Bauditzvej 29, Charlottenlund.
 Ladefoged, Kj., skovrider, dr. agro., Marselisborg, Århus.
 Landbohøjskolens Bibliotek, Bülowvej 13, København V.
 Landbrugsministeriets Plantecentral (Plantning for Vildtet), Arboretet, Hørsholm.
 Lange, Johan, dendrolog, lektor, Rolighedsvej 23, København V.
 — Mogens B., lektor, Lindevangsvej 27, Birkerød.
 — Olu, forststuderende, Gartnersvinget 33, Sorgenfri.
 Langkilde, E., havearkitekt, Kidhøj 28, Bagsværd.
 Larsen, C. Muhle, directeur, 230 Rue Buizenmont, Grammont, Belgien.
 — C. Syrach, arboretforstander, dr. agro. & dr. phil. h. c., Forstbotanisk Have, Charlottenlund.
 Larsson, Bengt M. P., assistent, Växtbiologiska institutionen, Villavägen, 14, Uppsala, Sverige.
 Legind Bjerger A/S (planteskolecjer Oscar Bang), Nykøbing M.
 Levinsen, Søren, træfrøhandler, Virumgade 25, Virum.
 Lindquist, Bertil, professor phil. dr., Göteborg botaniska Trädgården, Göteborg, Sverige.
 Lollesgård, Marianne, havebrugsstuderende, Kollegiet, Hostrupvej 20, København V.
 Lorenzen, Mette, frøken, Azaleavej 9^a, Valby.
 Lunding, Ib, forststuderende, Edisonsvej 5, København V.
 Lundsten, Torben, havebrugskandidat, Mylius Erichsens Allé 33, Hellerup.
 Lybye, Søren, skovrider, Hjedsbæk pr. Støvring.
 Lystlund, Chr., laboratorieleder, Albrect Naurvej 14, Højbjerg.
 Løhr, Harry, fabrikant, Strandgade 22, København K.
 Løwe, Georg, skovrider, Gl. Kjærsgård Mølle, Silkeborg.
 Løvengreen, J. A., skovrider, Mosager, Hammel.
 Madsen, K. B., gartner, Århusgade 89, København Ø.
 — N. P. Thorup, overlærer, Tåbyvej 34, Vanløse.
 Markvardsen, K., mejeribestyrer, andelsmejeriet Kongshøj, Bonderup, Næstved.

- Mayntzhusen, Gerda, konsulent, frøken, Byvolden 34, Roskilde.
 Melkær, S., handelsgartner, Tølløse.
 Merrild, Agnethe, cand. jur., frøken, Rundforbivej 153, Nærum.
 Midwest Inter-Library, Center, 5721, Cottage Grove Avenue, Chicago 37, Illinois, U.S.A.
 Mikkelsen, Gerda, fru, Willemoesgade 23, København Ø.
 — Vald. M., prof., dr. phil., Willemoesgade 23, København Ø.
 Moltesen, P., professor, Rolighedsvej 23, København V.
 Mosegaard, Jørgen, konsulent, Elmedalsvej 33, Fruens Bøge, Odense.
 Muus, H., skovridder, Gaunø skovdistrikt, Lindersvold, Fakse.
 Nannestad, Niels Chr., jägmästare, Rössjöholm pr. Munka Ljungby, Sverige.
 Nationalmuseets naturvidenskabelige Afdeling, Ny Vestergade 11, København K.
 Nicklasson, Albert, gartner, Kvistgård.
 Nielsen, E. Nordentoft, tandlæge, Plantagevej 9, Thisted.
 — Erik Norby, direktør, Esperanceallé 6 A, Charlottenlund.
 — J. A., kgl. skovridder, Rømersdal, Almindingen.
 — Mogens, Birkholm, Vassingerød.
 — P. Chr., amanuensis, forstkandidat, Folehavevej 21, Hørsholm.
 — Aage, overgartner, Stengårdsallé 208², Søborg.
 Nilsson, Arvid, försöksledare, Odmansgatan 42, Landskrona, Sverige.
 Nitzelius, T., amanuens, Botaniska Trädgården, Göteborg, Sverige.
 Norges Landbrukshøgskole, Institut f. Dendrologi og Planteskuledrift, Vollebekk, Norge.
 Nørskov-Lauritzen, Myrth, forstkandidat, fru, P. O. Box 96, Sabie, East Transvaal, S. Africa.
 Odense Centralbibliotek, Odense.
 Olsen, Aksel, planteskoleejer, Kolding.
 — Carl, gartner, Kollevbakken 12, Virum.
 — Grønlund, træhandler, Ptersborgvej 36, Hillerød.
 — Karl, postbud, Gåsehølmvej 6² tv., Herlev.
 — Ole, overgartner, Langøgade 8, København Ø.
 — P. Skovfoged, bestyrer, Pjedsted.
 Onø, Hakon, havearkitekt, Sehesteds Allé 9, Farum.
 Oxvang, Henning, Skovdalen 16, Hareskov By.
 Paludan, H. K., professor, Helsebakken 15, Hellerup.
 — Marie, fru, Skovvejen 50, Bjerringbro.
 Paludans planteskole, Klarskov.
 Pedersen, Anton, professor, Frederiksberg Allé 66, København V.
 — Karl, gartner, Nyrup Planteskole, Ørslev, Slagelse.
 — Margrethe, sygeplejerske, Ø. Voldgade 28⁴, København K.
 Petersen, Chr., anlægsgartner, Lindevej 48, Hareskov.
 — Erik, stadsgartner, Finsensvej 4, København F.
 — Hans Chr. J., konsulent, cand. hort., Ved Kagså 56, Herlev.
 — Kaj, Ny Fløng Planteskole, Hedehusene.
 — Poul, gartner, Tomsgårdsvej 4, København N.V.
 Peyron, Emma, fru, Glumsløv, Sverige.
 Planteopatologisk Laboratorium, Rolighedsvej 23, København V.
 Poulsen, Niels Dines, overgartner, havebrugskandidat, Kellersis pr. Kvistgård.
 — Svend, jun., planteskolebestyrer, Rønøshallé, Roskilde.
 — Svend, planteskoleejer, dr. h. c., Peter Bangsvej 131¹, København F.

- Qvistgaard, Poul, skovrider, Liliedal pr. Ejby.
 Rafn, Johannes, forstfuldmægtig, Gadeledshuset, Gadevang, Hillerød.
 — Jens Ove, havebrugslærer, Søhus.
 Rindal, Harry R., kæmner, Skanderborg.
 Rosenborg Have, slotsgartner Ingwer Ingwersen, Østervoldgade 4 B, København K.
 Rostrup, Haavard, direktør, dr. phil., Ordrupgårdsamlingen, Vilvordevj, Charlottenlund.
 Roug, Ejnar, godsejer, Rosenlund, Lynge.
 Rubow, Thomas, forststuderende, Clarasvej 9, Charlottenlund.
 Raahauge-Askegaard, kirkegårdsinspektør, Vandværksvej 17, Odense.
 Sandberg, L., stadsgartner, Århus Komm. Parkvæsen, Rådhuset, Århus.
 Schaffalitzky de Muckadell, skovrider M., baron dr. agro., Erikshåb, Højrup.
 Schambye, Per, dyrlæge, dr. med. vet., Dronninggårds Allé 119, Holte.
 Scharff, Ole, forstkandidat, Skovvej 14, Vedbæk.
 Schlätzer, Georg, forstkandidat, Hvedde, Kibæk.
 Schmidt, Poul, forststuderende, Strandbovej 43, Hvidovre.
 Schovsbo, K. F., skovrider, Vellinghus, Børkop.
 Siegumfeldt, E., skovrider, Vejle Kommunes Skovdistrikt, Vejle.
 Simonsen, Ancher, Amtsstuegårdens planteskole, Hillerød.
 Skolebotanisk Have, Mørkhøj Bygade 10, Søborg.
 Skovby, E., forstander, Vilvorde, Charlottenlund.
 Skyum, Flemming, forststuderende, Hostrupsvej 20, København V.
 Sorgenfri Slotshave, slotsgartner E. Lynggaard Hansen, Lyngby.
 Statens forstlige Forsøgsvæsen, Bybæk pr. Vejle.
 Statens forstlige Forsøgsvæsen, Springforbi.
 Stensborgs Trädskolor v/ Erland Johansson, Karlstad, Sverige.
 Stope, Erik, forstkandidat, Rugårdsvej 149, Odense.
 Søegaard, Bent, amanuensis, forstkandidat, Arboretet, Hørsholm.
 Sønderhousen, Erik, havebrugskandidat, Forsøgsstationen Hornum.
 — O., ingeniør, Skovbakkevej 3, Charlottenlund.
 Sørensen, A. Noll, kriminaloverbctjent, Østerbrogade 114, København Ø.
 — Anton, anlægsgartner, Arnold Nielsens Boulevard 43, Valby.
 — C. Th., havearkitekt, Ved Bellahøj 18, Brønshøj.
 — D. Kjærsgaard, frue, Kellersis, pr. Kvistgaard.
 — N. M., overgartner, Humleore, Kværkeby.
 — Sven Th., gartner, Vilvorde, Charlottenlund.
 — Th., professor, dr. phil., Gothersgade 140, København K.
 Taplov, Jytte Hjo, havebrugskandidat, fru, Carlsberglaboratoriet, Gl. Carlsbergvej 10, Valby.
 Telemark Landbruksbibliotek, Søve, Ulefoss, Norge.
 Tellerup, E., kriminalassistent, Ærtevej 9, Brønshøj.
 Tholle, Johs., havearkitekt, Laurits Sørensens Vej 2, København F.
 Thomsen, Johs., planteskoleejer, Islevdalvej 180, Brønshøj.
 Thorup, Søren, landbrugskandidat, Grøntofte 4, Søborg.
 Thøgersen, C. G., planteskoleejer, Kildehus, Gl. Ry, Ry.
 Tillisch, Erik, godsejer, forstkandidat, Rosenfeldt, Vordingborg.
 Tolstrup, E., skovrider, Hedegrænsen 38, Glostrup.
 Treschow, N.-G., fuldmægtig, Frb. Runddel 3A, København F.
 Uppsala Universitets institution för systematisk botanik, Botaniska Museet, Uppsala 1, Sverige.

Varming, A., gårdejer, Gl. Skamling, Dalager.
Wedege, H., klostergartner, Gisseløld Kloster, Haslev.
Vedel, A. H., viceadmiral, dr. h. c., Rypevej 13, Hellerup.
— Helge, amanuensis, lektor, Højdevang 16, Hørsholm.
Vendelsøe, C. M., skovrider, Valsølillegård, Jystrup.
Volsøe, H., dr. phil., Fåborggade 5, København Ø.
Ødum, S., stud. mag., Otto Mønstedts Koll. Rektorparken 2, København N.V.
Østergaard, Jens, havebrugskandidat, Åløkkevej 3 B, København F.
Østifternes Haveselskab, konsulent Henning J. Rasmussen, Allerslev.

Ialt 271 medlemmer.

Register til steder, besøgt på ekskursioner 1949–1959

	Side
Akademihaven, Sorø	295
Aksel Olsen's Planteskole, Kolding	158, 182, 596
Almindingen	610
Ansgarankegget, Odense	300
Arboretet, Almindingen	610
Arboretet, Hørsholm	294
Asgar M. Jensen's Planteskole, Holmstrup	297
Assistens Kirkegård, København	495
Bastemose, Almindingen	611
Batteriskoven, Hindsgavl	180
Bernstorff Slotspark	503
Bispebjerg hospitals park	607
Blykøbbe plantage, Sandflugtskoven v. Rønne	608
Bolsterbjerg, vest for Almindingen	611
Bornholm	608
Borup Ris	613
Botanisk Have, København	303
– – Århus	194
Brahetrolleborg park	588
– skov	591
Bregentved, »Lille og Store Pinet«	497
– park	496
Broholm	601
Bækkelund krat, Hald	502
Bækkeskov	91
Børgesens have, Dr., Hellebæk	85, 607
Carlsbergs Æresboligs have	292
Christianshøj	611
Den gamle by, Århus	192
Den Erichsenske gård, Rønne	612
Den kgl. Veterinær og Landbohøjskoles Have	613
Dollerup Bakker	502
Dr. Børgesens have, Hellebæk	85, 607
Dronninggaard	187
D. T. Poulsens Planteskole »Kelleris«, Kvistgaard	286
Dyddalen	609
Egelund (D.F.F.)	587
Egeskov	592
Ellesøpark, Vedbæk	505

	Side
Enrumpark, Vedbæk	505
Erichsenske gård, Den. Rønne	612
Farum skovdistrikt	183
Feldskovarberetet, Sorø	294
»Fileten« Farum skovdistrikt	183
Folehave Skov	598
Forstbotanisk Have i Asmildkloster-plantage, Viborg	500
— — Charlottenlund	189
Forsthaven, Århus, Forstbotanisk Have, Århus	191
Fredensborg Slotspark	587
Frederiksberg Have	293
Fuglsang park	507
Gammel Køgegaard	195
Gammelmosen	597
Gisselfeld Have	302
Gjorslev	87
— Bøgeskov	87
Glorup	598
Grøndalsparken, København	81, 593
Gudhjem	609
Gunderslevholm	613
Hald	502
Hammershus	608
Hans Tavsens park, København	495
Havreballeskov, Århus	190
H. C. Andersenstaden, Odense	300
Hellebæk skov	85
Herlufsholm have	287
— pinetum	453
— pinet	596
Hesede »planteskole« (Hesede skov) (Paradisets have)	302
Hindsgavl	187
Holbæk	594
Hornbæk plantage	606
Horneby sand	606
Hulkærhus planteskole	503
Humleøre	507
Jagt- og Skovbrugsmuseet, Hørsholm	598
Jensen's, Asger M., Planteskole, Holmstrup	297
Jomfrubjerget, Almindingen	611
Jægerskoven, Århus	191
»Kelleris«, D. T. Poulsens planteskole, Kvistgård	286
Kildekrog	606
Klosterhaven, Odense	300
Knuthenborg park	291
Kongens have, København	198
— — , Odense	300
Kongebrokskov, Hindsgavl	181
Korinth	588

	Side
Krengerup park, Sakskøbing	290
Krogerup Højskoles have	285
»Krogerup« Statsskovenes Planteavlstation	286
Københavns Kommunes gartneri, Bispebjerg	606
Landbohøjskolens have	613
Langesø	301
Ledreborg park	593
Lillevang, Farum	183
Lindvangsparken, København	592
Maglebykov, Gjorslev	87
Mariebjerg Kirkegård	597
Marienlyst, Helsingør	608
Mathildeskoven, Hindsgavl	180
Melsted, Strandlyst, Bornholm	609
Mindeparken, Århus	192
Munkemosen, Odense	300
Mølledalen, v. Hammershus	608
Mørdrupgård	185
Nysø	90
Nørreskov, Farum, »v. Langenske Plantage«	183
Næsseslottet, Holte	187
Olsen's, Aksel, Planteskole, Kolding	158, 182, 596
Paradisdalen, Hammeren	608
Pinetet, Herlufsholm	287, 453, 596
– Langesø	301
– v. Filsofgangen, Sorø Akademi	296
Poulsens, D. T., Planteskole »Kelleriis«, Kvistgaard	286
Præstø	90
Randkleveskåret	610
Rudkøbing, Apotekerhaven	604
– Ørstedsparken	604
Rungsted villahaver	504
Rytterknægten	611
Rømerhaven, Århus	193
»Rømers ædelgraner«	611
Rønne	612
Raadmandshave, Næstved	287
Raagelundsgårds Skov og Have, v. Dynddalen	609
Sandvig	609
Sandflugtskoven v. Rønne	608
Skamling, Varming's have	595
Skejten, Fuglsang	515
Skjoldnæsholm Skovdistrikt	523
Skovfoged Boots have	606
Slagslunde Skov	185
Slotslyngen, Hammeren	608
Sommariva, v. Helsingør	608
Sorø Akademis have	295
Stammershalle	609

	Side
Stanghede, Bækkelund, Hald	502
Statsskovenes Arboret, i Almindingen	610
– Planteavlsstation »Krogerup«	286
Store Elmue	89
Strandegaard Dyrehave	89
Svenstrup	506
Syvdalen, Den geografiske Have, Kolding	158, 182, 596
Søndermarken	293
Tange Skov	603
Tappernoje Krohave	91
Teglstruphegn	85
Tejn	609
Tranekær	604
Tykken, Fakse Ladeplads	89
Universitetets Botaniske Have, København	303
Universitetsparken, København	523, 587
Uggeløse skov	185
Vallerød, villahaver	504
Vallo	177, 598
Vennelystparken, Århus	194
Vestre Kirkegård	594
Vilvorde, Charlottenlund	504
Ørsted parken, København	198
– – , Rudkøbing	604
Østre Anlæg	199
Aalholm park, Nysted	515

REGISTER

til de i bd. 1 (hæfte I–V) omtalte eller nævnte planter, ordnet efter deres internationale navne; hvor teksten *kun* indeholder et dansk navn, er dette anført i parentes efter sidehenvisningen. Sidetal trykt med fed sats henviser til udførligere omtale. En asterisk (*) betyder, at der i tilknytning til omtalen er et billede. To asterisker (***) angiver, at der i artiklen er flere billeder.

INDEX

to Latin plant names in vol. 1. A fat figure indicates that somewhat more than the mere name can be found. One or two asterisks indicate one, or more than one picture, respectively. If only the Danish name is used in the text, this name is written in brackets after the figure indicating the number of the page.

- Abies 179, 259, 263, 418, 450, 475
- alba 165, 166, 183, 261, 261, 267, 285, 288, 295, 301, 301* (Ædelgran), 457, 500, 509, 518, 519, 519, 520, 520, 520, 541, 588, 589, 591, 596, 599, 600, 600, 600, 601, 603, 603, 611
 - -- × grandis 509
 - -- × nordmanniana 508, 514
 - amabilis 176, 288, 470*, 500, 524, 561*, 609
 - balsamea 174, 196, 288, 457, 463, 473, 473, 500, 523, 596
 - -- macrocarpa 267
 - -- nana 174, 174
 - cephalonica 88, 181, 288, 296, 297, 303, 458, 470, 470, 471, 472, 472, 473, 475, 476, 476, 497, 497, 500, 505, 509, 518, 519, 523, 591, 591, 593, 600, 602, 605, 611
 - -- apollinis 497, 599
 - -- borisii-regis 89
 - -- × nordmanniana 89
 - -- »Reginæ Amaliæ« 458
 - -- subpubescens 518
 - cilicica 500
 - concolor 175, 175, 177, 181, 261, 285, 288, 500, 503, 521, 590, 594, 595, 611
 - -- lowiana 86, 288, 471, 500, 524, 609
 - equi-trojani 497
 - faxoniana 166, 166, 166, 166, 167, 167, 167, 167, 167, 419, 611
 - firma 169, 169, 193, 288, 297, 500, 523
 - forrestii 159, 162
 - fraseri 196, 261, 267, 596
 - -- × veitchii 267, 267

- Abies grandis* 88, 175, 175, 175, 196, 261, 261, 265, 266*, 268, 288, 297, 301, 302, 455, 456, 457*, 470, 474, 475, 497, 503, 518, 518, 520, 596, 600, 602, 603, 611, 611,
- *holophylla* 167, 172, 596, 611
 - *homolepis* 88, 171, 171, 268, 285, 287, 288, 301, 419, 471, 471, 473, 475, 477, 497, 500, 523, 590, 590, 594, 611
 - - × *veitchii* 288, 456, 474
 - *Kaempferi* 567
 - *koreana* 149, 287, 471
 - *lasiocarpa* 176, 177, 295, 301, 471, 523, 599
 - - *arizonica* 497, 500, 523, 590, 596
 - *lowiana* 285, 301, 497, 600
 - *magnifica* 176, 181, 288, 297, 473, 587
 - *mariesii* 470, 472
 - *nobilis* 88, 175, 176, 181, 296, 497, 509, 588, 591, 596, 602
 - - *glauca* 175, 497, 497
- Abies nordmanniana* 158, 158, 159, 177, 179, 181, 187, 188, 261, 261, 267, 267, 267, 268, 288, 296, 301, 469, 471, 471, 475, 477, 478, 497, 497, 497, 497, 498, 500, 501, 503, 505, 510, 513, 517, 520, 521, 541, 588, 589, 591, 596, 599, 605, 611
- - *pendula* 297
 - *numidica* 296, 501, 503, 596
 - *pinsapo* 181, 261 287, 295, 297, 302, 478, 498, 501, 503, 504, 520, 590, 590, 596, 609 (stort træ), 612
 - - × *alba* 267
 - - *argentea* 287
 - - »Kelleriis« 287
 - - × *nordmanniana* 267, 268
 - *procera* 288, 297, 301, 469, 501, 502, 523, 524, 611
 - - *argentea* 287
 - *recurvata* 167, 167, 167, 419
 - *sachalinensis* 168, 172, 189, 288, 477, 523, 611
 - *sibirica* 189, 297, 501, 524
 - *sutchuenensis* 168, 287, 419
 - *umbellata* 88
 - *veitchii* 168, 169, 170, 170, 170, 177, 181, 261, 268, 296, 501, 523, 611
 - *vilmorinii* 287, 596
- Acacia* 147
- Acanthopanax* 435
- *ricinifolius* 184
 - *simonii* 164
- Acer* 450
- *campestre* 84, 249*, 506, 506, 509, 515, 517, 519, 547, 591, 593, 601, 601, 602, 607
 - - *austriacum* 84
 - - *hebecarpum* 195, 295
 - - × *lobelii* 436
 - *cappadocicum* 89, 91, 178, 199, 199, 295, 295, 498, 504, 593, 593, 599
 - - *rubrum* 159
 - *carpinifolium* 169, 482

- Acer caudatum* ukurundense 295
- *circinatum* 176, 295, 596, 608
 - *cissifolium* 171
 - *crataegifolium* 171
 - *davidii* 163
 - *ginnala* 168, 172, 504, 505, 514, 592, 596, 605, 611, 611
 - *griseum* 164, 471, 471, 472
 - *heldreichii* 193
 - *hyrcanum* 89, 295
 - *japonicum* 170, 170, 170, 170, 596
 - - *aureum* 170
 - *lobelii* 87, 89, 198, 199, 295, 504
 - *macrophyllum* 295, 482, 593
 - *mandschuricum* 295
 - *maximowiczii* 167, 295
 - *mono* 167, 168, 194, 295
 - *monspessulanum* 295, 595
 - *neglectum* 436
 - *negundo* 174, 175, 232, 495, 496 (♂), 496, 496, 522
 - - *auratum* 173
 - - *aurea* 295, 590
 - - *pseudocalifornicum* 90
 - - *variegatum* 174, 511
 - *nikoëense* 169
 - *obtusatum* 504
 - *opalus* 89, 295
 - - *tomentosum* 295
 - *palmatum* 85, 169, 171, 503, 596, 605
 - - *atrolineare* 596
 - - *atropurpureum* 169, 171, 171, 511, 590, 591
 - - *dissectum atropurpureum* 169
 - - »Kanzaku« 171
 - - *sanguineum* 596
 - - *varieteter* 592
 - *pensylvanicum* 286, 295, 303, 482
 - *platanooides* 83, 166, 195, 518, 518, 520, 547, 552, 593, 602, 605
 - - *lorbergii* 158
 - - *palmatifidum* 89, 158
 - - *pictum* 158
 - - *rubrum* 448, 506, 589, 592
 - - *superba* 607
 - *pseudoplatanus* 195, 285, 295, 296, 496, 519, 547, 552, 599, 602, 605
 - - *erythrocarpum* 164, 496
 - - *falvo-variegatum* 599, 605
 - - *leopoldii* 496, 519
 - - *spaethii* 166
 - - *tomentosum* 495, 517, 599
 - *pseudo-sieboldianum* 171
 - *rubrum* 232, 496, 519

Acer rufinerve 169, 170, 295, 482, 596

- *saccharinum* 91, 173, 198, 295, 482, 504, 513, 519, 592, 593, 599, 603, 605, 605
- - *laciniatum* 605
- - *lutescens* 173, 175
- - *pyramidalis* 173
- - *tripartitum* 173
- - *Wien* 448
- *saccharum* 173, 174, 482, 603
- *spicatum* 173
- *tataricum* 172, 193, 194, 295, 295, 504, 506, 593
- *tetramerum* 178, 286, 295, 596
- - *betulifolium* 166, 167, 167, 295
- *trautvetteri* 193
- *zoeschense* 436

Actinidia 421, 486

- *arguta* 172, 431
- *kolomikta* 162, 286, 434, 441, 499, 607

Aesculus arguta 230

- *carnea* 173, 447, 499, 504, 512, 512, 514, 519, 519, 594, 602, 613
- *glabra* 173, 298, 504
- - *leucodermis* 520
- *hippocastanum* 107, 198, 230, 291, 447, 469, 496, 499, 513, 517, 518, 547, 597, 599 (allé, 16 træer), 602
- - *flore pleno* 448
- - *laciniata* 165
- *×hybrida* 175, 447
- *mutabilis* 447
- *neglecta* 519
- *octandra* 92, 447, 496, 496, 504, 512, 512, 513, 514, 519, 521, 593 (rod-blomstret), 599 ?
- - *virginiana* 500, 520
- - *virginica* 605
- *parviflora* 173, 287, 297, 448, 520, 603, 607, 613
- *pavia* 499, 600
- - *atrosanguinea* 173
- - *virginiana* 519

Ailanthus altissima 86, 89, 163, 164, 166, 177, 231, 232, 290, 440, 500, 516, 519, 521, 521, 604, 609, 612

- - *pendulifolia* 440
- *glandulosa* 184, 496, 605

Akebia quinata 196, 431, 431, 607**Alnus cordata** 89, 198, 230, 422, 595

- - *×subcordata* 610
- *glutinosa* 195, 213**, 249*, 255, 422, 503, 513, 543, 552, 602
- - *aurea* 422
- - *×cordata* 605
- *incana* 83 (Grå-El), 164, 184, 422, 543, 552, 603
- - *aurea* 165
- - *laciniata* 166, 166

- Alnus japonica* 171
 - *rubra* 587
 - *subcordata* 184, 228, 230, 422
 - - \times *incana* 158, 228
 - *viridis* 422
Amelanchier 427
 - *asiatica* 164
 - *laevis* 173, 174, 175, 175
 - *oblongifolia* 166, 430
 - *ovalis* 165
 - *sanguinea* 173
 - sp. 226
 - *spicata* 430, 519, 522, 611, 613
Amorpha 426
Ampelopsis 163, 421, 486
 - *aconitifolia glabra* 431
 - *brevipedunculata maximowiczii* 168
 - *megalophylla* 431
Amygdalus communis 609
Andrachne colchica 445
Aralia 435
 - *chinensis* 166, 167, 171, 484
 - - *nuda* 231
 - *elata* 171, 605, 607
 - *spinesa* 609
Araucaria araucana 180**
Arceuthobium oxycedri 49
Arctostaphylos nevadensis 443
 - *uva-ursi* 443
Aristolochia 421
 - *durior* 486, 498, 499, 499, 499, 612
 - *sipho* 607
 - *tomentosa* 486
Aronia 427
 - *arbutifolia* 430
 - *melanocarpa* 173, 430
 - *prunifolia* 430
Arundinaria 441
Asimina triloba 189
Atraphaxis buxifolia 441
 - *frutescens* 431, 441
Aucuba japonica 510
 - - *concolor* 443
 - - *variegata* 443
Azalea 443

Berberis 446, 447, 503, 520
 - *aggregata* 162
 - *amurensis* 172, 484

- Berberis brachypoda* 164
- *buxifolia nana* 441
 - - *pygmæa* 510
 - *candidula* 163
 - - *× verruculosa* 159
 - *concinna* 159
 - *declinata* 520
 - *dictyophylla* 162, 297
 - *dielsiana* 162
 - *francisci-ferdinandii* 597
 - *francisci-ferdinandii × vulgaris* 163
 - *gagnepainii* 162, 441, 592
 - *hookeri viridis* 297
 - *julianae* 159, 159, 297, 441
 - *koreana* 168, 484, 597
 - *linearifolia* 298
 - *morrisonensis* 484
 - *ottawensis purpurea »superba«* **153***
 - *parvifolia* 168, 297
 - *prattii* 507
 - *sieboldii* 171
 - *stenophylla* 441
 - *thunbergii* 507, 510, 589, 592
 - - *atropurpurea* 508, 544
 - - *tricolor* 170, 171
 - - *variegata* 170
 - *vernae* 167, 597
 - - *× vulgaris* 597
 - *verruculosa* 441*
 - *virescens* 484
 - *vulgaris* 87, 196, 198, 520, 520, 520, 595
 - - *atropurpurea* 597
- Berberis kulingensis* 431
- Betula* 83 (Birk), 450
- *albo-sinensis* 162, 297
 - - *septentrionalis* 162, 162, 162, 167, 167, 167, 167, 422
 - *aurata* 518, 602
 - *costata* 169
 - *davurica* 171
 - *ermanii* 169, 171, 172, 178, 421, 592, 596
 - *grossa* 469, 469, 609
 - *humilis* 166, 422
 - *lenta* 173, 596
 - *lutea* 173, 174, 232, 268, 605
 - *mandschurica japonica* 171
 - - *szechuanica* 162, 166, 168, 168, 168, 168
 - *maximowicziana* 169, 181, 184, 189, 226, 228, 472, 482, 609
 - *medwediewii* 286, 422, 441
 - *middendorffii* 198, 421

Betula nana 165, 421

- nigra 175, 175, 175, 175, 475
- papyrifera 174, 226, 226, 230, 230, 232, 293, 421, 506, 516, 596, 605, 606
- - neoalaskana 472
- pendula 266*, 267, 421, 470, 471, 471, 476, 476, 476, 477, 477, 521, 522, 543, 552
- - »Bøghs« 164, 165
- - laciniata 448
- pendula youngii 165, 543
- platyphylla 469
- populifolia 174, 233
- pubescens 421, 543, 552, 608
- - ×lenta 199
- pumila 164
- utilis prattii 163
- verrucosa 83, 197, 289, 482, 497, 497, 599, 602, 606, 608
- - dalecarlica 601, 606
- - pendula 590
- - tristis 497, 589
- - youngii 600

Biota orientalis 91**Broussonetia papyrifera** 435, 440**Bruckenthalia spiculifolia** 443**Buddleia** 448

- alternifolia 297
- davidii 162, 510, 512
- - »amplissima« 162
- - »Farrers Dværg« 162
- - »Farrers Kæmpe« 162
- - »Heliotrop« 162
- - »Île de France« 162
- - nanhoensis 162
- - »Royal Red« 162
- - »Svanelil« 162
- - »Tovelil« 162
- - »Vesselil« 162
- - »White Cloud« 162

Buxus japonica 171

- microphylla koreana 168, 172
- sempervirens 164, 292, 448, 518
- - bullata 416, 510
- - macrophylla 485
- - rotundifolia 485

Callicarpa 232, 418

- dichotoma 435
- japonica 435
- - »Ametyst« 170
- - leucocarpa 170

Calluna 165, 443

- Calluna vulgaris* 547, 552
Calophaca 426
Calycanthus fertilis 445
 – – *ferax* 445
 – *floridus* 596
 – *occidentalis* 445, 512, 596
Camellia 604
Campsis 440
 – *grandiflora* 604
 – *radicans* 431, 431, 604
 – – *tagliabuana* 431
Caragana 426
 – *arborescens* 169, 233, 233, 507, 512, 518, 606
 – – *lorbergii* 91, 169
 – – *pendula* 448
 – *boisii* 164
 – *chamlagu* 167
 – *frutex* 484
 – *fruticosa* 484
 – *jubata* 168
 – *maximowiczii* 167
 – *spinosa* 168
Carpinus betulus 166, 249*, 422, 497, 511, 513, 519, 601, 602, 603, 611, 611 (plantet
 for 1812)
 – – *heterophylla* 448, 513
 – – *incisa* 422, 448, 505, 605
 – – »*pyramidalis erecta nova*« 164
 – – *quercifolia* 93
 – *cordata* 170
 – *orientalis* 422
 – *turczanowii* 168
Carya 111, 293
 – *alba* 112, 230
 – *cordiformis* 230, 231, 231, 232, 293, 516, 611
 – *glabra* 610
 – *ovalis* 437
 – *ovata* 112, 173, 184, 290, 496, 505, 513, 596, 609
Caryopteris clandonensis 441
 – *incana* 441
 – *tangutica* 604
Castanea crenata 170
 – *mollissima* 162, 168
 – *sativa* 84, 92, 107*, 179, 184, 187, 187, 189, 194, 228, 230, 231, 285, 290,
 292, 300, 300, 301, 448, 475, 475, 478, 496, 496, 499, 500, 505, 511,
 511, 511, 518, 519, 521, 595, 600, 602, ~~604~~, 605, 605, 610, 611, 612
 – *seguinii* 295
Catalpa bignonioides 174, 187, 232, 440, 495, 504, 595, 602, 608
 – *hybrida* 187, 298
 – *ovata* 163, 187, 440

- Catalpa speciosa* 173, 175, 440, 478, 609
Ceanothus americanus 174
 -- *pallidus roseus* ? 604
Cedrela sinensis 91, 436
Cedrus atlantica 181, 503, 603, 604, 610
 -- -- *glauca* 301, 445, 596, 597
 -- *deodara* 159, 159, 471, 474, 509
 -- *libani* 474
Celastrus 421, 434, 469, 472, 486
 -- *orbiculatus* 163, 163, 431, 434, 607
 -- -- *punctata* 447
 -- *scandens* 300, 609, 612
 -- *strigillosa* 447
Celtis 434
 -- *australis* 173
 -- *bungeana* 434
 -- *occidentalis* 91, 434
Cephalanthus occidentalis 175, 436
Cephalotaxus drupacea 419
 -- -- *fastigiata* 170, 419, 510
 -- *fortunei* 162, 164
Cerasus avium 230, 231, 231, 231, 232
 -- *serotina* 231, 231
Cercidiphyllum japonicum 85, 86, 163, 170, 170, 178, 228, 230, 230, 230, 285, 295,
 424, 441, 504, 505, 505, 505, 512, 593♀, 596♂, 596 (kort-
 stilket), 598♀
 -- -- *magnificum* 171
 -- -- *sinense* 164
 -- *magnificum* 424, 471, 474
Cercis canadensis 174, 426, 431
 -- *siliquastrum* 232, 426, 431, 484, 604
Chaenomeles 427
 -- *japonica* 430, 509
 -- -- *alpina* 170, 430
 -- *lagenaria* 170, 233, 430, 511, 511, 597
 -- -- *cardinalis* 171
 -- -- *morloosii* 169
 -- -- *simonii* 162, 169
 -- -- *umbilicata* 171, 430
 -- -- *wilsonii* 430
 -- *superba* 592, 607
Chamaebatiaria millefolium 441
Chamaecyparis 297, 301, 419, 442, 442, 445, 463, 476, 477
 -- *filifera aurea* 170
 -- *lawsoniana* 175, 180, 191, 261, 267, 267, 267, 289, 469, 470, 470, 470,
 470, 471, 471, 472, 474, 474, 476, 477, 478, 497, 497, 510,
 516, 518, 518, 518, 524, 542, 590, 592, 602, 603, 605, 611
 -- -- *allumii* 518, 518, 588
 -- -- *argentea* 588, 589, 590

- Chamaecyparis lawsoniana* fraseri 511, 514
- - glauca 588, 601
 - - »Herlufsholm« 605
 - - var. intertexa 590
 - - lanei 509
 - - nana 473, 503, 591
 - - pendula 510, 511, 511, 589
 - - rosenthalii 503
 - - »Triumph van Boskoop« 176
 - - viridis 605
 - nootkatensis 91, 176, 198, 289, 469, 470, 470, 471, 471, 473, 474, 497, 500, 504, 590, 601, 608, 611, 613
 - - nana compacta 176
 - - nidiformis 176
 - - pendula 176, 590, 590, 605
 - obtusa 170, 170, 170, 170, 180, 289, 471, 475, 523, 596, 601, 607, 611
 - - gracilis 169
 - - lycopodioides 591
 - - nana 591
 - - pygmaea 170
 - - tetragona aurea 170
 - pisifera 169, 180, 289, 475, 497, 509, 517, 523, 588, 594, 601, 611, 612
 - - filifera 169, 169, 171, 289, 473, 613
 - - - aurea 509
 - - - nana 170
 - - nana 471
 - - plumosa 169, 170, 289, 470, 477, 477, 497, 518, 589, 603
 - - - ad squarrosa 511
 - - - aurea 170, 470, 497, 602, 603, 605
 - - - squarrosa 292, 477, 477, 505, 518, 589
 - thyoides 91, 187, 290, 303
 - - ericoides 91, 291, 417
- Chamaedaphne calyculata* 443
- Chionanthus virginicus* 174, 174, 436
- Choisya* 440
- Cladrastis lutea* 174, 175, 292, 426, 504
- Clematis* 193, 421
- brevicaudata 167
 - fargesii souliei 475
 - montana rubens 434, 486, 510, 607
 - patens 431
 - serratifolia 167
 - sp. 499
 - tangutica 486
 - vitalba 165, 486, 510, 605
- Clerodendron trichotomum* 170, 171, 303, 436, 604, 610
- Clethra alnifolia* 175, 297, 598
- barbinervis 170
- Colutea* 426

- Colutea arborescens* 511
 – *media* 484
Conopholis americana 435
Coriaria japonica 436, 484
Cornus 423, 443
 – *alba* 424, 519
 – – *kesschringii* 169
 – – *sibirica* 169
 – *amomum* 174, 484
 – *bretschneideri* 484
 – *florida* 174, 175, 424, 596
 – – *xanthocarpa* 470
 – *glabrata* 484
 – *kousa* 169, 170, 170, 424, 475, 604
 – *macrophylla* 159, 166, 168
 – *mas* 84, 165, 198, 424, 475, 476, 510, 519, 593, 596, 604
 – *obliqua* 174
 – *officinalis* 171
 – *pubescens* 484
 – *racemosa* 424, 484
 – *sanguinea* 83, 255, 504, 519, 520, 522, 596, 608
 – *sp.* 472
 – *stolonifera* 84, 174, 513, 605
 – – *flaviramea* 174, 175
 – – *nitida* 508
Coronilla 426
Corylopsis 440, 445
 – *pauciflora* 77
 – *platypetala* 78
 – *spicata* 77, 169
 – *veitchiana* 470, 473
 – *willmottiae* 78*, 163
Corylus 255
 – *avellana* 249*, 422, 543
 – – *contorta* 166, 422
 – – *heterophylla* 422
 – – *pendula* 596
 – – *tortuosa* 596
 – *chinensis* 422, 436
 – *colurna* 83, 159, 194*, 198, 286, 422, 504, 505, 593, 596, 609, 611
 – *colurnoides* 285, 291, 422, 521
 – *cornuta* 422
 – *heterophylla* 422, 436
 – *maxima* 422, 516
 – – *atropurpurea* 514
 – – *purpurea* 165, 422, 592
 – *sieboldiana* 422
 – – *mandschurica* 172
Cotinus coggygria 162, 165, 177, 440, 512, 592, 609

- Cotinus coggygria purpurea* 607
 – – »Purpurparyk« 166
- Cotoneaster* 193, 418, 427, 430, 441, 449
 – *acutifolia* 158, 166, 167, 172, 508
 – *adpressa* 168
 – – *praecox* 485
 – *bullata* 163, 163, 484, 508, 509
 – *dielsiana* 162, 163, 508, 511, 512, 592
 – *divaricata* 163, 164, 484
 – *foveolata* 164, 164, 164
 – *franchetii* 159
 – *frigida* 159, 484
 – – × *salicifolia* »Brændkjær« 158, 159
 – *henryana* 163, 484
 – *horizontalis* 163, 186, 485, 510, 544
 – – *prostrata* 163
 – – *wilsonii* 484, 485
 – *integerrima* 165, 165, 609
 – *lucida* 167, 289, 456, 469, 469
 – *melanocarpa* 609, 610
 – *microphylla cochleata* 159
 – *multiflora* 484
 – – *calocarpa* 167
 – *obscura* 163, 484
 – *racemiflora soongarica* 169, 169
 – – *veitchii* 484
 – *rosea* 159
 – *salicifolia floccosa* 162
 – *simonsii* 159
 – *tomentosa* 158
- Crataegomespilus* 449
 – *asnièresii* 427, 448, 482
 – *dardari* 427, 482
 – *grandiflora* 303, 427
- Crataegus* 146, 193, 255**, 449, 512
 – *altaica* 427
 – *arkansana* 174
 – *arnoldiana* 173, 427
 – *azarolus* 427
 – *calpodendron* 174, 427, 482, 519
 – *chlorosarca* 171, 482
 – *coccinea* 83, 174, 427, 506
 – *crus-galli* 83, 173, 426, 589, 596, 604
 – *dippeliana* 83
 – *douglasii* 426, 482
 – *dsungarica* 83
 – *durobrivensis* 173
 – *flabellata* 600
 – *fontanesiana* 426

- Crataegus hiemalis* 427
- *intricata* 427
 - *kansuensis* 167
 - *lambertiana* 427
 - *latifolia* 174
 - ×*lavallei* 83, 174, 482
 - *macracantha* 173, 427
 - *monogyna* 255*, 427, 499, 515, 517, 517, 517, 544, **552**, 599, 608
 - fl. *rubro* pl. 602
 - *paulii* 512, 592
 - *pteridifolia* 166, 427
 - *stricta* 605
 - *nitida* 174
 - *orientalis* 431, 517, 517, 605
 - *oxyacantha* 249, 427, 515, 591, 608
 - *aurea* 166
 - *paulii*, 496, 520
 - *oxyacantha pteridifolia* 165
 - *punicea* 164
 - *phaenopyrum* 174
 - *pinnatifida* 167
 - *prunifolia* 83, 174, 482, 506, 589, 593, 596
 - *splendens* 174
 - *punctata* 427, 482, 596, 600, 602, 608
 - *aurea* 173, 173, 173, 427, 482
 - *rotundifolia* 173
 - *sanguinea* 169
 - *sorbifolia* 427, 427
 - *submollis* 173, 174, 427, 474, 506, 512, 513, 517, 589, 590, 600, 602, 605, 608
 - *succulenta* 173
 - *wattiana* 83
- Cryptomeria* 463
- *japonica* 88, 169, 170, 170, 180, 289, 301, 445, 456, 469, 471, 472, 473, 475, 587, 594, 596, 609, 611
 - -- *araucarioides* 170
 - -- *elegans* 509, 510, 596, 612
 - -- *globosa nana* 297
- Cunninghamia lanceolata* 162, 287, 297, 473, 474, 596, 597, 609 (grøn), 609 (blågrøn)
- Cupressus arizonica* 473
- Cydonia* 427
- *oblonga* 159, 430
 - -- *lusitanica* 158, 159
 - -- *maliformis* 430
 - -- *pyriformis* 430
- Cytisus* 426
- *decumbens* 441
 - *praecox* 441
 - - *flore albo* 441
 - *purpureus* 441

- Cytisus scoparius* 546, **552**
 – *sessilifolius* 166
 – *supinus* 165
- Danaë racemosa* 441
- Daphne* 418
 – *altaica* 159
 – *cneorum* 503, 597
 – *giraldii* 436
 – *laureola* 512
 – *mezereum* 88, 231, 591
 – – *alba* 165
 – *retusa* 162
- Davidia* 449*
 – *involverata* 85, 163, 286, 443*, 505, 598, 607
 – – *laeta* 444
 – – *vilmoriniana* 164, 164, 444
- Decaisnea fargesii* 163, 231, 231, 303, 431, 436, 475, 484, 605
- Deutzia albida* 162
 – *gracilis* 170, 447, 512
 – *hypoglauca* 164
 – *longifolia veitchii* 168
 – *rosea grandiflora* 162, 163
 – *scabra* 166, 167, 171, 447, 511, 512, 519
 – – *candidissima* 167
 – – *plena* 167
 – *vilmorinae* 164, 164, 164
- Diervilla* 422
- Diospyros lotus* 418, 436, 612
 – *virginiana* 189
- Dipelta floribunda* 163, 295
 – *ventricosa* 422
- Dipteronia sinensis* 164, 286
- Dirca palustris* 175
 (Douglas) **556****
- Elaeagnus angustifolia* 84, 158, 166, 193, 593, 605
 – – *orientalis* 416
 – *multiflora* 298
 – *pungens ebbingei* 607
 – *umbellata* 164, 170
- Empetrum nigrum* 546, **552**
- Enkianthus campanulatus* 169, 170, 443, 505
 – – *palibinii* 286
- Ephedra equisetina* 442
 – *lichiangensis* 419
 – *major procera* 419, 442
- Erica* 165, 443
 – *arborea alpina* 297

Frica carnea 418

- *terminalis* 418
- *tetralix* 547, **552**
- *vagans* 418

Escallonia virgata 604*Eucommia ulmoides* 435, 482*Euonymus alata* 163, 166, 171, 447, 506, 597

- *europaea* 83 (Benved), 165, 166, 255, 257 (Benved), 257 (Benved), 289, 447, 469, 498, 514, 517, 590, 591, 603, 608
- *fortunei* 418, 443, 447
- - *carrierei* 443, 607
- - *colorata* 443
- - *gracilis* 443
- - *vegeta* 443
- *hamiltoniana* 447
- *latifolia* 159, 159, 447, 512, 605
- *maackii* 171
- *nana* 443, 447
- *oxyphylla* 170
- *phellomana* 166, 447
- *planipes* 447
- *sachalinensis* 169, 418
- *sanguinea* 163, 164
- *verticillata* 447
- *yedoensis* 169

Euptelea polyandra 436*Evodia* 440

- *bodinieri* 243
- *daniellii* **247***, 418, 435
- *glauca* 243
- *henryi* **247**
- *hupehensis* **247***, 418, 435, 609
- *officinalis* 243
- *rutaecarpa* 245, 246
- *velutina* **247**

Exochorda giraldii 162, 167, 167, 509, 607

- *grandiflora* 193
- *racemosa* 162, 164

Fagus grandifolia 174, 302, 596

- *orientalis* 91, 158, 434
- *silvatica* 165, 165, 166, **185** (Bog), 186 (Bog), 249, 434, 474, 482, 543, 587, 590 (vrang), 596, 611 («Danmarks bedste Bøge-bevoksning»)
- - *albo-variegata* 448
- - *asplenifolia* 179, 199, 293, 298, 300, 301, 505, 520, 596
- - *atropunicea* 496, 496, 497, 498, 512, 513, 516, 589, 599
- - *atropurpurea* 178 (Blodbog)
- - *cristata* 434
- - *fastigiata* 165

- Fagus silvatica laciniata* 89, 165, 613
 – – »Løndal Krybebøg« 164
 – – *pendula* 165, 300, 590, 591, 595
 – – *quercifolia* 165
 – – *rotundifolia* 596
 – – *zlatia* 166
Ficus carica 431, 510, 609, 610
Fontanesia 440
 – *fortunei* 163
Forestiera acuminata 436
 – *ligustrina* 436
 – *neomexicana* 436
Forsythia 419, 440
 – × *intermedia* 168, 548, 589
 – × – *vitellina* 172
 – *ovata* 168, 172
 – × *spectabilis* 172
 – *suspensa* 511, 606
 – – *atrocaulis* 519
 – – *fortunei* 166
 – – *sieboldii* 162, 167
Fothergilla 440
 – *major* 175, 598
 – *monticola* 174
Frangula alnus 448
Fraxinus 87, 295
 – *americana* 84, 184, 226, 231, 231, 232, 265
 – – *juglandifolia* 174, 175, 440
 – *angustifolia* 440
 – *caroliniana* 89, 199
 – *chinensis rynchophylla* 163, 168
 – *darlingtonii* 226
 – *excelsior* 83 (Ask), 226, 249, 287, 440, 506, 517, 548, 582, 590, 593, 602, 610
 – – *diversifolia* 504
 – – *horizontalis* 600
 – – *lutea* 505
 – – *monophylla* 600, 605
 – – *nana* 166
 – – *pendula* 514, 520, 589, 590, 591, 595
 – *mandschurica* 172
 – *mariesii* 286
 – *obliqua* 226
 – *oregona* 176, 193, 226
 – *ornus* 84, 165, 179, 193, 194, 440, 522, 593, 602, 602, 603, 607, 612
 – *paxiana* 163, 163
 – *pensylvanica* 184, 198, 231, 265, 504, 598
 – – *lanceolata* 174
 – – *variegata* 173
 – *pubescens* 184, 231

Fraxinus pubinervis 171, 226

- quadrangulare 440
- rhynchophylla 89
- sp. 174, 514
- spaethiana 440
- texensis 226
- tomentosa 226
- viridis 184, 231

»Fregatgranen« 611

Fuchsia magellanica 441

Gaultheria shallon 443

Genista 426

- horrida 441
- radiata 441
- sericea 441
- tinctoria 441

Ginkgo 303

- biloba 89, 91, 163, 164, 171, 180, 287, 293, 300, 300, 300, 421, 442*, 470, 471, 485, 495, 496 (♂), 504, 509, 519, 589, 598, 599, 602, 604, 604, 611, 612, 612

Gleditsia aquatica 425

- caspica 425
- ferox **118**
- sinensis 164, 231, 425
- triacanthos **116****, 175, 177, 194, 230, 286, 291, 300, 425, 495, 500, 592, 596, 597, 604
- - inermis 519, 596, 612

Grewia biloba parviflora 445

Gråpoppel (*Populus canescens*) 551*, **553**

Guldlærk **567****

Gunnera 424

Gymnocladus canadensis 91

- dioicus 173, 230, 232, 303, 426, 473, 495, 513, 519, 592, 604, 609

Halesia carolina 173, 436, 505, 609

- monticola 595
- - rosea 591, 595

Halimodendron 426

- halodendron 194

Hamamelis 440

- intermedia 605
- japollis 189, 484, **140****
- japonica 169, 169, 199, 297, 484
- - arborea 169
- mollis 297, 484
- - ×japonica 476
- vernalis 174
- virginiana 174, 292, 297, 423, 475, 484, 496, 505, 521

Hebe 441

Hedera 418, 431, 443

- *colchica* 431
- - *arborea* 431, 431
- - *variegata* 431
- *helix* 195, 231, **278***, 290, 547, **552**, 608
- - *hibernica* 510

Hedysarum multijugum 426, 604

Helwingia japonica 163, 170, 441

Hemiptelea davidii 168, 434, 436

Hibiscus syriacus 441, 505, 604

Hippophaë rhamnoides 165, 169, 498, 509 593, 607

Hippophaës 416

Hoheria glabrata 86

Holodiscus 417

- *discolor* 176, 521

Hydrangea 447

- *arborescens* 424
- - *grandiflora* 173
- - *plena* 589
- *bretschneideri* 164, 167, 424, 598, 607
- *cinerea* 424
- - *sterilis* 173
- *dumicola* 424
- *heteromalla* 424
- *involucrata* 424
- *macrophylla* 424
- *paniculata* 424, 612
- - *grandiflora* 167, 612
- *petiolaris* 162, 169, 421, 424, 441, 486, 510, 597, 607
- *radiata* 424
- *sargentiana* 421, 424
- *serrata* 424
- *villosa* 424
- *xanthoneura* 163

Hypericum androsaemum 418

- *calycinum* 443
- *hircinum* 418
- *hookerianum* 418
- *inodorum* 418
- *moserianum* 443
- *patulum* 418, 443
- - *henryi* 162, 164
- *proliferum* 418

Idesia polycarpa 445, **563***

- - *crispa* **564**
- - *vestita* **564**, 566

Ilex aquifolium 179, 421, 448, 509, 510, 547, 603

Hex crenata 421

- - latifolia 596
- decidua 421
- pernyi 297, 421*, 441
- serrata 169
- verticillata 173, 173

Indigofera 426

- amblyantha 167
- gerardiana 511

Itea virginica 441**Jamesia americana** 176, 436**Jasminum beesianum** 431

- fruticans 441
- humile 431
- nudiflorum 431, 434, 471, 499, 499, 510, 607
- officinale 431, 510, 604

Juglans cinerea 91, 112, 113, 177, 184, 184, 185, 231, 231, 231, 436, 504, 523

- draconis 436
- hindsii 436
- major 230
- mandshurica 113, 172, 231
- nigra 89, **111** (Sort Valnød), 112, 173, 184, 199, 231, 232, 290, 298, 301, 303, 436, 495, 517, 518, 518, 519, 523, 593 (Danmarks højeste), 595, 602, 603, 603, 605, 609
- regia 89, 112, 159, 184, 185, 196, 230, 231, 231, 231, 231, 232, 261, 437, 511, 511, 512, 519, 521, 592, 596, 602
- -- praeparturiens 158, 436
- rupestris 231, 436
- sieboldiana 112*, 113, 114, 171, 184, 184, 196, 228, 228, 230, 232, 261, 266, 436, 596
- - × cinerea 228*, 228, 230
- - cordiformis 437

Juniperus 254*, 297, 445, 463

- chinensis 168, 172 (♀), 442, 506, 520, 520, 521, 596, 599, 601, 605
- - argentea 172
- - japonica 470, 591
- - - aurea 509, 590
- - pfitzeriana 162, 162, 172, 485, 592
- - plumosa aurea 172
- communis 165, 172, 255, 289, 477, 502*, 542, 549*, **550, 552**, 596, 606
- - depressa aurea 175
- - »Ellis krybende« 174
- - oblongo-pendula 165
- - saxatilis 419
- - suecica 442, 511, 514
- excelsa 442
- horizontalis 174, 442
- rigida 289, 290, 472, 472

- Juniperus sabina* 179, 442, 448, 497, 520, 591, 594
- - *tamariscifolia* 442
 - *squamata meyeri* 162, 168, 172, 172, 172, 419, 596, 597
 - - *wilsonii* 162
 - *virginiana* 175, 178, 286, 289, 300, 300, 442, 463, 473, 474, 475, 475, 476, 501, 510, 517, 519, 520, 522, 598, 599, 605, 607, 611
 - - *burkii* 175
 - - *glauca* 175
 - - *pyramidalis* 165
 - - *schottii* 174
 - - *tripartita* 174, 542
- Kalmia angustifolia* 443
- *latifolia* 173, 173, 289, 443, 457, 476, 476, 476
- Kalopanax pictum* 609
- - *magnificum* 611
 - - *maximowiczii* 91, 184, 286, 609*
- Kerria japonica* 171, 445, 508
- Koelreuteria apiculata* 443
- *paniculata* 172, 436, 443, 495, 504, 604
- Kolkwitzia* 422
- *amabilis* 162, 164, 446
- Laburnocytisus adamii* 426, 483, 607
- Laburnum alpinum* 426, 498, 591, 602
- *anagyroides* 165, 276*, 426, 448, 498, 498, 546
 - × *watereri* 165, 599
 - × - »Vossii« 165
- Laricopsis* 569
- Larix* 473, 503
- *amabilis* 569
 - *decidua* 83, 164, 231, 268, 289, 301, 303, 420, 463, 469, 473, 475, 477, 485, 501 509, 520, 521, 521, 589, 601, 603
 - - × *gmelinii* 302, 603
 - - × *leptolepis* 302, 469
 - - × *occidentalis* 472
 - × *eurolepis* 262, 265, 485
 - *gmelinii* 168, 193, 268, 289, 471, 471, 472, 472, 472, 479, 513
 - - *japonica* 196, 266, 268, 501, 524
 - - *koreensis* 196, 501, 524
 - - *olgensis* 172, 196, 268
 - - *principis rupprechtii* 232, 473
 - *griffithii* 473
 - *kaempferi* 569
 - *koreensis* 470, 473
 - - × *leptolepis* 478
 - *laricina* 175
 - *leptolepis* 83, 171, 268, 289, 460, 471, 473, 473, 474, 478, 485, 497, 501, 524, 542, 601

- Larix leptolepis* »Århus Hængelærk« 170
 – – »Syvdalslærk« 171, 171
 – *occidentalis* 420
 – *sibirica* 168, 196, 289, 456, 475, 501
Ledum groenlandicum 443
 – *palustre* 443
Lespedeza bicolor 171, 426, 446
Leucothoë catesbaei 173, 443
 – *keiskei* 170
Libocedrus decurrens 301, 442, 518, 519, 595, 601, 601
Ligustrum 440
 – *amurense* 172, 172
 – *obtusifolium* 171
 – – *regelianum* 170
 – *ovalifolium* 509, 605
 – *vulgare* 165, 517, 548
 – – *chlorocarpum* 164
Liquidambar 440
 – *orientalis* 446, 484
 – *styraciflua* 86, 89, 89, 174, 174, 290, 418, 446, 484, 504, 505, 588, 596, 613
Liriodendron 449
 – *chinense* 163
 – *tulipifera* 86, 88, 89, 91, **109*** (Tulipantræ) 110*, 175, 178, **183** (Tulipantræ), 184, 187, 193, 196, 230, 230, 231, 231, 233, 262, 267, 268, 285, 290, 301*, 303, 438*, 495, 500, 505, 505, 505, 506, 520, 589, 592, 592, 596, 599, 604, 605, 607, 610, 611, 611
Lonicera 419, 421, 422, 431, 436
 – *alpigena* 165
 – *caprifolium* 499, 499
 – *coerulea* 158
 – – *edulis* 166
 – *deflexicalyx* 168
 – *ferdinandii* 166, 168
 – *flava* 486
 – *giraldii* 163, 164
 – *involuta* 176
 – – *serotina* 176
 – *japonica aureo-reticulata* **134***
 – – *fol. aur. var.* 607
 – *korolkovii floribunda* 158, 158, 597
 – *ledebouri* 176, 498
 – *maackii* 167
 – *nitida* 443
 – *periclymenum* 255, 548, **552**, 608
 – – *belgica* 486
 – – *purpurea* 486
 – *pileata* 162, 443
 – *quinquelocularis* 159

- Lonicera ruprechtiana* 172
 -- *sempervirens* 175
 -- *spinosa albertii* 159
 -- *syringantha* 162
 -- -- *grandiflora* 162
 -- *tatarica* 498, 548
 -- -- *alba grandiflora* 164
 -- -- *pulcherrima* 164
 -- -- *rubra* 164, 164
 -- × *tellmanniana* 163, 431, 486
 -- *thibetica* 167
 -- *tragophylla* 162
 -- *xylostium* 164, 165, 496, 548
Loranthus europaeus 49, 435, 449
Lycium 448
 -- *halimifolium* 548, 593
Lyonia ligustrina 443

Maackia amurensis 302, 426, 446
Maclura aurantiaca 596
 -- *pomifera* 440, 446
Magnolia 522
 -- *acuminata* 175, 187, 232, 287, 437, 483*, 504, 505, 519, 592, 603, 605, 607, 609
 -- *kobus* 86, 170, 233, 290, 437
 -- -- *borealis* 171
 -- *obovata* 170, 265, 436*, 438
 -- *schisandra* 596
 -- *sieboldii* 86, 170, 286
 -- *sinensis* 286
 -- × *soulangeana* 169, 290, 437, 496, 510, 511, 513, 589, 591, 604, 605
 -- × -- *lennei* 437
 -- *stellata* 169, 438, 591
 -- *tripetala* 86, 89, 174, 286
 -- *virginiana* 175
Mahoberberis neubertii 443, 447
Mahonia 466
 -- *aquifolium* 289
 -- *bealii* 446, 447
Malus 193, 255**
 -- × *adstringens* »John Downie« 172
 -- × -- »The Fairy« 171
 -- *baccata* 427, 589
 -- -- »Brændkjær« 168
 -- -- *mandshurica* 167, 172, 428
 -- -- *oblonga* 428
 -- -- × *spectabilis* 428
 -- *floribunda* 91, 169, 428, 496, 497, 499, 605, 607
 -- »Frau A. Diltmann« 172

Malus hupehensis 163

- »Hyslop« 172
- ioensis plena 174
- × micromalus 170, 428
- prunifolia 91
 - - fructu coccineo 172
 - - - luteo 167
 - - xanthocarpa 428
- pumila 428, 496, 515, 546, **552**, 605
- - niedzwetzkyana 428, 448
- - paradisiaca 428, 436
- - pendula 589
 - - - »Elise Rathke« 497
- - × silvestris 189
- × purpurea 172, 500, 511, 592, 607, 607
- × - lemoinei 165, 500
- × robusta 167, 516, 592
- sargentii 169, 169, 469, 470, 471, 472
- × scheideckeri 171
- sieboldii 428, 474, 500, 604
 - - arborescens 478
- silvestris 249**, 515, 608
- sp. 472
- spectabilis riversii 428
- toringoides 163
- transitoria 428

Menispermum 421

- canadense 431, 436

Mespilus 426

- germanica 165, 193, 427, 506, 511, 516, 600
- - minor 427

Metasequoia glyptostroboides 162, 189, 197, 230, 262, 265, 445*, 467, 473, 473, 510, 582, 589, 604, 609, 611**Mistelten** 39****Morus alba** 172, 172, 193, 287, 439, 499, **588**, 589, 605, 609

- - constantinopolitana 439
- - tatarica 439
- nigra 300, 431, 439, 511, 544, 604, 609, 609
- rubra 439

Myrica cerifera 418, 588, 591

- gale 543
- pensylvanica 174

Myricaria germanica 424**Neillia** 417

- longiracemosa 163
- sinensis 164
- thibetica 163

Nevusia 417

- Neviusia alabamensis* 174
Nitraria schoberi 441
Nothofagus obliqua 232, 446, 475, 482
 - *procera* 446, 482

Ononis 426
Oplopanax horridus 435
Orixa 440
 - *japonica* 170, 436
Osmanthus ilicifolia myrtifolia 598
Osmarea burkwoodii 594
Osmaronia cerasiformis 423
Ostrya carpinifolia 159, 422, 482
 - *japonica* 422
 - *virginiana* 422, 482, 596, 612
Ostryopsis davidiana 422, 436
Oxycoccus macrocarpus 443
Oxydendrum arboreum 173

Pachistima myrsinites 443
Pachysandra 448, 505
 - *terminalis* 442
 - *variegata* 442
Paeonia delavayi 159, 159, 162, 163, 163, 441*
 - *lutea* 441
 - *lutea* 441
 - *suffruticosa* 167, 441, 512
 - *rosea-superba* 442
 - *rubro plena* 441
 - *spontanea* 442

Parrotia 423
 - *persica* 159, 159, 297, 423, 484, 597, 605, 607
Parrotiopsis 440
Parthenocissus 421
 - *inserta* 431, 499, 499, 499, 510
 - *quinquefolia* 431, 486, 499
 - *engelmannii* 486
 - *tricuspidata* 91*, 434, 486
Paulownia tomentosa 178, 232, 233, 297, 416, 447, 482, 604
Periploca graeca 486
Pernettya mucronata 443
Perowskia abrotanoides 442
 - *scrophularioides* 442
Petteria 426
Phellodendron 243, 295, 582
 - *amurense* 172, 440
 - *japonicum* 91, 440, 609
 - *sachalinense* 194, 440
Philadelphus A. O. nr. 42. 167

Philadelphus »Belle Etoile« 173

- *cordifolius* 175, 447
- *coronarius* 544
- × *cymosus* »Norma« 175
- × -- »Voie lactée« 174, 175
- *delavayi* 159, 159, 162
- *gordonianus* 176
- -- *columbianus* 176
- *inodorus* 175
- »Insignis« 176, 176
- *laxus* 175
- *lemoinei* 512
- *magdalenae* 164
- *magnificus* 519
- *pekinensis* *brachybotrys* 167, 171
- -- *kansuensis* 167
- *pubescens* 175
- *purpurascens* 163, 164
- -- »Violet« 163
- *satsumanus* 169
- *schrenkii* 167
- *sp.* 498
- *tomentosus* 159
- *verrucosus* 175

Phillyrea decora 436, 598*Photinia beauverdiana* 477

- *laevis* 592
- *parvifolia* 430, 446, 484
- *serrulata* 286, 430, 443
- *villosa* 163, 168, 169, 469, 469, 596, 609, 613
- -- *sinica* 286

Phyllodoce coerulea 443*Phyllostachys viride-glaucescens* 162, 162*Physocarpus* 417

- *amurensis* 172, 172
- *intermedius* 174
- *monogynus* 176
- *opulifolius* 522
- -- *luteus* 173, 589

Picea 418, 450, 503

- *abies* 164, 164, 164, 191*, 289, 473, 474, 497, 497, 497, 497, 505, 509, 510, 518, 541, 588, 591, 591 (med »unger«, aflæggere), 596, 600, 605 (gul), 611, **611** (Fregatgranen), 612 (Fregatgran)*, 613
- -- *aurco-spica* 497
- -- *barryi* 509, 591
- -- *cincinnata* 165, 165
- -- *clanbrasiliana* 165, 497
- -- *compacta* 165, 289, 479
- -- *conica* 165

- Picea abies filicoides* 165
- - *gigantea* 296
 - - *inversa* 296, 497
 - - *maxwellii* 165
 - - *nana gracilis* 165
 - - *nidiformis* 165
 - - *pendula major* 165
 - - *procumbens* 165
 - - *pygmaea* 497, 497
 - - *remontii* 165, 497, 497
 - - *repens* 165
 - - »Slokgran« 477
 - - *virgata* 478, 497*, 497, 602, 612
 - *asperata* 162, 167, 167, 168, 289, 419, 463, 470, 475, 475, 611
 - *bicolor* 289, 297, 301, 302, 463, 477
 - *brachytyla* 159, 159
 - - *ascendens* 162, 162
 - - *complanata* 162
 - *breweriana* 149, 176, 287, 297, 505, 510, 613
 - *engelmannii* 289, 473, 476, 476, 476, 501, 588, 589, 590, 591
 - - *glauca* 175, 542, 552, 603, 611
 - *glauca* 174, 175, 261, 265, 289, 456, 457, 469, 474, 474, 475, 478, 501, 518, 519
 - - *conica* 174, 175, 471
 - - ♂ × *sitchensis* ♀ 524
 - *glehnii* 297
 - *jezoensis* 169, 172, 172, 172, 177, 289, 296, 473, 473, 476, 476, 497, 497, 497, 589, 611, 612
 - - × *glauca* 611
 - *koyamai* 287
 - *mariana* 174, 289, 295, 457, 476
 - - *doumetii* 289, 296, 457, 469, 497
 - - *pumila* 174
 - *obovata* 168, 287, 301, 501
 - *omorica* 86, 165, 166, 179, 266, 268, 287, 289, 295, 296, 419, 463, 469*, 469**, 469**, 472, 474, 474, 478, 497, 501, 502, 523, 588, 590, 592, 594, 596, 611,
 - *orientalis* 88, 89, 158, 158, 159, 159, 177, 265, 287, 289, 297, 301, 303, 456, 473, 475, 475, 497, 497, 497, 497, 498, 509, 509, 511, 513, 513, 521, 588 588, 589, 589, 590, 591, 591, 596, 601, 609, 611, 613
 - *polita* 169, 297, 497, 590, 590
 - *pungens* 289, 295, 301, 419, 497, 501, 505, 542, 591, 611
 - - *argentea* 508, 509
 - - *glauca* 175, 297, 497, 497, 509, 521, 521, 588, 589, 594
 - *purpurea* 162
 - *rubens* 173, 174, 265, 265, 297, 472, 478
 - *schrenkiana* 267, 613
 - *sitchensis* 175, 175, 176, 176, 261, 267, 268, 268, 289, 296, 301, 302, 456, 470, 475, 477, 497, 497, 497, 501, 509, 509, 517, 521, 521, 542, 591, 600, 601, 603, 606, 611
 - - × *glauca* 261, 268

- Picea wilsonii* 159, 168, 287, 611
Pieris floribunda 297, 443, 597
 – *japonica* 169, 297, 443, 597
Pinus 460, 479
 – *armandii* 162, 419
 – *banksiana* 181, 289, 469, 472, 474, 479, 501, 542, 596
 – *cembra* 169, 172, 177, 180, 285, 289, 295, 300, 303, 477, 497, 501, 519, 582, 588, 589, 594, 600
 – *contorta* 180, 196, 289, 300, 472, 474, 477, 478, 478, 478, 478, 479, 485, 542, 552, 596, 608
 – – *latifolia* 176, 196, 261*, 265, 266, 501*, 523, 608
 – *densiflora* 297, 471
 – *excelsa* 91
 – *griffithii* 159, 159, 478, 523, 596
 – *heldreichii* 165, 289, 462, 476
 – – *leucodermis* 419
 – *hwanshoeensis* 471
 – *jeffreyi* 478, 599, 599, 609
 – *kaempferi* 569
 – *koraiensis* 168, 172, 172, 172, 289, 462, 463, 476, 478, 582, 609
 – *monticola* 189, 196, 261, 262, 266
 – *mugo* 165, 262, 289, 477, 497, 497, 542, 552, 605
 – – *mughus* 478, 478, 479
 – – *rostrata* 477, 477, 478, 478, 478, 478, 596, 606
 – – × *silvestris* 606
 – – *uncinata* 289, 297, 590
 – *murrayana* 181, 608
 – *nigra* 267, 287, 462, 473, 542, 594, 607
 – – *austriaca* 83, 88, 180, 228, 231, 289, 295, 419, 472, 472, 472, 472, 473, 474, 474, 474, 485, 497, 501, 504, 520, 521, 588, 590, 590, 593, 596, 606
 – – *poiretiana* 88, 165, 180, 266, 266, 289, 471, 472, 472, 473, 473, 477, 477, 477, 478, 517, 522, 523, 596
 – *parviflora* 170, 170, 172, 287, 289, 303, 462, 463, 471, 473, 476, 612
 – *peuce* 180, 231, 259, 289, 462, 470, 476, 476, 476, 476, 478, 478, 478, 485, 501, 523, 594, 596, 609
 – *pinaster* 501
 – *ponderosa* 84, 176, 181, 184, 189, 231, 262, 265, 287, 289, 297, 303, 456, 477, 478, 501, 502, 509, 521, 521, 521, 521, 592, 594, 596, 603, 607, 609
 – *pungens* 501
 – *radiata* 189, 265
 – *resinosa* 475, 478, 485
 – × *rhaetica* 262, 267
 – *rigida* 174, 289, 458, 472, 501, 596
 – *silvestris* 165, 166, 231, 262, 289, 303, 471, 472, 472, 472, 472, 474, 474, 474, 476, 476, 476, 476, 476, 476, 479, 479, 485, 497, 497, 497, 501, 518, 520, 542, 552, 590, 593, 594, 597, 603, 607, 608
 – *strobis* 177, 196, 262, 287, 289, 301, 462, 477, 501, 513, 522, 596
 – *tabuliformis* 172

Pinus thunbergii 171, 609

– *virginiana* 478

Platanus 114 (Platan)

– *acerifolia* 89, 177, 179, 188, 193, 194, 195, 199, 199, 230, 290, 293, 300, 438, 497, 504, 506, 514, 519, 520, 521, 582, 590, 595, 596, 599, 599, 600, 604, 605, 605

– *occidentalis* 439, 482, 587

– *orientalis* 86, 89, 177, 199, 293, 303, 439, 504, 512, 514, 519, 520, 592, 596, 602, 603, 609

Pleioblastus 596 (blomstrende)

– *distichus* 168, 169

– *viride-striatus* 170

Poliothyrsis sinensis **566**

Polycarpa maximowiczii **561**

Polygonum 421

– *baldschuanicum* 179, 486, 499, 544

Poncirus 440

– *trifoliata*

Populus 89, 295

– *alba* 199, 542, 590, 592, 603

– *angustifolia* 417

– *balsamifera* 500

– – *subcordata* 497*

– *berolinensis* 84, 87, 191, 495, 500, 594, 607

– *canadensis* 80, 417, 515, 596

– – *-klonen P. Eucalyptus* 87

– – *marilandica* 191

– – *serotina* 194*, 496, 513, 542, 593, 593, 602

– *candicans* 174, 199, 417, 542, 553 (ontarisk poppel)

– – = *P. gileadensis* 80

– *canescens* 84, 291, 300, 417, 504, 514, 517, 518, 520, 542, 589, 590, 591, 594, 597, 602, 605

– *gileadensis* 199, 514, 519, 519, 601, 603, 603, 605

– *henryana* 593, 595

– *koreana* 168, 172, 417, 482, **593**, 596, 609

– *lasiocarpa* 93, 163, 163, 177, 226, 416, 417, 478, 505, 590, 596, 605

– *laurifolia* 89, 602, 603

– *nigra* **79**, 199, **270***, 417, 499, 593 ♂, 593

– – *betulifolia* 187, 417

– – *italica* 84, 417, 495, 514, 542, 594, 600

– – *pannonica* 416

– *robusta* 87, 228, 228, 228, 230

– *suaveolens* 417

– *szechuanica* 177, 482

– – *schneideriana* 163

– *tacamahaca* 417

– *tremula* 262, 266, 417, 519, 542, **552**

– – *pendula* 591

– – × *tremuloides* 184, 197, 232, 232

- Populus tremuloides* 197, 291
 -- -- × *tremula* 262*, 266
 -- *trichocarpa* 177, 482, 593, 597
 -- *wilsonii* 163, 177, 417
 -- *yunnanensis* 163
Potentilla fruticosa 443
 -- -- *dahurica* 167, 172
 -- -- »Farrers Dværg« 162
 -- -- »Månelys« 162
 -- -- *mandschurica* 171
Prinsepia sinensis 171, 423, 436
 -- *uniflora* 423, 436
Prunus 178, 182, 286, 448, 474
 -- *americana* 175, 423, 602
 -- × *amygdalopersica* 172, 423, 504, 592
 -- *avium* 164, 183 (Fuglekirsebær), 496, 513, 520, 546, **552**, 594, 602, 607, 608
 -- -- fl. pl. 593, 593, 605
 -- *canescens* 162
 -- *cerasifera* 167, 500, 546, 593, 605
 -- -- *atropurpurea* 164, 448
 -- -- *divaricata* 423
 -- -- *hessei* 298
 -- *cerasus* 546
 -- -- *semperflorens* 423
 -- -- *umbraculifera* 164
 -- *cocomilia* 423
 -- *dauriana* 171, 423
 -- *domestica* 546
 -- *effusa* 519
 -- *fenzliana* 423
 -- *incana* 158, 159
 -- *incisa* 169, 169, 469, 484
 -- *insititia* 515, 546, **552**, 593 (kulturform)
 -- *laurocerasus* 159, 231, 511
 -- -- *rotundifolia* 159
 -- -- *schipkaensis* 159, 231
 -- -- *zabeliana* 418
 -- *lusitanica* 597
 -- *maackii* 172, 232, 286
 -- *mahaleb* 84, 166, 193, 300, 423, 504, 593, 602, 605, 606, 607, 609
 -- *maximowiczii* 170
 -- *nipponica kurilensis* 485
 -- *padus* 165, 179, 181, 287, 499, 506, 512, 520, 593, 593, 605, 607
 -- -- *commutata* 168
 -- *pensylvanica* 483
 -- *persica* 602, 604
 -- *petunnicowii* 484
 -- *pumila* 423
 -- *salicina* 423
 -- *sargentii* 170, 171

Prunus serotina 84, 173, 285, 291, 483, 509, 511, 512, 606, 607, 609, 610

- *serrula* 166, 589, 594, 599, 602, 604
- *serrulata* 177, 179, 500, 514
 - -- albo-plena 159, 172
 - -- »Ama no gawa« 171
 - -- »Ichiyo« 169
 - -- »Kiku Shidare Zakura« 169, 169
 - -- »Kirin« 170
 - -- »Mikuruma« 170
 - -- »Mikuruma Kaisi« 170
 - -- »Miyaku« 170
 - -- »Shirofugen« 170
 - -- »Shujaku« 169, 169
 - -- spontanea 171
 - -- »Taki nioi« 169
 - -- »Ukon« 171
- *sieboldii watereri* 169
- *spinosa* 255*, 546, **552**, 593, 593
 - -- × *insilitia* 255
 - -- *purpurea* 448
- *subhirtella* 514, 597
 - -- autumnalis 169, 226, 232, 423, 604
 - -- pendula 171, 171, 591
 - -- »Yokohama« 171
- *tenella* 158, 158, 165, 423, 592
- *tomentosa* 172, 423, 485, 592
- *virginiana* 91, 173, 195
 - -- demissa 176
- *yedoensis* 170
 - -- »Wallace« 171

Pseudolarix amabilis 86, **567****

- -- annesleyana 576
- -- dawsonii 576
- -- nana 576
- fortunei 569
- kaempferi 568

Pseudosasa 441

- japonica 169

Pseudotsuga 450

- glauca 295
- menziesii 259 (Douglasgran), 587, 596, 605
 - -- caesia 593
 - -- viridis 505, 609
- taxifolia 175, 175, 176, 177, 265, 266, 267, 296, 297, 300, 301, 303, 419, 463, 497, 541, **556****, 591
 - -- caesia 289, 463, 469, 472, 472, 501, 509, 521
 - -- glauca 177, 289, 470, 472, 472, 497, 501
 - -- viridis 83, 289, 470, 471, 471, 472, 501, 513, 518, 520, 521, 600, 600, 601, 602

Ptelea 243

Ptelea baldwinii 485

- trifoliata 84, 173, 199, 298, 300, 440, 505, 593, 604
- - aurea 173

Pterocarya fraxinifolia 89, 91, 159, 178, 179, 233, 233, 295, 295, 300, 437*, 499, 499, 504, 513, 514, 514, 514, 589, 590, 592, 595, 599, 600, 600, 605, 607

- × rhederiana 286, 437
- stenoptera 163, 164, 437

Pterostyrax hispida 163, 436, 473, 609*Pyracantha* 427, 430, 436

- coccinea 484, 513, 605
- - lalandii 165, 484

Pyrus 427

- communis 178, 430, 511, 512, 517, 546, 552, 593
- - × nivalis 199
- - pyrastrer 197, 609
- elaeagrifolia 189, 296, 428
- - kotschyana 428
- nivalis 428
- pashia 168, 168, 428
- salicifolia pendula 165, 428, 600
- salviifolia 428*
- ussuriensis 168, 428

Quercus 435*, 450

- alba 611
- bicolor 292
- borealis 83, 174, 187, 196, 199, 228, 231, 231, 293, 435, 435, 500, 505, 508, 514, 517, 543, 591, 593, 596, 602, 603, 604, 611
- - maxima 83, 88, 89, 93, 172, 293, 482, 519
- castaneaefolia 159, 232, 232, 233, 293, 435
- cerris 84, 88, 89, 114, 159, 184, 187, 193, 194, 198, 199, 231, 232, 232, 290, 293, 293, 303, 435, 482, 500, 500, 506, 513, 514, 516, 517, 518, 596, 599, 601, 602, 602, 603, 605, 611
- - × castaneaefolia 159, 435
- conferta 89
- dentata 168, 196
- frainetto 114, 166, 232, 435, 482, 594
- garryana 435
- hispanica 303
- ilex 604, 609
- imbricaria 517
- libani 435
- macranthera 86, 164, 231, 232, 504, 505
- macrocarpa 184, 435
- - oliviformis 435
- marilandica 520
- mongolica grosseserrata 266
- palustris 88, 173, 184, 230, 230, 230, 231, 293, 500, 504, 595, 596, 598, 606, 609

- Quercus petraea* 230, 230, 293, 435, 482, 502, 603, 611
 - - *laciniata* 93
 - - *mespilifolia* 287, 435
 - *pontica* 159, 232, 435
 - *pyrenaica* 290
 - *robur* 85 (Ege), 184, 228, 230, 230, 231, 249*, 257 (Eg), 257 (Eg), 289, **317****
 (Eg), 435, 469, 469, 472, 473, 474, 477, 502, 506, 515, 517, 518, 519,
 544, 552, 587, 599 (småbladet Ege-varietet), 602, 603, 606, 613 (Borup
 Kirke)
 - - *fastigiata* 164, 435, 495, 496, 496, 498, 512, 520, 589, 591
 - - × *frainetto* 199
 - - *pectinata* 165
 - - *pendula* 165, 435, 590
 - *rubra* 293, 466
- Rhamnus* 254*, 447
 - *cathartica* 165, 198, 255, 257 (Vrietorn), 515, 520, 520 (♀), 593
 - *fallax* 605
 - *imerebinus* 158, 159, 198, 504, 522, 595, 601, 605, 613
- Rhododendron* 182, 193, 233, 286, 431, 442, 444, 503, 507
 - *arborescens* 172
 - *brachycarpum* 169
 - *bureavii* 86
 - *calendulaceum* 173
 - *californicum* 176
 - *campanulatum* 159, 159
 - *carntschaticum* 443
 - *canadensis* 443
 - *cantabile* 159
 - *carolinianum* 173
 - *catawbiense* 173, 175, 175, 443
 - - »Boursault« 172, 173, 175
 - - *grandiflorum* 173, 175
 - - × *ponticum* 521
 - *dauricum* 172
 - *fauriei* 171
 - *ferrugineum* 443
 - *fictolacteum* 86
 - *hirsutum* 443
 - *hybridum* »Ascot Brillant« 159
 - *keiskei* 171
 - × *kosterianum* 589, 594, 600
 - - - »Anthony Koster« 164
 - *luscombei* 86
 - *luteum* 158, 159, 159, 443, 600
 - *molle* 170, 171, 443
 - *mucronatum* 86
 - - *album* 171
 - *obtusum* »Wilson« 171

Rhododendron occidentale »Irene Koster« 176

- *quinquefolium* 171
- *schlippenbachii* 168, 172, 172, 172, 594
- *smirnowii* 86, 159
- sp. 232
- *speciosum* 173
- *sutchuenense* 86, 286
- *thomsonii* 86
- *vaseyi* 172
- *viscosum* 172
- *yedoense poukhanense* 172

Rhodotypus scandens 164, 171, 445, 484*Rhus glabra* 173, 440

- *potaninii* 168
- *toxicodendron* 440, 485
- *trilobata* 485
- *typhina* 173, 175, 230, 232, 440, 512, 604, 605, 607
- - *laciniata* 173
- *verniciflua* 168, 169, 171

Ribes 416, 447

- *alpinum* 165, 166, 231, 511 (♀), 516
- *aureum* 544
- *bureiense* 485
- *divaricatum* 485
- *grosularia* 544
- *leptanthum* 175
- *rubrum* 255, 544
- *sanguineum* 176, 509, 589
- *stenocarpum* 166
- *uva-crispa* 255

Robinia 295

- *kelseyi* 174
- *luxurians* 230, 231
- *neomexicana* 425
- *pseudoacacia* 90, 175, 186, 188, 230, 230, 230, 232, 285, 473, 481, 483, 500, 512, 512, 513, 513, 514, 516, 520, 591, 591, 592, 593, 599, 599, 602, 602, 603, 605, 605, 606, 607
- - *decaisneana* 91, 605, 607
- - *microphylla* 303
- - *tortuosa* 425
- *viscosa* 505

Rosa 445, 498, 499, 499

- *acicularis* 167, 484
- × *baichii* 163
- *bella* 167, 484
- *blanda* 173, 173
- *canina* 165, 255, 484, 504, 515, 546, 552, 605
- - »Brændkjær« 159
- - »Mosvig« 165

- Rosa carolina 175
- centifolia 158
 - corymbifera thuillieri 484
 - damascena »Lady Curzon« 158
 - davidii 166
 - - »Syvdal« 166
 - eglanteria 484
 - farreri 162
 - foetida var. punicea 546
 - gallica grandiflora 159
 - - splendens 159
 - gymnocarpa 176
 - haematodes 168
 - harisonii 168, 169
 - helenae 163, 484, 597
 - henryi 484
 - highdownensis 164
 - hugonis 163, 168, 546
 - hybrida »Breeze Hill« 159
 - leucantha 484
 - »Lykkefund« 164
 - macrophylla 159, 159, 484
 - maximowicziana 172
 - moyesii 162, 162, 163, 446*
 - multibracteata 298, 604
 - nitida 173
 - nutkana 176
 - omeiensis 167, 484
 - - »Brændkjær« 163
 - - pteracantha 162, 163
 - palustris 173
 - pendulina oxydon 484
 - pendulina setosa 484
 - persica 442
 - pomifera 546
 - prattii 163
 - primula 172
 - pruhoniciana 164
 - pteragonis 484
 - roxburghii 164, 298
 - rubrifolia 166, 605
 - rugosa 164, 164, 171, 172, 517, 546, 552, 590
 - - coruscans 158
 - - kamtchatica 511
 - sericea 159
 - setigera 173
 - setipoda 163, 163, 166, 484
 - soulieana 164
 - spinosissima 83 (Klitroser), 169

Rosa spinosissima altaica 166, 169

- - flore roseo pleno 165, 166
- - hispida 166, 169
- - »Stanwell« 166
- sweginzowii 166, 484
- tomentella sclerophylla 484
- virginiana 173, 173
- - lucida 175
- - nigricans 175
- - plena 174
- willmottiae 163, 167, 167, 167, 484
- - purpurascens 166, 167
- woodsii 176, 484

Rubus 418

- alexeterius 418
- amabilis 166
- caesius × idaeus 418
- cockburnianus 164, 418, 484
- corylifolius 546, 552
- deliciosus 174, 174, 174, 418
- henryi 163, 443, 485, 598
- idaeus phyllanthus 418
- leucodermis 418
- × loganobaccus 175, 418
- odoratus 418, 605
- parvifolius 418
- phoenicolasius 189, 418
- setchuenensis 163
- spectabilis 176
- tricolor 418, 443
- xanthocarpus 418

Ruscus aculeatus 441

- hypoglossum 441

Ruta graveolens 440*Salix* 89

- acutifolia 169, 543, 596
- alba 198, 233, 295, 300, 516, 519, 521, 542, 589, 600, 601, 602, 603, 603, **613**
- - chermesina 590, 593, 593
- - × elegantissima 417
- - pendula 285
- - sericea 84, 417
- - vitellina 606
- - - pendula 589
- amygdalina-hybrid 601
- arctica × glauca 442
- aurita 87, 542, 552, 601
- (aurita) × cineria 543
- babylonica sacramenta 417

Saxifraga 442

- *caprea* 513, 513, 542, 552, 606
- - × *cinerea* 514
- - *pendula* 165, 417
- *chrysocoma* 593, 594, 607
- *cinerea* 255^B, 542, 552
- *dasyclados* 300, 504
- *elegantissima* 417
- *fragilis* 196, 294, 300, 500, 522, 613
- *gracilistyla* 159
- *herbacea* 442
- *irrorata* 175
- *ivigtutiana* 418
- *lanata* 165, 165, 418, 597
- *lapponum* 418
- *longifolia* 417
- *lucida* 174
- *magnifica* 163, 596
- *matsudana tortuosa* 417
- *meyeriana* 84, 593, 605
- *moupinensis* 163, 609
- *myrsinifolia* 600
- *pentandra* 166, 542
- *polaris* 418
- *purpurea* 417, 596, 601
- - *gracilis* 596
- - *nana* 417
- - *pendula* 166
- *repens* 87, 543, 550, 552
- - *arenaria* 543
- *retusa* 442
- *schraderiana* 164
- *uva-ursi* 418
- *viminalis* 87, 543

Sambucus 422

- *canadensis aurea* 175
- - × *nigra* 88
- *coerulea* 175, 431
- *nigra* 166, 255, 431, 515, 548, 552
- - »Allesøe« 166
- - *fasciata* 431
- - *laciniata* 166
- - *marginata* 166
- - *pendula* 431
- - *pyramidalis* 165
- - *viridis* 431

Sarcococca 448

- *hookeriana* 421

Sasa 441

- Sasa senanensis nebulosa* 171
 – *tessellata* 170
Savia phyllanthoides 442
Schizandra chinensis 431, 438
Schizophragma hydrangeoides 424, 431
Sciadopitys verticillata 171, 298, 445
Securinega ramiflora 171, 172
 – *suffruticosa* 436
Sequoiadendron giganteum 88, 175, 291, 297*, 301, 477, 478, 593, 599, 611
Sequoia sempervirens 445, 596, 611
Shepherdia 416
 – *argentea* 174
Sibiraea 417
 – *lacvigata* 485
Sinuarundinaria 441
 – *murielae* 162, 163, 164, 164, 605
 – *nitida* 168, 292
Sitka 261
Skimmia 440
 – *japonica* 594
 – *reevesiana* 598
Sophora japonica 89, 198, 234, 291, 300, 425*, 483, 511, 512, 605, 605,
 – – *pendula* 170, 170, 177
Sorbaria 417
 – *aitchisonii* 159
 – *arborea* 163, 164, 164, 167
 – – *glabrata* 86
 – *tomentosa* 159
Sorbaronia 482
 – *hybrida* 430, 436, 442
Sorbopyrus 482
 – *auricularis* 177, 293, 429, 436
Sorbus 427, 449
 – *alnifolia* 164, 168, 169, 228, 429
 – – *tiliifolia* 429
 – *americana* 596
 – *aria* 166, 166, 178, 509, 516, 602, 605, 605
 – – *decaisneana* 164
 – – *var. hostia* 609
 – *aucuparia* 249, 257 (Røn), 428, 520, 544, 552, 596
 – – *edulis* 166
 – – *xanthocarpa* 428, 605
 – *cuspidata* × *aria* 428
 – *decora* 295, 474
 – *discolor* 167, 167
 – *domestica* 303, 428, 596
 – *hostii* 428
 – *hupehensis aperta* 167
 – *hybrida* 428, 522, 605

Sorbus incana 428

- *intermedia* 428, 521, 544, 546, 552, 596, 605
- *koehneana* 163, 166, 597, 609
- *latifolia* 506, 517, 518, 521, 522, 605
- *rupicola* 609
- *splendida* 429
- *tianshanica* 169, 428
- *torminalis* 429, 596, 605

Spiraea 193, 417, 419

- *albiflora* 169
- *arguta* 589
- *betulifolia* 167
- *bullata crispa* ? 589
- × *bumalda* »Anthony Waterer« 169
- *canescens* 159
- *corymbosa* 173
- *douglasii* 176, 605
- *gemmifera* 168
- *henryi* 163, 163
- - *magnifica* 162
- *japonica* 171
- - *variegata* 511, 512
- *longigemmis* 168
- *nipponica* 170, 171, 171
- *pikowensis* 165
- *salicifolia* 169, 544
- *sargentiana* 163
- *trichocarpa* 168
- *trilobata* 168, 295
- × *vanhouttei* 167, 511
- *veitchii* 162, 162
- *virgata* 509
- *wilsonii* 162, 164, 168

Stachyurus chinensis 446*Staphylea bumalda* 171

- *colchica* 447
- *elegans* 447
- *pinnata* 165, 447, 485, 607
- *trifolia* 447
- *trifoliata* 604

Stephanandra 417

- *incisa* 170, 598
- - *crispa* 171
- *tanakae* 170, 436

Stranvaesia davidiana 430*, 442, 478, 597*Styrax japonica* 169, 171*Symphoricarpos* 422

- *albus* 548
- × *chenaultii* 173, 176

- Symphoricarpos orbiculatus* 176
 – *rivularis* 175, 255
- Symplocos paniculata* 163
- Syringa* 440, 448
- *amurensis* 171
 - – *japonica* 170
 - × *chinensis* 166, 167, 500, 513, 590, 605
 - *emodi* 159, 599
 - *josikaea* 166, 605
 - *julianae* 194, 607
 - *komarowii* 163
 - *microphylla* 168, 485
 - *oblata dilatata* 485
 - *pekinensis* 168, 172, 295
 - *pinnatifida* 163
 - *prestonae* 485
 - *reflexa* 163, 589, 599
 - *sweginzowii* 164, 167, 167
 - *velutina* 168
 - *villosa* 167
 - *vulgaris* 166, 548
 - – *alba* 498
 - *wolfii* 168, 168
 - × *wolfflexa* 168, 599
 - × – »Hagny« 168
 - × – »Halfrid« 168
- Tamarix pentandra* 158, 424
 – sp. 547
- Taxodium ascendens* 292
 – *distichum* 89*, 175, 188, 195, 286, 290, 296, 298, 300, 303, 420*, 466, 504, 505, 506, 514, 517, 520, 520, 588, 590, 594, 596, 597, 600, 600, 602, 604, 605, 613
- Taxus* 419
- *baccata* 83 (Taks), 137*, 138*, 166, 179, 289, 420, 458*, 475, 485, 497, 510, 512 (♂), 513 (♂), 517, 517 (♂), 517, 541, 599, 599, 601, 603, 609
 - – *adpressa* 289, 470, 498
 - – *aurea* 477, 485
 - – *dovastonii* 165, 497, 500, 513 (♀)
 - – – *aurea* 470, 470
 - – – *elegantissima* 512
 - – *erecta* 509, 511, 603
 - – *liniaris* 592
 - – *pygmaea* 165
 - – *repandens* 485, 518, 600
 - – *semperaurea* 599, 599 (knopmutation), 601, 603
 - – *stricta* 509 (♀), 518, 599, 600, 601, 601
 - – *washingtonii* 485, 165
 - *cuspidata* 420

Taxus cuspidata nana 170*Thuja* 297, 419, 442, 463

- *koraiensis* 168, 172, 172, 172
- *occidentalis* 174, 174, 289, 444, 463, 470, 470, 474, 478, 497, 500, 501, 510, 510, 510, 511, 513, 514, 517, 517, 517, 517, 518, 519, 542, 588, 589, 611
- - *aurea* 477, 477, 477
- - *bodmeri* 175, 289, 469
- - *buchanani* 475
- - *columnaris* 603
- - *cristata aurea* 174
- - »*Douglasii*« 175
- - »*elegantissima*« 175
- - *ellwangeriana* 174, 469, 596
- - *ericoides* 174, 596
- - *fastigiata* 174, 503, 588, 599, 599, 599
- - *filiformis* 174, 605
- - *gigantoides* 472
- - *hoveyi* 497
- - »*Kelleris*« 175
- - *lutea* »*Rheingold*« 605
- - *lutescens* 589, 599
- - *mastersii* 510
- - *ohlendorffii* 174, 596
- - »*Rheingold*« 174
- - *Riversii* 599
- - »*Rosenthalii*« 175
- - *semperaurea* 174
- - *spiralis* 174
- - × *standishii* 475
- - *typica* 599
- - *umbraculifera* 174
- - *vervaeneana* 497
- *orientalis* 186, 198, 444, 523, 594
- - *stricta* 445
- *plicata* 175, 176, 176, 180, 188, 266, 266, 266, 291, 301, 303, 445, 469, 477, 497, 497, 498, 501, 507, 509, 509, 509, 509, 510, 511, 511, 513, 514, 517, 518, 518, 518, 524, 556*, 589, 590, 594, 596, 599, 602, 602, 603, 605, 607, 609, 611, 613
- - *aureo-variegata* 497
- - *hillieri* 176
- - × *occidentalis* 590
- - × *standishii* 611
- - *zebrina* 509
- *standishii* 169, 171, 171, 289, 470, 510, 510

Thujopsis 419

- - *dolabrata* 169, 170, 171, 233, 287, 289, 301, 478, 497, 497, 509, 510, 511, 518, 589, 595, 600, 603, 605
- - *nana* 170, 289, 470
- - *plicata* 170

- Thujaopsis dolabrata variegata* 511, 607, 611
- Tilia americana* 173, 505, 594, 599
- *chinensis* 167
 - *cordata* 179, 196, 296, 447, 496, 496, 511, 513, 517, 518, 589, 601
 - *euchlora* 158, 199, 447, 605, 607
 - *europaea* 91 (Linde), 196, 287, 447, 506, 547, 587, 589, 601, 603, 605, 605, 613
 - *heterophylla* 89
 - × *moltkei* 173, 199, 289, 295, 475*, 504, 505, 505, 605, 606
 - *monticola* 505
 - *petiolaris* 89, 199, 295, 300, 301, 302, 447, 504, 516, 582, 589
 - *platyphyllos* 92, 196, 301, 447, 500, 516, 517, 517, 518, 547, 589, 599, 602, 605, 605, 607
 - - *laciniata* 179, 194, 498, 500, 505, 513, 519, 589, 600
 - - *vitifolia* 290, 301, 447
 - *tomentosa* 89, 295, 302, 447, 497, 504, 589, 589, 596, 607
 - *vulgaris* 199, 497, 499, 513, 517, 603
- Torreya californica* 442, 474
- *nucifera* 170, 297
- Tripterygium regelii* 168, 446
- Trochodendron aralioides* 86, 286
- Tsuga* 450
- *canadensis* 88, 92, 172, 173, 173, 187, 287, 296, 297, 301, 473, 497, 509, 522, 588, 590, 594, 596, **597**, 601
 - - *nana* 174
 - *caroliniana* 289, **460***, 471, 473, 474, 474, 597
 - *diversifolia* 86, 93, 169, 289, 296, 297, 475, 475, 594, 604, 611
 - *heterophylla* 175, 176, 176, 181, 195, 196, 266*, 268, 287, 296, 301, 301, 471, 501, 513, 524, **556***, 596, 609, 611
 - × *jeffreyi* 176
 - *mertensiana* 86, 289, 301, 457, 476, 497, 501, 605
 - *sieboldii* 297, 611
- Ulex europaeus* 546, **552**
- Ulmus americana* 198, 434, 481, 482
- *carpinifolia* 198, 249, 290, 300, 509, 514, 516, 520, 521, 522, 544, 600, 606, 607, 611
 - - *cornubiensis* 434
 - - *dampierii* 434, 590
 - - *holmstrupii* 297
 - - *pendula* 199
 - - *picturata* 166
 - - *propendens* 434, 590, 591
 - - *sarniensis* 597 (allétræer), 606
 - - *suberosa* 166, 516, 517, 589, 600, 601, 604, 605, 611
 - - *umbraculifera* 298
 - - *variegata* 91, 178, 295
 - - *varieteter* 607
 - - *wredei* 298, 303, 434, 592
 - *glabra* 199, 293, 295, 434, 496, 497, 518, 544, 591, 602, **613**
 - - *crispa* 199, 519
 - - *exoniensis* **91**, 198, 298, 498, 504, 595, 604, 611

Ulmus glabra pendula 301, 434, 512, 590, 591, 600

- *hollandica* 92, 199, 605
- -- *major* 518
- -- *serpentina* 301
- -- *superba* 593, 600
- *laevis* 9**, 89, 89, 290, 434, 482, 499, 606
- *montana* 199
- *parvifolia* 172
- *procera* 290, 291, 434, 603
- -- *argenteo-variegata* 600, 600
- -- *purpurascens* 194, 499
- -- *purpurea* 295, 296, 594, 599, 604
- -- *van houttei* 505, 605
- -- *viminalis* 89
- *pumila* 434, 482

Vaccinium myrtillus 548

- *oxycoccus* 548
- *uliginosum* 547
- *vitis-idaea* 548

Veronica 441

Viburnum 418, 422

- *betulifolium* 166
- *buddleiifolium* 163, 446
- *burkwoodii* 485, 598
- *carlesii* 172, 172, 592, 598
- *davidianum* 598
- *dentatum* 173, 175, 295
- *dilatatum* 169
- *fragrans* 168, 446, 485, 605
- *henryi* 422
- *lantana* 165, 232, 512, 519, 609
- -- *versicolor* 165, 166
- *lentago* 173, 498, 505, 522
- *lobophyllum* 163, 485
- *opulus* 83 (Kvalkved), 165, 255, 522, 548, 591, 592
- -- *fructu luteo* 165, 166
- -- *pygmaeum* 422
- -- *roseum* 448, 508
- -- *xanthocarpum* 166
- *orientale* 159
- *prunifolium* 173, 173, 173
- *pubescens canbyi* 173
- *rhytidophyllum* 162, 162, 446
- *sargentii* 172
- *tomentosum* 169, 485
- -- *mariesii* 170
- -- *rotundifolium* 170
- *wrightii* 169

Viscum album 39**, 89-90, 291, 448

Vitex agnus-castus 418, 442

– *negundo* 418, 442

Vitis 287, 421, 486

-- *dauidii* 162, 434

-- *piasezkii* 163

-- *thunbergii* 163

-- *vinifera* 547, 610

-- *vulpina* 174

-- *wilsonae* 163

(Vokspors) 588

Weigela 422, 508

-- »Abel Carrière« 168

-- »Conquête« 168

-- *coracensis* 168

-- »Eva Rathke« 169

-- *floribunda* 170, 485, 589

florida 168, 485, 510, 512

-- -- *alba* 168

-- -- »Groenewegenii« 172

-- -- *venusta* 168

-- *hortensis nivea* 485

-- *japonica* 164, 169

-- »Kosters« 172

-- *maximowiczii* 485

middendorffiana 168, 485, 604

-- »Montblanc« 172

-- »Newport red« 172

-- *praecox* 168

»Saturne« 172

-- »van houtte« 172

Wistaria, se *Wisteria*

Wisteria chinensis 169, 426, 431, 434, 499, 601, 607

-- *sinensis*, se *W. chinensis*

Xanthoceras sorbifolia 446

Xanthorrhiza simplicissima 173, 173, 436, 473

Xanthoxylum simulans, se *Zanthoxylum simulans*

Yucca filamentosa 442

Zanthorrhiza simplicissima, se *Xanthorrhiza simplicissima*

Zanthoxylum 243

-- *americanum* 440

-- *bretschneideri* 243

-- *daniellii* 243

-- *simulans* 232

Zelkova 434

-- *carpinifolia* 158, 434

-- *serrata* 170, 434

Zenobia pulverulenta 443

- I. hæfte, side 1–100, udkom 1950
- II. hæfte, side 101–208, udkom 1953
- III. hæfte, side 209–312, udkom 1955
- IV. hæfte, side 313–532, udkom 1957
- V. hæfte, side 533–672, udkom 1961

Trykt i Andelsbogtrykkeriet i Odense

INDHOLD

DANSK DENDROLOGISK ÅRSSKRIFT	7
JENS ØSTERGAARD: Skærm-Elm, <i>Ulmus laevis</i> Pall. Et bidrag til vor viden om artens forekomst og trivsel i danske haver, parker og skove	9
CHR. GANDIL: Misteltenen, <i>Viscum album</i> L.	39
H. NILAUS JENSEN: Om slægten <i>Corylopsis</i> Sieb. & Zucc.	76
JOHAN LANGE: Sortpoppe, <i>Populus nigra</i> L. i København	79
JUST HOLTEN: Fremmede løvtræer i danske skove	105
JENS ØSTERGAARD: <i>Gleditsia triacanthos</i> L., Tretorn. Et bidrag til oplysning om artens vækst i danske haver	116
JOHANNES THOLLE: <i>Lonicera japonica</i> Thunb. var <i>aureo-reticulata</i>	134
JOHANNES THOLLE: Kommandørgårdens Tax, Rømø	137
JOHAN LANGE: <i>Hamamelis japonica</i> hybr. n.	140
H. IRGENS-MØLLER: <i>Crataegus</i> i Nordøstamerika	146
N. DINES POULSEN: To interessante og smukke nåletræer, <i>Abies koreana</i> og <i>Picea Breweriana</i>	149
JOHAN LANGE: En falsk, ikke tilladt <i>Berberis Thunbergii</i> , <i>Berberis ottawensis purpurea</i> »superba«	153
AKSEL OLSEN: Den geografiske have »Syvdalen« i Aksel Olsens planteskole »Brændkjerhøj«, Kolding	158
TYGE CHRISTENSEN: Rodel, <i>Alnus glutinosa</i> »på stylder«	213
JUST HOLTEN: »Fileten«. Et dendrologisk anlæg ved Farum Lillevang	224
JENS ØSTERGAARD: <i>Sophora japonica</i> L., Pagodetræet i Danmark	234
H. NILAUS JENSEN: Om slægten <i>Evodia</i>	243
H. VEDEL: Køsteskoven på Lolland, dens vegetation og historie	248
P. C. FLORIAN-LARSEN & JOHAN LANGE: »Storepil« på Herlufsholm. En berømt Sortpoppe, <i>Populus nigra</i> L.	270
JOHANNES THOLLE: En kæmpemæssig Guldregn på Sankt Jørgensbjerg kirkeplads, Roskilde	276
H. VEDEL: Frøformering hos <i>Hedera helix</i>	278
NY FORENING	305
P. CHR. NIELSEN: Kæmpeegene i Jægerspris Nordskov	317
STEN BJERKE: Nogle træk af de sydsandinaviske løvskoves udvikling i de sidste århundreder	373
H. NILAUS JENSEN: Træer og buske i Københavns Universitets Botaniske Have 1955	414
FR. PALUDAN: Herlufsholm Pinetum 1890-1955	453
J. NILAUS JENSEN: Universitetsparken i København	480
H. VEDEL: Fortegnelse over træer og buske på Anholt med bemærkninger om nogle naturligt forekommende og forvildede arter	541

KIRSTEN SYRACH LARSEN: Lidt om skovene på Vancouver og tilgrænsende øer . . .	555
H. NILAUS JENSEN: <i>Idesia polycarpa</i> MAXIM	563
P. C. NIELSEN: Guldlærken, <i>Pseudolarix amabilis</i> (NELSON) REHD.	567
REGISTER til steder besøgt på ekskursioner 1949–1959	626
REGISTER til planter, nævnt eller omtalt i bd. 1 (hæfte I–V)	630
ANMELDELSER	283, 487 og 581
EKSKURSIONER . . . 1949 (81), 1950 og 51 (177), 1952 og 53 (285), 1954 og 55 (495), 1956–1959 (587)	
FORENINGSMEDDELELSER . . . 1949 (94), 1950 og 51 (200), 1952 og 53 (304), 1954 og 55 (525), 1956–1960 (615)	
MEDLEMSLISTE . . . pr. 1. juli 1950 (95), pr. 31. dec. 1952 (203), pr. 1. jan. 1955 (307), pr. 1. jan. 1957 (527), pr. 1. maj 1961 (619)	

Foreningens publikationer er ikke i almindelig handel. Så længe oplaget tillader det, kan foreningens medlemmer og bytteforbindelser erhverve dem til de anførte priser.

Dansk Dendrologisk Årsskrift:

Hæfte I 1950	15,00
– II 1953	15,00
– III 1955	15,00
– IV 1952	25,00
– V 1961	25,00